

Alex Howard



Türkçesi: Açelya Arpacı

THEKİTAP

Bir kütüphanenin kalbi, bir kedinin gözlerinde saklıdır.

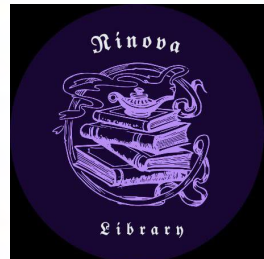
Edinburgh'un taş sokaklarında, üniversite kütüphanesinin rafları arasında sessizce dolaşan siyah-beyaz bir kedi var: *Kütüphane Kedisi*. Ama sıradan bir kedi değil! Nietzsche okuyan, böcek yiyen, pastırma seven, öğrencileri gizlice gözlemleyen ve düşündüklerini saklamayan bir kedi...

Kütüphane Kedisi, öğrencilerin yalnız gecelerine eşlik ediyor, kalbi kırıkların yanında sessizce uyuyor, şehrin ruhunu ise kitap sayfaları arasında saklıyor. Onun bakışlarıyla görünen dünya; biraz kahkaha, biraz hüzün, çokça bilgelik... Her kitap yeni bir yolculuk, her insan yeni bir hikâye.

Alex Howard, şiirsel dili ve incelikli anlatımıyla bizi kütüphanenin büyümlü atmosferine davet ediyor. *Kütüphane Kedisi*, kitapları ve kedileri seven herkes için unutulmaz bir yol arkadaşı.

Bu kitabı okurken bir kedinin kafasının içinden geçenleri öğrenecek, insanlar hakkındaki keskin tespitlerle kahkahalara boğulacak ve kütüphanelere bir daha asla aynı gözle bakamayacaksınız.

Edebiyatla mizahı, felsefeyle gündelik hayatı harmanlayan bu yolculuğa siz de katılın. Belki de kahramanımızın kütüphanesinde sizin için de bir yer ayrılmıştır.



THEKİTAP

Kütüphane Kedisi
Alex Howard

Kitabın Özgün Adı: Library Cat
© 2016, Alex Howard

Genel Müdür: İrem Bir
Yayın Koordinatörü: Kadir Yılmaz
Çeviri: Açelya Arpacı
Editör: Veysel Oğulcan
Son Okuma: Can Kılınç
Kapak Tasarımı: Şükrü Karakoç
Sayfa Tasarımı: iyicalismalar.tr

© 2025, bu kitabın yayın hakları Kalem Ajans aracılığıyla Black & White Publishing Ltd an imprint of Bonnier Books UK Limited'ten alınmış olup Aabir A.Ş.'ye aittir.

1. Baskı:★The Kitap, Ekim 2025

ISBN: 978-625-5700-28-5
Sertifika no: 47690

Magna Basım
Pınar Matbaacılık Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 48624

Aabir A.Ş.
Masaldan İş Merkezi F - 4 Üsküdar/İstanbul
T: 0216 521 60 12

www.thekitapyayinlari.com | iletisim@thekitapyayinlari.com
siparis@thekitapyayinlari.com
The Kitap, Aabir A.Ş. yayın markasıdır.

Alex Howard

Kütüphane Kedisi

Çizimler: Miriam Wilson

Türkçesi: Açelya Arpacı



Düzenleme
Ny.ozlem

THEKITAP

Ninova

Alex Howard, Edinburgh'lu yazar, editör ve tiyatrocu. 'TikTok sayfası (@housedoctoralex) neredeyse 300.000 takipçiye ulaşmıştır. İngiliz edebiyatı alanında doktora derecesi bulunan Alex, *Kütüphane Kedisi* kitabını doktora tezini tamamlarken yazmıştır. Kitap, 2017 yılında People's Book ödülünü kazanmış ve Fransızca, Korece ve İtalyancaya çevrilmiştir. Aynı zamanda şiir de yazan Alex'in eserleri *New Writing Scotland*, *Gutter* ve *The London Magazine* gibi dergilerde yayımlanmıştır, Akademik kitabı *Larkin's Travelling Spirit* ise 2021 yılında Palgrave Macmillan tarafından basılmıştır.

Bir süre BBC'de çeşitli programlar için araştırmacılık yapan Alex, halen Edinburgh'daki *Capital Theatres* bünyesinde yarı zamanlı olarak Yaratıcı Etkinlik/Organizasyon Koordinatörü ve editör olarak çalışmaktadır. Hafta sonlarını eşi Ellie, oğlu Sasha ve kedisi Tabitha ile birlikte, Edinburgh'daki apartman dairesini restore ederek geçirmektedir.

Açelya Arpacı, İstanbul'da doğdu. Amerikan Kültür ve Edebiyatı alanında eğitim gördü. 2021 yılından beri çevirmenlik ve editörlük yapıyor.

*Jordana,
gerçek “Kütüphane Kedisi”ne,
nerede olursan ol...*

İçindekiler

Yazarın Notu	11
Kütüphane Kedisi'nin Haritası	14
Kütüphane Kedisi'nin Beyni	15
Kütüphane Kedisi	19
Kahvaltı	23
Birinci Sınıflar	27
Yol Çalışmaları	36
Siyaset	40
Birikintideki Kedi	50
Av Peşinde	54
Utanç	67
Yakındaki Kuş	72
Makale Teslim Haftası	76
Kitapsever Kedi'nin Gelişi	81
Alacakaranlık	89
Havai Fişek Gecesi	98
Üzülme Kütüphane Kedisi	107
Vakti Gelmiş	122
Kayıp	133
Kara Köpek	145
Byron Tarzında	158
Hapşırık	163
Ortak Yaşam	168
Noel	173
Kütüphane Kedisi'nin Bibliyografyası	177
Teşekkürler	179

Yazarın Notu

Kütüphane Kedisi nedir? Bir roman mı? Şenlikli bir derleme mi? Bir tutam kişisel gelişim içeren mini bir gezi günlüğü mü?

Gerçek şu ki o zaman da Kütüphane Kedisi'nin ne olduğunu bilmiyordum, hâlâ bilmiyorum. Kitap olarak ortaya çıktığı koşullara özgü ve özgün bir ruhu temsil ediyor: Belirli bir zaman ve mekânda doğmuş bir hikâye; önce akıllı telefonlar üzerinden gönderilen fotoğraflar ve bir topluluğun, farkında olmadan birçok öğrencinin duygularına –neşe, stres, sıra hasreti, kalp kırıklığı ve yalnızlık– tercüman olan bir kediye duyduğu sevgi. Kütüphane Kedisi bu duyguların hepsini bünyesinde taşıyordu ve her gün gerçekleştirdiği kütüphane ziyaretlerinde bunu büyük bir zarafet ve sevgiyle gösteriyordu.

Lisans eğitimi almak zihne tuhaf şeyler yapabilir, lisansüstü eğitimse daha da tuhaf şeyler. 2014 yılında, doktoramın ilk aylarındaydım ve önümde dört yıl boyunca sadece kendi zihnim ve kitaplarımla baş başa kalacak olmanın verdiği tuhaf bir iç sıkıntısını bastırmaya çalışıyordum. *Bir şey beni mutlaka avlayacak*, diye düşünüyordum; kendi maymun zihnimi çok iyi tanıyordum. Belki kaygı? Ya da alkol bağımlılığı? Daha da kötüsü, Philip Larkin'in şiirleri mi?

Hesaba katmadığım şey Kütüphane Kedisi'ydi.

O sabahı çok net hatırlıyorum, Jordan'la, namıdiğer Kütüphane Kedisi'yle ilk tanıştığım günü. Elimde kahveyle kütüphane merdivenlerine çökmüştüm, kafamdan “Şu ‘biraz şüpheli’ akademik iddiaları toparladım ya, eve dönsem kimse yadırgamaz,” diye geçiriyordum. O sırada, George Meydanı'ndaki Katolik Din Hizmetleri Merkezi yönünden bana doğru salınarak gelen bir kedi gördüm.

İfadesi hemen dikkatimi çekti: Düşünceli, ağırbaşlı ve oldukça ters bir havası vardı. Bir yandan kafasını okşamam için bana uzanıyor, diğer yandan kafasını okşadığımda gözlerini kısıp bana adeta bir hançer fırlatıyordu. Sevgi istiyor, sonra bir anda sırtını büküp tiksiniş gibi davranıyordu.

“İyi ya,” dedim içimden. “Nasıl istiyorsan öyle ol.”

Günler geçtikçe bu meraklı kediyle daha fazla vakit geçirmeye başladım. Kütüphane Kedisi'yle oyalanmak, yazmaya direnmenin bahanesi olmuştu. Bir süre sonra onu, zihinsel düğümleri çözmekte bir tür referans noktası olarak kullanmaya başladım. Bu bir yere varmayınca da onun ne düşündüğünü hayal etmeye koyuldum: Din Hizmetleri Merkezi'nden vazgeçip neden kütüphaneye gelmişti? Renkli, mahmur, stresli öğrenci kalabalığı hakkında ne düşünüyordu? Ya benim hakkımda? İfadeleri bir şeyler anlatıyordu ama ya aklının içi? İşte bu son soru en tehlikelisiydi.

Kısa sürede Kütüphane Kedisi'nin düşüncelerine takıntılı hale geldim. Bu yeni uğraş, doktora tezimin şairinin, modernizmle sorunlu ilişkisi üzerine yazdığım gergin yan başlıktan çok daha fazla klavye sesi çıkarmama neden oldu. *Kenara çekil Larkin, artık bir kedinin düşüncelerini yazıya dökmem gerekiyor, hem de ciddiyle.*

Jordan için bir Facebook sayfası açtım; elimdeki birkaç fotoğrafını yükledim ve “Kütüphane Kedisi'nin Düşünceleri ve Planları”nı hayal etmeye koyuldum. Çok geçmeden mesaj

kutum alev almaya başladı. Takipçiler ardı ardına Jordan'ın fotoğraflarını paylaşmaya başladılar: Kütüphane Kedisi onların evinde, en sevdiği koltukta otururken, rafları incelerken, danışma masasında beklerken ya da meydana bir kuşu parçalarken... Her seferinde aynı soru geliyordu: Kütüphane Kedisi bunu yaparken ne düşünüyor?

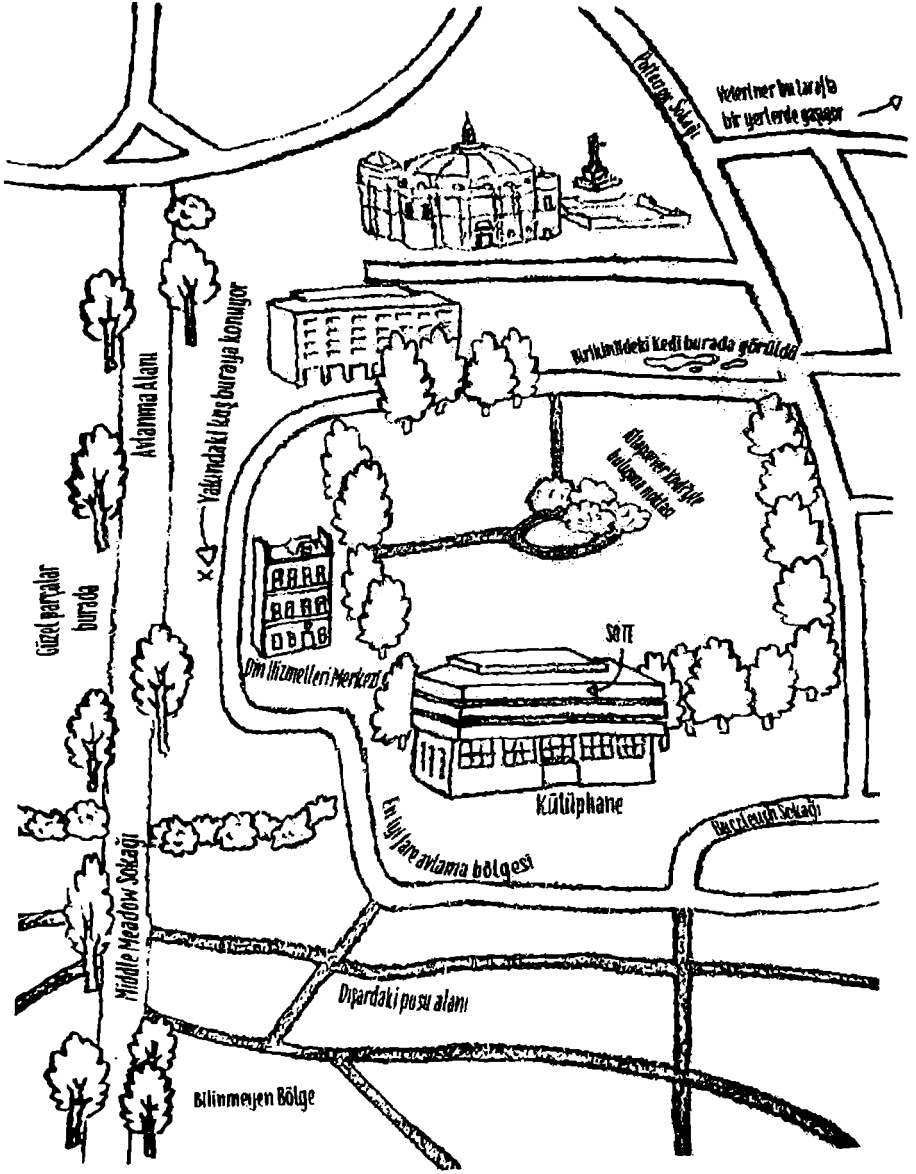
Ben de bana gönderilen fotoğraflara göre Kütüphane Kedisi'nin düşüncelerini yazdım, bu da beni George Meydanı'nın dışında kalan hayatına dair hayali tavşan deliklerine sürükledi. (Elbette onun "Kitapsever Kedi" adında bir Fransız kuzeni olmalıydı – hem neden olmasındı?)

Ama hayatımda başka bir şey daha oluyordu, zihinsel bir kriz. Bu krizin sarsıntıları hayatımda uzun yıllar boyunca hissedilecek türdendi. Bu yüzden Kütüphane Kedisi başka bir şeye de dönüştü: Kendi içinden çıkan bir tür rehber, insan davranışlarını şekillendiren, eleştiren, onlara akıl veren bir figür. Daha huzurlu bir yaşam felsefesi arayan bir düşünür oldu. Başta masum bir hayal gibi başlayan şey, zamanla ciddi bir tona büründü.

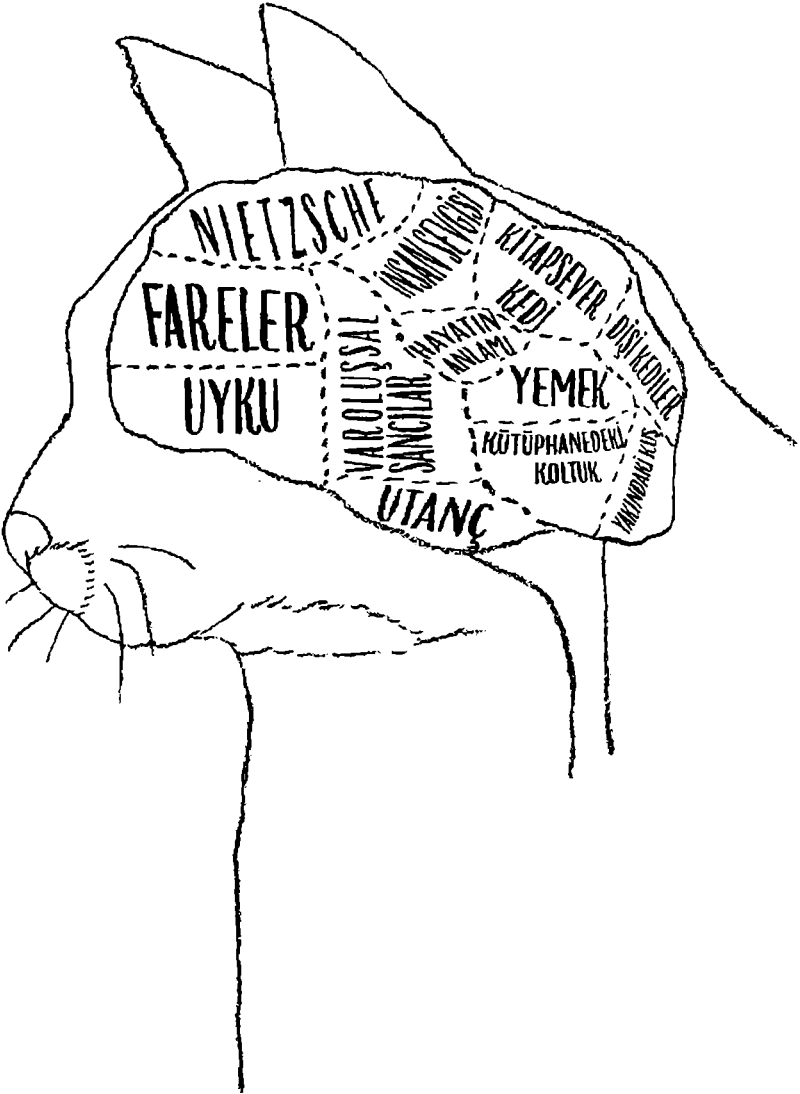
2016'da, bu kitabın ilk baskısının yayımlandığı sıralarda, Jordan yani "Kütüphane Kedisi" ortadan kayboldu. Hâlâ nereye gittiği ya da başına ne geldiği bilinmiyor. Tuhaf ve üzücü bir olaydı, öğrenci kitlesiyle öylesine iç içe olan, ihtiyaç anlarında hem zihin hem beden için bir sığınak sunan bu özel kütüphane maskotunun kaybı birçok kişiyi yasa boğdu. Kütüphane o zamandan beri aynı değil, bir daha da öyle olur mu, bilmiyorum.

O yüzden, Jordan, bu satırlar sana: Sarılmalar, stres giderici mırıldanmalar ve düşünceli bakışların için... Beni bir yazara dönüştürdün ve şimdiye dek aldığım en değerli dersi verdin: Sevgiyle birleşmiş bir topluluk, kütüphaneler dolusu kitaptan daha fazla ilham, bilgi, deneyim ve yürek barındırır.

Kütüphane Kedisi'nin Haritası



Kütüphane Kedisi'nin Beyni



*Ve dans ederken görülenler deli sanıldı,
müziği duymayanlar tarafından.*
— Friedrich Nietzsche



Kütüphane Kedisi

Kütüphane Kedisi, sıradan kedilere benzemez çünkü o düşünen bir kedir. *Düşünüyorum, öyleyse varım*, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi, sonbaharın serin bir sabahında. (Demek istediğimi anlıyorsun, değil mi?) ★

Edinburgh'da yaşar bu kedi. Ön patilerinden biri bembeyazdır; diğeri ise, sanki süt kovaşına batırılmış gibi ucu beyaza kesmiş bir siyahlık taşır. Sırtındaki tüyler öylesine ince, öylesine zariftir ki, doğru açıdan bakıldığında yaz rüzgârında salınan bir buğday tarlası gibi ışıldar. Gözleri yeşildir; içinde altın benekler parlar ve sıradan bir kediden çok daha uyanık bakar.

Burnunun hemen sağında, sanki süt dudaklarına da sıçramış gibi, minicik beyaz bir leke vardır. O dudaklardan çıkan bıyıklar ise öylesine zarif ve kıvrımlıdır ki, yalnızca onlara baksan bile Kütüphane Kedisi'nin içinde gizli bir büyü taşıdığından kuşkulanırsın.



Kütüphane Kedisi, 2008 yılında Edinburgh Üniversitesi'nin Katolik Ruhban Merkezi'nde dünyaya geldi. *Her ne kadar içinde kutsal kitaplara yaraşır bir kendini beğenmişlik taşısa da aslında pek de dindar bir kedi sayılmazdı. Yedi kardeşten biriydi; altı kardeşiyle birlikte doğmuştu ama yalnızca o düşünebilen bir kedydi.* Kardeşleri ise hayatlarına mutlu mesut devam ediyorlardı. Sıcak şömine başlarında, sağlam karton kutuların içinde uyuyarak... Karınları doyurulmuş, tüyleri itinayla taranmıştı ve hepsi birer *yetenekli fare avcısına* dönüşmüştü.

Kütüphane Kedisi için işler biraz farklı seyretilmişti. Doğumundan yalnızca iki ay sonra zihninde bir kıvılcım çıkmıştı, düşüncenin ilk kıvılcımı. O andan itibaren, düşünen her kedinin izlediği yolu seçecekti: Kitapların peşine düşmek. Bugün hâlâ Edinburgh Üniversitesi Kütüphanesi'nin girişinde, en sevdiği turkuaz koltukta onu görebilirsiniz. Burası uyumak, düşünmek ve etrafı gözlemlemek için mükemmel bir köşe.

Kütüphane Kedisi'nin hoşlandığı pek çok şey, hoşlanmadığı ise daha da fazla şey var. En sevdiği şeyler arasında pastırmanın kenar kısmı, sol kulağının arkasını gıdıklamalar ve Friedrich Nietzsche'nin *Bütün Eserleri*'nin büyüleyici belagatı bulunur. En hoşlanmadığı şeyler ise havaifşekler, su (içmek dışında), kanıtlanmamış iddialar, Kara Köpek (ki ondan ödün kopardı), 4.5 ile 16.5 hertz aralığındaki sesler, İnsan'ın hayvana üstten bakışı, çukurlarda biriken suların üstündeki bej rengi, uyuşturucu kaçakçılığı, salatalıklar ve taşkın neşedir

Kütüphane Kedisi'nin, Kitapsever adında bir de Fransız kuzeni var. Kitapsever de düşünen bir kedi. Ancak bu, onun ve Kütüphane Kedisi'nin her konuda aynı fikirde olduğu anlamına gelmez. Aksine durum tam tersidir. Kitapsever, pastırmanın kenar kısmından nefret eder; zira kendi ifadesiyle, bu parçada *Le Crunch Facteur** eksiktir.

Kitapsever'in, en kıymet verdiği şeyler arasında 38 ile 40.5 derece arasındaki radyatör sıcaklıkları, boynunun altına yapılan gıdıklamalar, taranmak ve *pâté*** yer alır. O da İnsanın hayvana üstten bakışını şiddetle reddeder; bununla birlikte apolitikliğin son dönemdeki yükselişinden de hiç hoşnut değildir. Ayrıca, dişi kedilerle ilişki kurma bakımından Kütüphane Kedisi'nden daha başarılıdır.

Kütüphane Kedisi sık sık kuzeni hakkında olumsuz düşüncelere kapılırdı: *Kahrolsun onun o gösterişli kuru mama reddi! Whiskas Ton Balığı'nda ne var sanki? Gayet yeterli bir besin, öyle değil mi? Crunch Faktörü'ymüş, yersen!*

Kitapsever Kedi de düşünen bir kedir ve bu azımsanacak bir şey değildir. Bu dünyada *düşünen kedi* sayısı son derece azdır. Gerçekten de bir düşünen kedi, tüm hayatı boyunca düşüncelerini paylaşabileceği başka bir düşünen kedi bulursa kendini şanslı saymalıdır, hele ki kan bağı olan birini bulabilmesi ise başlı başına bir mucizedir.

Kütüphane Kedisi'nin pek fazla şeyi yoktur, gerçi üzerine oturduğu, baktığı, patisiyle dürttüğü ya da çimenler arasında

* *Crunch Faktörü (The Crunch Factor)*, yiyeceklerin yenilirken çıkardığı gevrek, çıtır ya da kıtır sesi ve buna eşlik eden dokusal tatmini ifade eder. (ç.n.)

** *Pâté*, genellikle karaciğer başta olmak üzere çeşitli etlerin, baharatların ve bazen sebzelerin ezilerek yapıldığı, sürülebilir formda bir yiyeceği ifade eder. Özellikle Fransız mutfağında yaygındır. Kedi mamalarında da *pâté* formu, yumuşak, ezilmiş ve kolay yenebilir türde konserveler için kullanılır. (ç.n.)

kovaladığı her şeyi sahiplendiğini düşünmek affedilebilir bir yanılgıdır ancak Kütüphane Kedisi'nin gerçekten sahip olduğu bir şey varsa, o da düşünceleridir. Bu düşünceler zihninde, boyalı suya bırakılan iplikler gibi kıvrılarak dolaşır. Bazıları lezizdir; içinde sulu fareler, sıcak yataklar ve Sylvia Plath'ın o canlı, renkli imgeleri vardır. Diğerleri ise paradokslar, ikinci dereceden denklemler ve İnsan savaşları gibi gridir, uçları bir yere bağlanmaz ve onun küçük kedi sinir uçlarında ufak uyumsuzluk kıvılcımları çıkar. Ancak kesin olarak bildiği bir şey varsa, o da şudur: Düşünceleri... tüm düşünceleri... ona aittir ve onları hiç kimse bilmez; hele ki bir “İNSAN”, asla!

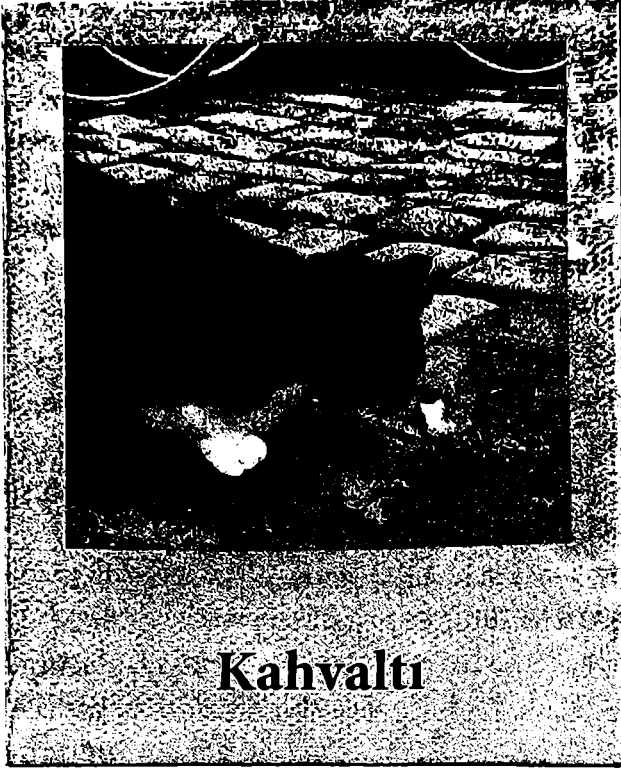
Ne büyük bir rahatlama bu, diye düşündü Kütüphane Kedisi.

Artık vakit geldi, İnsan; geriye yaslan ve bir kedinin zihnindeki minik düşünce incilerini seyret.

Dikkatle oku; kim bilir, belki bir şeyler öğrenirsin.

Çünkü Kütüphane Kedisi, biz İnsanların her şeyi yanlış anladığını düşünüyor.

Ve şimdi, sebebini de bize gösterecek.



Kahvaltı

*...kahramanımızın bir şeyler yediği ve
kısa süreliğine bir polisi taklit ettiği bölüm*

Kütüphane Kedisi uyumaya çalışıyordu. Koyun sayarak kendine yardımcı oluyordu:

*Bir, ve hatta iki, ve hatta üç, ve hatta dört, ve hatta be..... hmmm,
buna gerçekten "koyun" der miyiz? Keçi olabilir mi acaba?
...ve hatta beş, ve hatta altı, ve hatta yedi...*

Sabahın erken saatleriydi. Kütüphane Kedisi'nin yatağının etrafında, ince bir güneş ışığı huzmesinin içinde toz zerrecikleri parılıyordu. Kitaplar gizli köşelerinde dinleniyordu. Kalın kitaplar, küçük kitaplar, altın yaldızlı sırtları ve kırmızı kurdeleli ayraçları bulunan eski kitaplar, kutular dolusu kitaplar ve onun favorisi olan üstünde ufak *kediotu* parçacıkları duran kitaplar vardı.

Ve hatta sekiz, ve hatta dokuz, ve hatta on...

Yere çiğnenmiş ve yıpranmış kurdeleler dağılmıştı; konfeti gibi etrafa saçılmışlardı. Bir kenarda, bakımsız ve kenarları aşınmış bir kuru mama ve su kabı duruyordu. Onun biraz ötesinde ise tozla kaplanmış bir kedi geçidi rüzgârlı sonbahar havasında usulca sallanıyordu.

Ve hatta on bir, ve hatta on ik...

AAAAHHH, BU İŞE YARAMIYOR!

Kütüphane Kedisi gözlerini açtı, suratında durumu kabullenmiş bir ifade vardı. Üşengeç bir tavırla dört patisi üzerinde doğruldu ve sırtını *eski bir Orta Çağ kambur köprüsü* gibi yukarı doğru gerdi. Bir süre öylece kaldı. Sonra, başını hafifçe salladı ve ardından esnedi; ağzının gerisinde pembe ve körük-lü sırt çizgilerini ortaya çıkaran uzun bir esneme...

Bu gerçekten de çok hoş bir his, diye düşündü.

Şimdi sıra patilerindeydi. Önce, ucu beyaz olan siyah patisini bir polisin uyarı için havaya kaldırdığı cop gibi dümdüz

ileri doğru uzattı. Ardından, beyaz patisi yavaşça onu takip etti. Sonra dinlendi. Zira fazla ani egzersiz, bir kedinin bünyesi için zararlıdır. Sonra tekrar uyuklamaya başladı. Kısa bir zaman geçtikten sonra bu sefer tamamen doğruldu ve pencereye doğru yürüdü. Yatak odası bodrum kattaydı.



Bu yüzden dışarıyı görebilmek için alçak pencere pervazına atlaması, sonra da arka ayakları üzerinde doğrulup, ön patilerini cama dayaması gerekiyordu. Böylece göz hizası, dışarıdaki kaldırıma ancak denk geliyordu. Bugün dışarıya mahmur gözlerle baktı. Şapelin demir parmaklıklarından kısa bir yürüyüş mesafesinde bulunan taş döşeli yolun ötesinde George Meydanı vardı. Yerler, solmuş yapraklarla kaplıydı; rüzgârın oluşturduğu küçük girdaplarla kaldırım boyunca savruluyorlardı. Sonbahar gelmişti ve ışık, kayısı tonlarında yumuşak bir renk yayıyordu. Yapraklar kaldırımda hafifçe dönerken Kütüphane Kedisi yazın artık gerçekten bittiğini ilk kez hissetti.

Birkaç dakika sonra Kütüphane Kedisi, kirli kedi geçidinden başını dışarı uzatmış, serin sabah havasını içine çekiyordu. Her şey sukunet içindeydi. Patisini ıslak kaldırım taşma dokundurduğunda soğuk bir ürperti vücuduna yayıldı. Etrafındaki apartmanlar, sanki yaklaşan bir savaşın gerilimiyle birbirine bakan asker taburlarını andırıyordu. Meydanın ötesinde, uzakta bir otobüs sabahın sisi içinde ağır ağır ilerliyordu. Havadaysa, yılın bu zamanında şehre özgü olan McEwan's bira fabrikasından gelen Weetabix'imsi* koku asılıydı.

Aç açına düşülmez, diye düşündü Kütüphane Kedisi ve bu düşünceyle patilerine baktı. Kaldırım taşlarının arasındaki boşluklar pislik ve yosunla kaplıydı ama bu aralıklarda yalnızca bir kedinin gözünün seçebileceği küçük sürprizler de yok değildi. Böcekler! Birkaç tane ürktücü ve kıpırdak mezeyi iştahla yalayıp mideye indirdikten sonra Kütüphane Kedisi sağa döndü ve sabah sessizliğinde soğuk gri bir küp gibi yükselen Edinburgh Üniversitesi Ana Kütüphanesi'ne doğru ilerledi.

* *Weetabix*, ıslak tahıl, hafif maltımsı koku -burada nostaljik ve yerel bir koku iması yapılıyor-. (ç.n.)

- ❀ **Tavsiye Edilen Kitap**
James Joyce'tan *Ulysses*
- ❀ **Yenilen Yiyecekler**
1 adet tombul böcek ve 1 adet kırkayağa benzer bir şey
- ❀ **Ruh Hâli**
Orta seviyede ama yükseliyor. İyiye doğru gidiyor
- ❀ **İnsanlar Hakkında Keşif**
Sabahın erken saatlerinde dışarı çıkmıyorlar.



...kahramanımızın Sote'ye uğradığı, birkaç birinci sınıf öğrencisiyle tanıştığı ve "Bush" kelimesini komik bulmayı kesinlikle reddettiği bölüm

Kütüphane Kedisi kütüphaneye şöyle bir göz attı ve birçok şey gördü. Düşünmeyen kediler için burası kuşkusuz bilinmezlikler ve tehlikelerle dolu bir yerdi.

Öncelikle, kapanınca bir kedinin kafasını koparabilecek kadar tehlikeli, sürgülü cam kapılar vardı. Ardından, çatının içine kadar zikzak yaparak yükselen bir merdiven...

Bu ona bir Escher tablosunu hatırlattı. Sabahın bu erken saatinde hol hâlâ sessizdi, yalnızca televizyon ekranlarında; kitaplar ve diğer eserlerle ilgili görüntüler vızıldayıp dönüyordu. Tavanda ise büyük bir projeksiyon cihazı, “Öğrenciler İçin Bilgilendirme” başlığını taşıyan, toz zerrecikleriyle dolu bir ışık huzmesini beyaz perdeye yansıtıyor ve bunu yaparken hafifçe uğulduyordu.

Sağ tarafta, önemli görünümlü İnsanların oturduğu bir masa vardı. Kalabalık günlerde bu İnsanlar bir zili çalar, dışarı çıkmaya çalışan her dört ya da beşinci kişiye öfkeyle bağırırlardı. Öğrenci İnsanları durdurur, onların sırt çantalarına vurarak suçlayıcı bakışlarla süzerlerdi.

Kedi olmak çok daha kolay, diye düşündü Kütüphane Kedisi. Cam kapıların altından kayıp hole süzüldü ve orada ona gülümseyen bir kütüphanecinin sıcak ilgisine daldı.

Günaydın, Kütüphane Kedisi! Al bakalım biraz pastırma. Ayy, ne kadar tatlısın sen böyle!

Gerçekten de, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi, tüyle-ri bu üstten bakış karşısında diken diken olmuştu. *Lütfen beni yalnızca görünüşüme bakarak “tatlı” olarak değerlendirme.*

Kütüphane Kedisi, İnsanın onu okşayan elinin altında sırtını kavisleştirerek hızlıca pastırmayı yedi ve Sote’ye doğru usulca uzaklaştı.

Dünyanın dört bir yanındaki kütüphanelerde *soteler* vardır. Pek çok İnsan, kedilerin kütüphanelere sadece rahatlık için geldiğine inanır. Ne de olsa buralar sıcaktır, tehlike arz etmedikleri gibi yavaş hareket eden İnsanlarla doludur; onlar da kedilere gıdıklamalar sunar, küçük atıştırma-liklar verir. Oysa gerçekte, Kütüphane Kedisi gibi düşünen kedilerin kütüphanelere duyduğu ilginin yalnızca yarısı bu konforla ilgilidir. İnsanlar şunu fark edemez: Düşünen bir İnsan için kütüphane hangi anlama geliyorsa düşünen bir kedi için de aynıdır, yani, bilgiyi barındıran bir yer, milyonlarca düşünce ve fikrin tuğla duvarlar içinde saklandığı bir kap.

Kütüphane Kedisi gibi pek çok düşünen kedi, kendini İnsan okuyucuların arasında konumlandırmaya çalışır. Kitap raflarının derinliklerine yönelirler ama ellerinde süpürgeleriyle dolaşan gözlüklü kütüphaneciler tarafından hep kovalanırlar.

Konuşmuyor olmamız düşünemediğimiz anlamına gelmez, diye iç geçirirdi Kütüphane Kedisi böyle anlarda, gözleri öfkeyle parıldayarak.

Sonuç olarak, geçtiğimiz yüzyılın bir döneminde—T.S. Eliot'ın kediler üzerine yazdığı o ünlü esere denk düşen yıllarda—bir tür kedi ayaklanması patlak vermişti. Düşünen kediler isyan etmeye başlamış, İnsanlar farkına varmadan kendi gizli, sınırsız ve yeraltı edebiyat ağlarını kurmuşlardı.

Yöntemleri mi? Eh, bu büyü ve sıkı korunan bir sırdır.

Ama şu bilinmeli: Dünya üzerindeki her kütüphanede, bir kedinin sık sık uğradığı her köşede, gözlerden uzak bir kitap yığını saklıdır. Ve bu gizli yere her yerde aynı ad verilir: *Sote*.

Sote sıcaktır. Genellikle kütüphanenin çatısına yakın bir yerdedir; örümcek ağlarının, ahşap kirişlerin ve çapraz döşenmiş kolonların bulunduğu bir noktada. Burası aydınlıktır, manzarası büyüleyicidir. Çoğu yerde, düşünen kedinin dışarıyı izleyebilmesi için küçük, yere yakın pencereler bulunur. Böylece isterse dışarı bakabilir ve okuduğu kitap üzerine daha derin düşüncelere dalabilir.

Kütüphane Kedisi de bu pencereleri çok severdi. Edinburgh Üniversitesi Kütüphanesi'ndeki sotenin manzarası harikaydı: Kış aylarında, ufuk çizgisinde dalga dalga kabaaran karla örtülü Pentland Tepeleri görülürdü. Mayıs ve haziranda, hemen aşağıda Meadows* kendini gösterirdi, İnsanlar burada mangal yapar, çıkan dumanlar yazın gelişini adeta kutsarcasına göğe yükselirdi. İlkbaharda, oluklarda pembe çiçekler birikir, İnsanlar hızlı adımlarla kütüphaneye sınavlara

* *Meadows*, Edinburgh'daki büyük yeşil alan. (ç.n.)

çalışmaya giderdi. Şimdi de, yani sonbaharda, her şey amber tonlarına bürünürdü; yapraklar döküldükçe Meadows'daki patika yollar ortaya çıkmaya başlar, üzerlerinden geçip giden İnsanlar küçücük fareler gibi bir o yana bir bu yana koştururdu.

İyi bir *sote*, içinde bolca böcek ve kuş barındırmalıdır. Edinburgh Üniversitesi Kütüphanesi'ndeki *sote* de bu konuda fazlasıyla cömertti; özellikle güvercinleri ve örümcekleriyle ünlüydü. Gerçekten iyi bir *sotenin* bir de güvenilir bir lideri olurdu, *Soti* adı verilen bu alfa kedi, içeride yeterince kediotu bulunmasını sağlar, kedilerin fazla yorulmamasını gözetir ve İnsanların bu özel alana karışmasını engellemekle görevli olurdu.

Bu seni şaşırtmayabilir İnsan ama Kütüphane Kedisi, Edinburgh Üniversitesi Kütüphanesi'nin mevcut *Soti*'siydi.

“Hepsi tamam da kitaplar nereden geliyor?” diye sorabilirsin. İşte bu sorunun cevabını bulmak için, kütüphanecilere dönmemiz gerekecek!

Yüzyıllardır, kütüphaneciler birtakım gizemlerle baş etmek zorunda kalmıştır: kaybolan kitaplar, etiketsiz kitaplar, tuhaf yerlere yerleştirilmiş kitaplar, biriken ceza ücretleri, eksik sayfalar, kenarlarına bir şeyler karalanmış sayfalar...

Çoğu kez, kaybolan kitapların suçu öğrencilerin üstüne yıkılır. Hesapları kilitlenir, mezuniyetleri ertelenir; ta ki eser bulunup temizlenene ya da yenisiyle değiştirilene dek. Ama gerçekte ne kadar az şey bilinir! Ne çok haksız suçlama yapılmıştır! Kimse anlamaz ama bu işin arkasında düşünen kediler vardır. Kitapları kimseye çaktırmadan iade arabalarından alıp rafların altına sürüklerler. Böylece “kaybolmuş” sanılan kitap, çoktan *Sote*'nin tozlu, tüylerle kaplı en kuytu köşesinde yerini alır.

İnsanlar dikkatsizliklerinin cezasını çeksin bakalım, diye düşündü Kütüphane Kedisi o sabah, danışma masasının arkasından sessizce süzülüp Sote'ye doğru ilerlerken.

Yarım saat sonra Kütüphane Kedisi, zihnini birkaç saatlik İnsan gözlemi için hazırlamış bir şekilde yeniden giriş holüne çıktı. Bu sabah dikkatini çeken ilk şey, İnsanların ne kadar hızlı hareket ettikleri oldu. Holün dört bir yanında yüzlerini ilk kez gördüğü öğrenciler panikle koşturuyordu; kimileri merdivenlere doğru ciddi adımlarla ilerliyor, ellerinde kitaplar taşıyor, kimileri tökezliyor, bazılarıysa ince ezgili bir ses tonuyla hızla konuşuyor, hepsi de özellikle “hani” kelimesine karşı tuhaf bir düşkünlük sergiliyordu. Kütüphane Kedisi, bu konuşmalardan birini gizlice dinlemeye koyuldu:

Yani, hani, dün gece Hive'dan' sonra o kadar serseme döndüm ki? Derse girdim ve şey, gerçekten kusmak istedim ama hani, yapamadım...?

Bunlar başka bir dil mi konuşuyor, diye düşündü Kütüphane Kedisi, kafası karışmış bir halde. Neden her cümleyi garip bir ses tonuyla bitiriyorlar? Sanki söyledikleri her şey birer soruymuş gibi! Bir de bu “Hive” da neyin nesi acaba?

Kütüphane Kedisi sinirli bir şekilde kalabalığın arasından sessizce süzüldü; çoğu İnsan onu fark etmedi bile ama bazıları kuyruğunun hemen dibinden öyle tehlikeli şekilde geçtiler ki tüyleri diken diken oldu.

Sonra, felaket geldi çattı.

Giriş holündeki turkuaz koltuğuna dönerken onu bir öğrenci İnsanın işgal ettiğini gördü. Genç, umursamaz bir tavırla koltuğa yayılmış, sakız çiğniyor; koltuğun aslında Kütüphane Kedisi'ne ait olduğunu, her yanının onun tüyleriyle kaplı olduğunu ve bu yerin sonsuza dek yalnızca onun tüylü poposuna rezerve edildiğini hiç mi hiç umursamıyordu.

* *Hive*, Edinburgh'da popüler bir gece kulübü/bar. (ç.n.)

Kütüphane Kedisi'nin tüyleri öfkeyle kabardı. Gözlerini faltaşı gibi açmıştı, dudaklarını büzerek serin ve taze sonbahar havasına doğru dışarı süzüldü.

İşte o an, fark etti.

Geldiler, diye düşündü. Birinci sınıflar burada, şu turkuaz koltuğumda oturan da işte onlardan biri.

Kütüphane Kedisi yıllar içinde birinci sınıf öğrencilerini ayırt etmede ustalaşmıştı. Üniversitenin akademik takviminden haberi olmadığı için, bunu öğrenmek amacıyla kendi yöntemlerini geliştirmek zorunda kalmıştı. Neyse ki bu pek de zor değildi çünkü Edinburgh Üniversitesi'nin tipik birinci sınıf öğrencisi, bazı kelimeleri öyle biçimde telaffuz ederdi ki, titiz, her şeyi duyan ve düşünen bir kedi için bu hatalar kaçınılmaz olarak fark edilirdi.

İşte bazı örnekler:

1. **Teviot** kelimesini "*Tev-i-yot*" gibi heceleyerek söylemek.
2. **Buccleuch Sokağı**'nı "*Bak-luç Sokağı*" diye okumak.
3. **Ceildh**" kelimesini "*Kerlider*" gibi, neredeyse uzaylıca bir şeymiş gibi telaffuz etmek.
4. **Potterrow**'u*** ise tam İngilizce harf okurcasına "*Po-tır-ro*" diye seslendirmek.

Diğer ipuçları ise şunlardı:

5. Kütüphaneye daldıktan sonra danışmaya "Burası danışma mı?" diye sormak.
6. Bitmek bilmeyen erkeklik gösterileri.

* Tweed Nehri'nin en büyük kollarından biri. (e.n.)

** İskoç ya da İrlanda halkının müzik, dans vs. eşliğinde gerçekleştirdiği geleneksel buluşmaya verilen isim. (ç.n.)

*** Potterow, Edinburgh Üniversitesinde öğrencilerin banka, kafe, mağaza gibi eğlence ve destek hizmetleri alabildikleri öğrenci merkezi e.n.)

7. Binalara hayranlıkla bakarken Harry Potter’a gönderme yapmak.
8. Bazı otobüslerin son durağının “Bush” adında bir yer olduğunu duyunca gülmek.

“Bush” kelimesinde komik olan ne var, gerçekten anlayamıyorum, diye düşündü Kütüphane Kedisi. Çalı’ gayet zarif bir varlıktır.

Aniden bir ses duyuldu:

— Aman Tanrım, şu Kütüphane Kedisi mi!?

— Ne?!!

— Burada yaşayan ve düşünebilen bir kedi varmış, adı Kütüphane Kedisi’ymiş!

— Sen MDMA** kafasında mısın?

— Hayır, ciddi söylüyorum!

Kütüphane Kedisi, İnsanlara kuşkuyla baktı. Kendini hursuz hissediyordu, kişisel alanı ihlal edilmişti. Gördüklerini kafasında tartmak için George Meydanı’nın uzun otları arasına doğru yürüyerek uzaklaştı.

Bir kütüphanenin nasıl işlediğini hiç anlamıyorlar galiba, diye düşündü. Ne oldu ki o eski durup düşünmelere; öğrenmenin olması gerektiği gibi, yavaş yavaş sindirilerek yapılmasına? Keşke Sote’yi görebilselerdi. Kendilerini bitmek bilmeyen bir ruhsal işkenceye maruz bırakıyor gibiydiler.

Kütüphane Kedisi bilirdi ki, İnsanların kütüphaneleri eskiden Sote’ye çok benzerdi. Ama sonra adına “Eğitim Reformları” denilen bir şey oldu. Üniversiteler, orta sınıf enteller için

* Bush, eski ABD başkanlarından baba-oğul Bushlar’ın soyadı olmasının dışında çalı, çalılık anlamına gelir. (e.n.)

** MDMA, genellikle “ecstasy” (ekstazi) veya “molly” adıyla bilinen, yasa dışı ve uyarıcı bir maddedir. (ç.n.)

birer sosis fabrikasına* dönüştü –Penguin Books ve PricewaterhouseCoopers” gibi kurumlara insan yetiştiren ön okullara...Üstelik artık ücretsiz de değillerdi. Kütüphane Kedisi dilediği an Sote’ye süzülebilirdi fakat anlaşılan o ki bu öğrenci İnsanlar okul kütüphanesinin eşiğinden geçebilmek için bile büyük paralar ödemek zorundaydı! Hal böyle olunca, İnsanlar üniversiteye ve kütüphaneye erişebilmek için sık sık birden fazla işte çalışmak zorunda kalıyordu.

Çok fazla şey yapıyorlar, diye düşündü Kütüphane Kedisi. Bu tempoyla tükenirler! Ve artık şu “yani” kelimesini de sürekli kullanmayı bırakmalılar. Sonra Kütüphane Kedisi’nin zihninde bir ışık yandı: Belki de “yani” kelimesini gereksiz yere tekrarlamayı bırakırlarsa ellerinde ciddi miktarda zaman kalır. Bu zamanı da gerçekten “nasıl ders çalışılacağını öğrenmeye” ayırabilirler.

Böylece, Kütüphane Kedisi, İnsanları daha iyi anlamaya dair yolculuğuna iyi bir başlangıç yaptığına inanarak düşüncelerinden memnun kalmış şekilde başını salladı ve şapel binasındaki evine doğru yola koyuldu.

Bir gün için bu kadar yeterli, diye düşündü, patilerini yatağına usulca bastırıp geri çekerken. Biraz süt içti, süpürgelikteki tahtaları tırmaladı ve yavaşça uykuya daldı.

* *Sausage Factories*, İngilizcede sıkça kullanılan eleştirel bir benzetmedir. Sistemin düşünce üretmek yerine seri üretimle insanlar “yetiştirdiğini”, bireyselliği ezip herkesi aynı kalıba soktuğunu, eğitimi mekanik, ruhsuz ve hedef odaklı bir sürece dönüştürdüğünü ima eder. (ç.n.)

** PwC, yani PricewaterhouseCoopers, dünyanın en büyük profesyonel hizmet firmalarından biridir. Muhasebe, denetim, vergi ve yönetim danışmanlığı gibi alanlarda faaliyet gösterir. (ç.n.)

❖ **Tavsiye Edilen Okuma**

H. Jackson Brown'dan *Life's Little Instruction Book*
[Hayatı Kullanma Kılavuzu]

❖ **Yenilen Yiyecek**

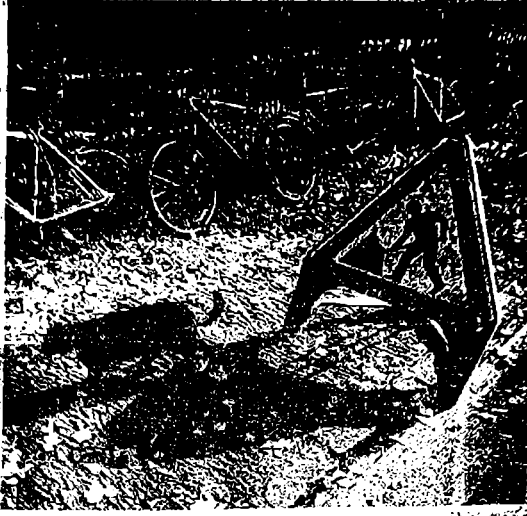
1 parça pastırma; 1 adet tahta kurdu (Sote'de)

❖ **Ruh Hali**

Oldukça iyi ama hafif bir sinirle gölgelenmiş

❖ **İnsanlar Hakkında Keşif**

Sakin olmayı unutmuşlar; kütüphanelerin nasıl işlediğini de.



Yol Çalışmaları

*...kahramanımızın anlamsız bir kazı çalışmasını
izlediği bölüm*

Ertesi sabah Kütüphane Kedisi bir sıçrayışla uyandı. Meydanın dışından gelen korkunç bir ses vardı. Kulakları geriye doğru kıvrıldı.

İnsanlar yine bir şeyler çeviriyordu.

Pencerenin altındaki aralıktan içeri garip bir koku sızdı, yanıkla kauçuk kokusunun arasında bir şeye benziyordu.

Bu ses de bu koku da Cehennem'in dördüncü katı gibi, diyerek irkildi Kütüphane Kedisi. Eminim Dante tam da bunu kastetmişti.

Doğruldu, sırtını gerdi, uykulu gözlerle ön patilerini ileri uzatarak esnedi ve olup biteni araştırmak üzere ağır adımlarla sokağa çıktı. Karşısında, parlak sarı giysiler giyinmiş bir sürü İnsan vardı; bir çukurun kenarında teller ve borularla boğuşuyorlardı. Görünürde hiçbir neden yok gibiydi ama yolun bir kısmını kazmışlardı. Sağ tarafta, büyük bir kırmızı kamyonet duruyordu, yan taraflarından öyle yoğun bir sıcaklık yayılıyordu ki, Kütüphane Kedisi'nin tüyleri neredeyse kavrulacaktı. Kamyonetin içinde, dumanı zarif kıvrımlarla gökyüzüne süzülen bir fırın görünüyordu. Fırının altından, koyu siyah, kalın bir sıvı akıyordu.

Bir anı canlandı zihninde.

Bunları hatırlıyorum! Geçen hafta da aynı yolu kazıyorlardı. Neden tekrar geldiler acaba, diye sordu kendisine.

Ama en ilginç olansa yolun kenarına yerleştirdikleri tabelaydı. İnsanlar tüm bu kargaşanın hemen yanına büyük, üçgen bir uyarı levhası dikmişlerdi. Çoğu kediyeye ve İnsana göre bu tabelada şöyle yazıyordu: "Dikkat: Çalışan İnsan!" Ama Kütüphane Kedisi için bu tabelada şunlar yazıyordu: "Uyarı: Şemsiye Açmakta Zorlanan Beceriksiz İnsan!"

Saçma İnsanlar, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi. Yolu boş yere kazıyorlar, sonra da kendi başarısız bahçe savaşlarına karşı birbirlerini uyaran levhalar dikeyyorlar.

Kütüphane Kedisi, gözlerindeki mayıştırmacı uykuyu patisiyle tembelce ovalayarak uzaklaştırdı. Esneyerek kaldırım boyunca yürümeye başladı, olup biteni daha yakından inceleyecekti. Meydanın diğer köşesinde bir İnsan, apartmanların yanına sabitlenmiş direkleri söküyor ve her birini kamyonun arkasına yüklüyordu.

Kütüphane Kedisi gümbürtülü bir çınlama duyunca hafif bir tırısla yürümeye başladı, sonra adımlarını hızlandırdı, bir yandan da korkuyla arkasına bakıyordu.

Bugün böyle bir saçmalıkla uğraşacak hâli yoktu Kütüphane Kedisi'nin. Sabah uykusundan erkenden uyandırılmanın verdiği huzursuzluğu hâlâ atlatamamıştı. Patilerine baktı. Yoğun, siyah, keskin kokulu bir maddeyle kaplıydılar. Patilerini yaladı ama hemen ardından öğürerek geri çekildi.

O sırada bir direk daha kamyonun arkasına atıldı, Kütüphane Kedisi bir kez daha sıçradı.

Neden direkleri yere usulca bırakmıyorlar ki, diye düşündü.

Çukurun başındaki sarı giysili İnsanlar yer altına uzun mavi bir boru düşüyorlardı. Borunun içinden ince uzun bir kablo geçiyordu. Kablonun bir ucu sarsılarak zıplıyor, titreşiyordu. Bu görüntü Kütüphane Kedisi'nin içinde pusuya yatma dürtüsünü uyandırdı. Tırnaklarını çıkararak yavaşça oraya doğru yaklaştı. Ama tam saldırıya geçeceği sırada bir başka şiddetli gürültü patladı, birkaç direk daha kamyonun arkasına atılmıştı.

Bu kadarı fazla, diye düşündü Kütüphane Kedisi. *Eğer delilikte bu kadar ısrar ederlerse İnsanlardan bir şey öğrenemem.*

Ve bu düşünceler içerisinde dolanırken Kütüphane Kedisi, günü zihninden sildi, evine döndü ve on dört saat daha uyudu.

❧ **Önerilen Okuma**

Seamus Heaney'den *Digging* [Hafriyat (Şiiri)]

❧ **Yenilen Yiyecek**

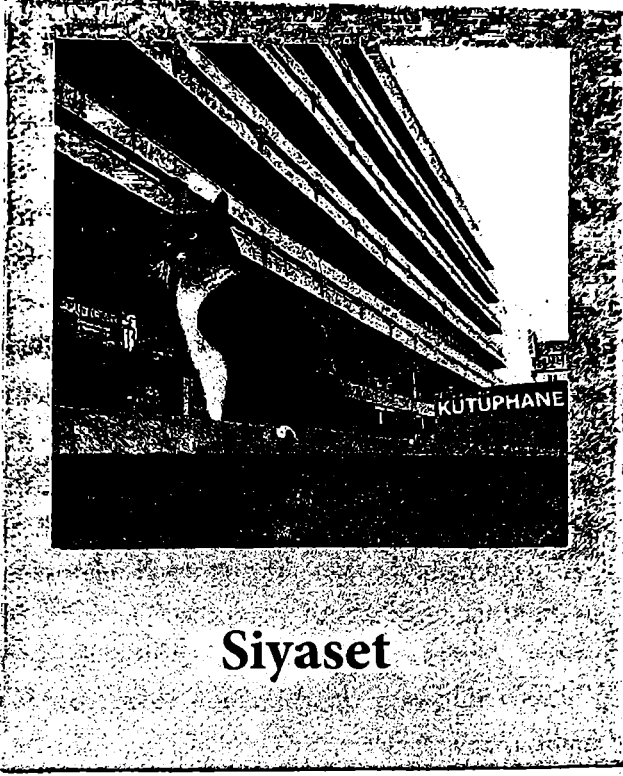
Hiçbir şey

❧ **Ruh Hali**

Tedirgin

❧ **İnsanlar Hakkında Keşif**

Bazı zamanlar başkalarına karşı neredeyse hiç düşünceli yaklaşmaz ve öngörülü davranmazlar.



Siyaset

*...kahramanımızın suça karşı sertleştiği
ve bir karınca yediği bölüm*

Kütüphane Kedisi birkaç gün sonra George Meydanı'nda, bir çalının içinde uyandı. Buraya nasıl geldiğini pek hatırlamıyordu. Yol kazasından beri geçen zamanı düşünürken bacasığında hafif bir gıdıklanma hissetti. *Tuhaf*, diye düşündü. *Bir kene mi?* Gerçekten de beyaz bacağının kenarında, yeni tüylü evinde oldukça rahat görünen minik siyah bir kene vardı. Ama başka bir tuhafılık daha vardı: sol patisinin altındakı gelen başka bir gıdıklanma hissi.

Kütüphane Kedisi patisini tereddütle kaldırıp altını yalamak istedi. Ama öyle bir şokla irkildi ki, sırt üstü yattığı yerden bir metre havaya sıçradı. Ardından dört patisinin üzerine indi; gözleri faltaşı gibi açılmış, tüyleri diken diken olmuştu. Patisini kaldırdığı yerin tam altında, toprağın içinde küçücük bir delik vardı, İnsanların geçen gün kazdığı çukurlardan çok daha küçük bir delikti. Bu delikten simsiyah, incecik bir karınca sürüsü çıkıyordu. Hepsi tek sıra halinde yürüyerek dikkatle kıvrılan bir hattı takip ediyordu. Kütüphane Kedisi şaşkınlık içindeydi, donup kalmıştı. Karıncalar gözünde zarif bir dantel gibi kıvrılıyor, tatlı bir gıdıklanma hissiyle saldırıya çağırıyordu. Oysa biliyordu: Bu bir dantel değil, minyatür bir orduydı. Gizemli ve disiplinli. Tam da bu yüzden ihtiyat gerektiriyordu. Yavaşça yaklaştı onlara.

Neden seslerini duyamıyorum, diye düşündü Kütüphane Kedisi. Karıncalar, onun varlığından hiçbir rahatsızlık duymadan engebeli ve sık yapraklarla dolu fundalığa doğru ilerliyorlardı, tıpkı büyük ve kalabalık bir şehirde kendi doğal yatağında ilerlemekte ısrar eden bir nehir gibi.

Kütüphane Kedisi onları yeniden kokladı. Burun delikleri gıdıklandı. Bu sefer daha da yükseğe sıçradı.

Gözünü karıncalardan ayırmadan, yenilmiş hissederek patileri üzerinde geriye çekildi. Arka tarafı keskin bir yay gibi havaya kalkmıştı. Doğanın böylesine fazla uyarıcı olmasından nefret ediyordu! Ne büyük bir nezaketsizlikti bu. Doğa ya yenmek ya da keyifle seyredilmek içindi; öyle mantarlar ya da esrarengiz karınca orduları gibi kafa karıştırmak için değil. Yemek vaktiydi. Yemek iyi gelirdi. Ve süt. Ve... Kedi nanesi. Evet, kedi nanesi onu mutlaka sakinleştirirdi.

Patilerini karıncadan arınmışlar mı diye kontrol ettikten sonra huzursuz adımlarla sokağa doğru yavaşça yürüdü. Çukurlardaki su birikintileri, sonbahar yağmuruyla

çamurlaşmıştı, her şey nem kokuyordu. Morali hâlâ düzelmemişti. Edinburgh'da bu sabah, yine İnsanların eliyle başka bir akıl almaz şey olup bitiyordu. Her yer, etrafa serpiştirilmiş, küçük beyaz yelkenleri andıran mavi kâğıt parçalarıyla doluydu; üzerlerinde "EVET!" yazılıydı. Bunlara eşit sayıda kırmızı kâğıtlar eşlik ediyordu; onların üzerinde ise "HAYIR, TEŞEKKÜRLER!" yazıyordu. Bazıları çamurlu su birikintilerinde sırlıslık olmuştı, bazıları ise lambalara yapıştırılmıştı; daha küçük ebatlardakiler onları çerçeve gibi çevreliyordu. Birçoğu pencerelere iliştilmişti, apartmanların katlarına çıkıyor, iniyorlardı; bazıları arabaların yan tarafındaydı, kimileri ise İnsanların ceketlerine rozet gibi takılmıştı...

Görünüşe göre İnsanlar birbirleriyle iletişim kurmak için yeni bir yöntem benimsemiş, diye düşündü Kütüphane Kedisi, oldukça şaşkın bir şekilde. Birden yine karıncalar geldi aklına; ne kadar da uyumluydular ama aynı zamanda hiç konuşmuyor gibiydiler. Onlar arasında görünmez bir bağ vardı sanki. Hepsinin aynı şeyi istediği belliydi ve bunu durmadan teyit etmeye ihtiyaç duymuyorlardı. Sadece işlerine bakıyorlardı.

Acaba karışıklık çıkaran karıncalar da var mı, diye kafa yordu Kütüphane Kedisi. Sıradan çıkıp, obur Kraliçe Karınca'ya nektar taşımaya hevesli olmayanlar mesela? Asi Karıncalar?

Kaldırımında, patileriyle üst üste serilmiş ıslak afişleri buruştura buruştura ilerledi. Bu sırada, Amazon yağmur ormanlarında yaşayan nice karınca yuvasının, insanların bu son hevesi yüzünden –her yere afiş basma merakı uğruna– paramparça edilmiş olabileceğini düşünmeye başladı. Belki de George Meydanı'ndaki o karıncalar intikam peşindeydi? Amazon yağmur ormanlarında, yuvaları ellerinden alınmış bütün aileleri adına?

Sonra dank etti. *Büyük Bir Şey* olmalıydı. Kitapsever kuzen kendi ülkesindeki İnsanların büyük olaylar yaklaşırken

nasıl *étrange et bizarre* –yani tuhaf ve garip– davrandıklarını hep anlatırdı. Özellikle de birkaç yüz yıl önce, Fransız Devrimi adını verdikleri kanlı bir sınıf savaşı sırasında oldukça tuhaf ve garip davranmışlardı.

Evet, *Büyük Şeyler*. Kesinlikle *Büyük Şeyler* oluyordu. George Meydanı'ndaki karıncalar bile bu “Büyük Şeyler”in farkında gibiydi. Görünüşe göre bu, Edinburgh'daki İnsanların birbirleriyle konuşmayı bırakıp, yerini yorumlara açık afişler ve posterler üzerinden kurulan yeni bir iletişim biçimine bırakmalarını da açıklıyordu. (Anlaşılan o ki, İnsanlar söz konusu *Büyük Şeyler* olduğunda, pasif-agresif iletişim yollarını tercih etmeye meyilliydi.)

Sonunda, Kütüphane Kedisi, bütün bu tantananın nedeni ve belli ki oldukça *Büyük* olan o *Şey'e* dair bir ipucu yakaladı. Bu, demir parmaklıkların sivri dişlerinden birine takılmış bir anketti. Kafasını yana eğerek dikkatle inceledi:

“KÜTÜPHANELERİN KAPATILMASINA KATILIYOR MUSUNUZ?

HAYIR MI? O HALDE HAREKETE KATILIN!

DİLEKÇEMİZİ İMZALAYIN!”

Ad:

Soyad:

Adres:

Eviniz size mi ait:

Doğum tarihi:

Geçmişiniz:

Yöneliminiz:

Kütüphaneleri kapatmak mı, diye düşündü endişeyle Kütüphane Kedisi; birdenbire ilgisi keskinleşmişti.

Asla. Bu olamaz. Bu OLMAMALI!

Kütüphane Kedisi birdenbire şaşkınlıkla fark etti ki kendini daha hafif ve daha renkli hissediyordu, birinci sınıf öğrencilerinden biri tam kulağının arkasında bulunan o doğru noktayı okşamıştı ve içini kemiren sıkıntı, meltemde dağılan bir duman gibi yükselip yok olmuştu. Kendini canlı ve tutkulu hissediyordu. Yine de -çoğu zaman olduğu gibi- bir ruh halinin nasıl bu kadar aniden değişebildiği üzerine düşünmedi bile, içini kıvıltıdan küçücük bir düşünce kırıntısının bile bunu sağlamaya yetebilmesi ne kadar da tuhaftı aslında.

Harekete katılacağım, dedi kendi kendine kararlılıkla, ardından da gür ve tok bir “Miyav!” sesi yükseldi dudaklarından. (Bu ses, bir İnsanın kulağına çevrildiğinde “Dinleyin!” anlamına geliyordu.) Anket formunu parmaklıklardan dışıyla kopardı, kütüphanenin merdivenlerine doğru yürüdü, kâğıdı buraya usulca bıraktı ve tam karşısına, durması gereken yere kendini yerleştirdi. Ön patilerini esnetti, arka bacaklarını titrettikten sonra bıyıklarını kıvrarak pozisyon aldı; formu doldurmaya hazırды.

Ama sonra bir sorun olduğunu fark etti. Evet, tahmin ettin, İnsan. Patisine şaşkınlıkla baktı. Bir kalemi yoktu.

Onu “düşünerek” dolduracağım, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi ve ardından formu zihninde şöyle tamamladı:

KÜTÜPHANELERİN KAPATILMASINA KATILIYOR MUSUNUZ?

Etrafa atılmış pastırma kenarlarını rastlantısal şekilde tüketme imkânı üzerindeki olumsuz etkileri kapsamlı biçimde değerlendirdikten sonra, bu hamleyi tüm kalbimle kınıyorum.

Bu karar yıkıcı olur.

Peki ya kitaplar? Peki ya okşanmak? Peki ya sandalyeler?

Hülasa, KAFAYI MI YEDİNİZ SİZ?

Adı: *Kütüphane*

Soyadı: *Kedisi*

Meslek: *Kedi*

Adres: *Kütüphane*

Doğum Tarihi: *Yirmi birinci yüzyılın başları*

Mülkiyet Durumu: *Üzerine oturuyorsam, evet, benimdir*

Ahlaki Duruş: *Siyah & Beyaz / Düşünen Kedi*

Yönelim: *Şu anda batıya dönük*

Kütüphane Kedisi kendini tatmin olmuş hissediyordu. Duygularını dışa vurmak, içinde birikmiş yükü hafifletmişti. Heyecandan hızlanmış nefesi yavaş yavaş normale dönmeye başladı. Gözlerini etrafta gezdirdi; diğer İnsanların, kütüphanenin kapanma ihtimaline nasıl tepki verdiklerini anlamaya çalıştı. Kütüphanenin büyük beton avlusunda bir kargaşa hâkimdi. Bağırışlar yükseliyordu. Ellerde pankartlar sallanıyor, masaların başındaki insanlar kalemler ve afişlerle gelip geçenleri durdurmaya çabalıyordu. Bazıları, formu doldurmaları için gelip geçenlere pasta teklif ederek onları teşvik etmeye çalışıyordu. Bazıları seslerini megafonla yükseltiyor, uçak inişini andıran bir gürültüyle çevresindekilerin sıradan konuşmalarını bastırmaya uğraşıyordu. Tüm bu hengâmenin ortasında, gri sakallı bir adam, göğsünde ve sırtında taşıdığı ilan tahtasıyla oradan oraya yürüyüp, tüm bu fikirlerin sahte olduğunu haykırıyor, İnsanlara, Tanrı hakkında konuşmadıkları takdirde cehenneme gideceklerini söylüyordu. Ancak bir süre sonra o bile pes edip bir masanın arkasına geçti; artık ateş ve azap vadetmek yerine, gelip geçenleri sıcak bir fincan çayla cehennemden uzaklaştırmaya çalışıyordu, tabii ki bunun için 1 sterlin bağış talep ediyordu.

Kütüphane Kedisi, bu anlamsız curcunanın içinde kulaklarını geriye doğru yatırdı. *Neden birbirlerini dinlemiyorlar*

ki, diye düşündü, neden herkes yalnızca kendi düşüncesini kabul ettirmeye çalışıyor? Oysa birbirlerini dinleseler, fikirlerinin birbirlerini etkisizleştirdiğini anarlardı; tıpkı asitle bazın karışınca suya dönüşmesi gibi, diye geçirdi içinden, bu parlak benzetmesinden aldığı hafif mağrur bir güvenle.

Kütüphane Kedisi yeniden huzursuz hissetmeye başladı. Herkes sanki kendi doğruluğuna sıkışmış bir balonun içinde gibiydi; “ortak iyilik”, “halk” ve “Faslane” gibi ifadeler havada minik ciritler gibi uçuyordu. O an oradaki tüm insanları tek bir renkle anlatmak gerekse, bu renk kırmızı olurdu ve kırmızı, Kütüphane Kedisi’ni tedirgin ederdi çünkü o, bu rengi soluk gri olarak algıladı. Kırmızı onun dünyası değildi; onun dünyası mavi ve sarının tonlarıydı.

Kütüphane Kedisi kendi kendine düşündü: *Bunca bağırsık çağırışın mutlaka bir adı olmalı. Acaba ne olabilir?*

“Yeni Bir Siyasetin Zamanı!” diye bir ses coşkuyla bağırdı. Kütüphane Kedisi iç çekti. *Yine o siyaset meselesi. Zamanı geldi galiba. Bu siyaset meselesini artık öğrenmeliyim,* diye düşündü.

Kütüphane Kedisi daha sonra, kütüphane kafesinin yanında bulunan çamurlu bir papatya saksısına oturdu ve Nil Nehri kıyısındaki piramitleri gururla koruyan sfenks” duruşuna geçti. Bu, derin düşünceler için doğru duruştu ve Kütüphane

* *Faslane*, İskoçya’da bulunan Her Majesty’s Naval Base Clyde adlı bir Kraliyet Donanması deniz üssünün halk arasındaki adıdır. Bu üs, Birleşik Krallık’ın nükleer denizaltı filosuna (Trident nükleer silah sistemi) ev sahipliği yapar. Bu yüzden *Faslane* ifadesi, özellikle İskoçya’da nükleer silah karşıtı protestolarda çok sık anılır. Metindeki bağlamda da politik bir tartışma veya protesto atmosferinde geçen bir kavram olarak yer almaktadır. (ç.n.)

** *Sfenks*, eski Mısır ve Yunan mitolojilerinde yer alan, insan başlı, aslan gövdeli mitolojik yaratık. Antik Mısır’da sfenks genellikle erkek yüzü, koruyucu bir figürdür; piramitlerin veya tapınakların girişinde yer alır. En ünlüsü, Gize’deki Büyük Sfenks’tir. (e.n.)

Kedisi, özellikle zorlayıcı kavramlar üzerine kafa yorması gerektiğinde sıkça bu sfenks pozunu alırdı. Bu duruş, Antik Mısır'ın büyük kedilerine duyduğu bir tür saygı nişanesiydi.

Kütüphane Kedisi onlar hakkında sık sık şöyle düşünürdü: *Tıpkı olması gerektiği gibi, İnsan hizmetkârları tarafından Tanrı gibi tapılan o ulu kediler...* Gözlerini kapattı, patilerini altına topladı, kuyruğunu yanına doğru kıvrırdı ve düşünmeye başladı.

Siyaset kimdi? Bir siyaset ne işe yarardı, diye düşündü.

Zamanla fark etti ki, *siyaset*, *yasa* denilen şeyleri yapardı ve yasalar, İnsanların *Kötü Şeyler* yapmasını engellerdi. Mesela kaldırımında bisiklet sürmek gibi ya da bayat ton balığı satmak gibi.

Peki ama *siyaset* gerçekte neydi? Kelimeyi parçalarına ayıralım. Önce “Siyas-” kısmı...

Hayır hayır, Yunanca'sıyla:

“Poli-”.

Evet, “Poli-” ya da “Poly”, Yunanca “polýs”tan gelir, “çok” demektir diye düşündü Kütüphane Kedisi memnuniyetle.

Evet, mesela “Polikarbonat” “çok sayıda karbonat” demektir; “Poliamorik” ise çok sayıda... şey... çok sayıda yakın arkadaş demektir. Tika ise...

Peki ya bu sabah, beyaz patimde gördüğüm bir politikacı değil miydi? Hani o sinir bozucu, kan emici yaratıklar? Evet, diye düşündü Kütüphane Kedisi, beyaz bacağındaki minik, çikolatalı kuru üzüme benzeyen küçük sert kabartıya yeniden bakarak. *İşte burada bir “poli-tik” var. En sinir bozucu özellikleri, onları yalayarak uzaklaştırdığını sandığında bile kanını emmeye devam etmeleridir. Sonra, senin kanınla, senin o emek vererek besleyip oksijenle doyurduğun dürüst ve temiz kanınla beslenip şiştikçe şişerler. Durum öyle bir noktaya gelir, artık o kadar tika basa doyarlar ki sonunda açgözlülüklerinin kurbanı olarak yere düşüp ölürler.*

Şimdi kelimeleri birleştirelim, dedi kendi kendine Kütüphane Kedisi. “Poli-” “-tika” “-cı” . Yani “çok sayıda kan emici yaratık”. İnsanlar, kötü şeyler yapmalarını engellemek için bir dolu Kan Emici Yaratığı göreve getiriyor. Tamam...

Kütüphane Kedisi’nin etrafında birdenbire bir hareketlenme oldu.

“Kütüphane Kedisi, gülümse! Vay canına, bu senin kampanya afişin olabilir!”

“Çabuk, arkasına kütüphane tabelasını da al!”

Klik

“Bir tane daha!”

Klik

“Gülümse!”

Klik

“Geçireceğin yasalar hakkında bir düşüncen var mı, Kütüphane Kedisi?” Kan emiciler, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi ve oldukça bıkmış bir hâlde geriye dönüp papaz evine yöneldi.

❖ **Önerilen Okuma**

George Orwell'dan *Bin Dokuz Yüz Seksen Dört*

❖ **Yenilen Yiyecek**

1 karınca (yanlışlıkla)

❖ **Ruh Hali**

İlgisiz, alaycı ve üstten bakan

❖ **İnsanlar Hakkında Keşif**

Kendi inançlarını, başkalarının inançlarının üstünde tutma eğilimindeler.

Onlarda “kanunlar” var; kedilerde ise “sezgi”.



Birikintideki Kedi

...kahramanımızın kusursuzluğa tanıklık ettiği bölüm

George Meydanı'ndaki politik gösterilerin bitiminden birkaç gün sonra gökyüzü karardı ve şiddetli yağmurlar başladı. Kütüphane Kedisi bu günlerde dışarı çıkmadı. Arabalar, parke taşı döşeli sokaklardan geçerken suyu hışırdatarak cama sıçratıyor, dışarısı gri bir bulanıklığa gömülüyordu. Üst kattaki radyodan, sanki kıyametin haberini veriyormuşçasına uğultulu bir ses yükseliyordu: *Dogger*, doğudan kuvvetli altı ila yedi şiddetinde rüzgâr, yer yer siklonik, hava iyi; Forties,*

* Cümlede geçen Dogger, Forties, Cromarty ve Fair Isle; Britanya kıylarındaki çeşitli yerleşim bölgelerinin adıdır. (e.n.)

Cromarty, Fair Isle, sekiz ila dokuz, ilerleyen saatlerde fırtına bekleniyor, görüş orta ya da iyi, yer yer zayıf.*

Kütüphane Kedisi bu garip yayınlar karşısında şaşkına dönmüştü. Sanki başka bir dünyadan geliyorlardı. Sonunda bu yayınların Birleşik Krallık'ı çevreleyen sularla ilgili olduğunu ve "Denizcilik Hava Tahmini" adıyla adlandırıldığını öğrendi, ancak insanların bu bilgileri neden önemsediklerini ya da hangi amaçla kullandıklarını bir türlü anlayamadı.

Belki de dışarıda o kadar çok yağmur yağdı ki, İnsanlar randevularına gidip gelmek için yelken açmak zorunda kalıyorlardır? "Dogger" ha! Kulağa korkunç bir yer gibi geliyor ve umarım oraya gitmek zorunda kalmam.

Yine de Denizcilik Hava Tahmini'nde insana huzur veren bir şey vardı. Büyük, sıcak bir battaniye gibiydi. Yumuşak bir ses alt kata süzülerek inerken ve yağmur pencereye daha sert vurup oluklardan durmaksızın şarıl şarıl akarken, Kütüphane Kedisi kendini büyük bir kadırgada, uzak diyarlara doğru yola çıkan bir gemi kedisi olarak hayal etti. Bu diyarlarda, edebiyatın ve mutfakın büyük hazinelerini keşfedecekti. İçinin bir yanı, yağmurların hiç durmamasını, rüyasına karışmasını umuyordu. Ama yağmurlar elbette durdu. Birkaç gün sonra yağış hafifledi ve Kütüphane Kedisi, iyice dinlenmiş, güzel uykular çekmiş olmanın verdiği ferahlıkla bacaklarını esnetmek için dışarıya adım attı. Oluk boyunca uzanan gümüş renkli su birikintileri gökyüzünü cam berraklığında yansıtıyordu.

Aniden bastıran su içme ihtiyacı Kütüphane Kedisi'ni aşağıda bulunan bir su birikintisine yöneltti. Fakat tam da eğilip içecekken, su birikintisine baktığı anda, birdenbire büyülenmiş gibi kaldı.

* Forties, Britanya'nın orta kuzey kesiminde bulunan bir kıyı bölgesi. Adını deniz derinliğinin genellikle 40 kulaç (fathom) olmasından alır. (ç.n.)

Kütüphane Kedisi aşk üzerine pek fazla düşünmemişti. Geçen Sevgililer Günü'nde, kısa bir düşünceden sonra şu sonuca varmıştı: "Sevgili" dediğimiz şey bütünüyle İnsanlara ait bir kavramdı. Öyle bir tür ki, çiftleşme işini her yıl 14 Şubat'ta yapıyor, bugün vesilesiyle birbirlerine garip armağanlar sunuyorlardı. Bunların arasında zehirli gazlar salan mumlar ve tırnaklı bir patinin dokunuşuyla patlayarak doğaüstü sesler çıkaran, dehşet verici biçimde şişirilmiş kırmızı hava torbaları da bulunuyordu.

Sonra birden anladı. Aşk. Bir teleskobun dürbün ucundan ansızın gelen netlik gibi belirginleşti zihninde; evrenin sonsuz ve ebedi renklerini gözlerinin önüne serdi. Sarının tüm parlaklığıyla yıldızlar... Neptün'ün yumuşak mavi girdapları... Derin kırmızı, devasa süpernovalar... Peki, kimdi bu sarsıcı duygulara sebep olan kedi? Kimdi kahramanımızın minicik kedigöğsünde aşkı tutuşturan o varlık?

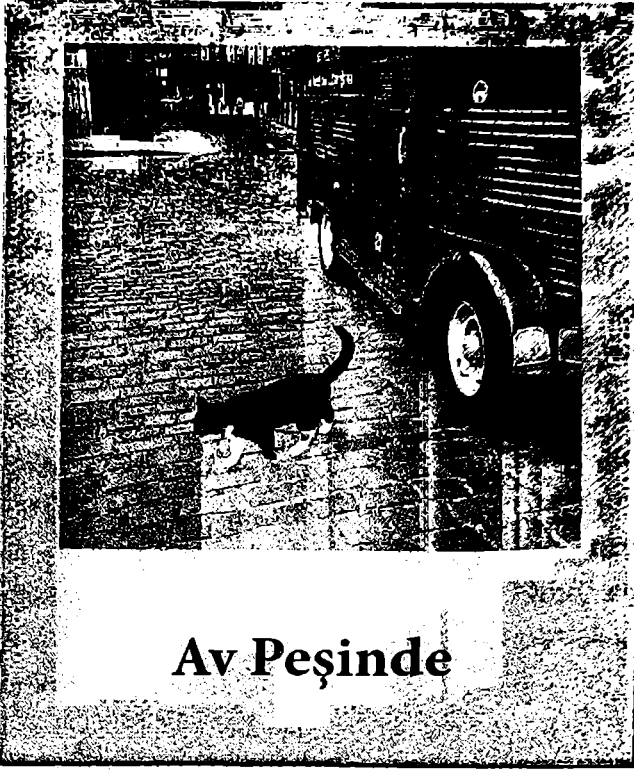
BİRİKİNTİDEKİ KEDİ!

Birikintideki Kedi çok güzeldi; parlak tüyleri ve uzun bıyıkları vardı. Kütüphane Kedisi âşık olmuştu, gözlerini ondan alamıyordu. Birdenbire dünyadaki her şey yok olmuştu sanki; yalnızca kendisi, Birikintideki Kedi ve tomurcuklanmakta olan sonbahar nergisi kalmıştı. Su içme isteği bile aklından çıkıp gitmişti.

O görüntüyü sanki titrek, yakalanamaz kırmızı bir lazer noktasıymış gibi zihninde taşıyarak papaz evine döndü. Kalbi hızla çarpıyordu. Birikintideki Kedi'yi düşündükçe içine yayılan hisle kendini tarifsiz derecede hoş hissediyordu.

Kedi geçidinden içeri süzüldü, yatağına kıvrıldı ve orada kendi mırıltısı sebebiyle uykusuz geçecek bir geceye doğru yol aldı...

- ✿ **Önerilen Okuma**
William Shakespeare'den *18. Sone*
- ✿ **Yenilen Yiyecek**
Cıvıklaşmış bir çamur parçası
- ✿ **Ruh Hali**
Büyülenmiş
- ✿ **İnsanlar Hakkında Keşif**
Mükemmelliği önemsizleştiriyorlar.



Av Peşinde

*.....kahramanımızın gecenin içine, sokak aralarına adım
attığı bölüm*

Bir hafta sonra, Kütüphane Kedisi turuncunun hâkim olduğu bir sabaha uyandı. Takvim 1 Ekim'i gösteriyordu ve sonbahar artık tam anlamıyla şehirde hissediliyordu. Yerde biriken yaprakların arasında kahverengi ve kehribar tonları birbirlerine karışmıştı. Şehrin vızıltıları ve uğultuları, kaldırımında kâğıt gibi hışırdayarak savrulan yaprakların sesine zarifçe örülüyordu.

Bu bir zarafet bolluğu, diye düşündü Kütüphane Kedisi, ön patilerini pencere pervazına dayamıştı, kulakları ve gözleriyle meydana bakıyordu. Ne hoş bir manzara!

Her şey sessizleşmişti ve Kütüphane Kedisi, İnsanların hangi “kan emici yaratıklar” grubunun bir günlük ton balığının kaderini belirleyecek yeni “yasaları” yapacağı konusunda uzlaştığını varsayabiliyordu.

Şükürler olsun, diye düşündü Kütüphane Kedisi; görüşlerini kendine saklama kararının artık kayıtsızlıkla suçlanamayacağını anladığı için rahatlamıştı ancak zihninin en tepe noktasında hâlâ kalbini ilk bakışta fetheden o güzel dişi kedinin, Birikintideki Kedi’nin hayali vardı.

Ah Birikintideki Kedi! Bir kedinin sureti hiç bu denli güzel ve ölçülü olmuş mudur, diye düşündü Kütüphane Kedisi, Shakespeare’den gönül rahatlığıyla alıntı yaparak, nasıl olsa telif süresi dolmuştu. Ah Birikintideki Kedi! Sen benim en iyi yanımdı gibiydin! Eksik parçam, tamamlayıcım... Seni yalnızca bir kez mi göreceğim gerçekten? Her hareketimi huşu içinde taklit edisin... Esintiyle dalgalanan o tüylerin...

Kütüphane Kedisi, aşk sarhoşluğuyla sarıp sarmalanan bulutların içinde yüzerken, kapı aralığından içeri düşen kartpostalın çıkardığı hışırtıyı neredeyse duymayacaktı. Aşağı atladı, kitap yığınlarının arasından kıvrılarak geçti ve uzun, soğuk koridora çıktı. Koridorun zemini, sonbahar güneşinin düşürdüğü küçük paralelkenar ışıklarla parlıyordu. Kapı önündeki paspasın üstünde duran kartpostala baktı. Kartpostal, İngiltere’de yaşayan kuzeni Güney Londralı Tom’dan gelmişti:

Kuzen,

Seni düşünüyordum kanka. Umarım iyisindir falan filan. Edinbrah’taki mekânına bir uğrayayım da bir gün fare avına çıkalım ha, ne dersin? Cidden inanamıyorum kanka. Senin daha önce hiç “Av peşine” düşmemiş olmana olmana inanamıyorum.

Edinbrah geceleri efsane kanka, resmen efsane. Geldiğimde seni çıkaracağım, senin oralardaki arka sokaklar baya çılgın, dostum, diyorum sana. Her yerde tıka basa güzel dişi kediler var. Önce sende takılırız, Sote'ye uğrarız, biraz yaramaz kitaplar okuruz, biraz kedi nanesi çekeriz, sonra da şehre akarız. Benle gelirsin di mi kanka? GELİRSİN Dİ Mİ!?

Ayrıca seninle takılmam lazım çünkü nerede yaşadığımı tamamen unuttum. Köprünün altındaki kanepede yatıyorum ve çok fena kaşındırıyor kanka. Buradaki fareler de KOCAMAN.

Sağ ol kanka, kedi gibi kedisin.

Fütursuzca selamlar,

Güney Londralı Tom.

Güney Londralı Tom yarı düşünür kedi idi. Babası tarafından (babası her kimse artık), Güney Londralı Tom'un soyu, Büyük Veba Dönemi'ne kadar uzanan saf sokak kedisi kanına dayanıyordu. Kütüphane Kedisi gibi soylu bir düşünür kedi için kuzeninin görgüsüz davranışları bazen katlanılması zor olabiliyordu. Güney Londralı Tom'da zerafet yoktu. Tarz yoktu. Kitapsever Kedi'nin deyimiyle, içinde kedisel bir ruh hiç yoktu. Ama Kütüphane Kedisi'nin kokney* aksanlı kuzeninin bazı avantajları da vardı. Onun bulunduğu yerde kedi nanesi hiçbir zaman eksik olmazdı. Kütüphane Kedisi ne zaman fazlaca düşünmeye başlasa onu dünyaya döndürecek tek kedi, kuzeni Güney Londralı Tom'du.

Güney Londralı Tom hiçbir zaman boş patilerle gelmezdi. İster sıçan ister tarla faresi ister normal fare ya da "Bunu nasıl öldürdün sen?" dedirten bir porsuk olsun, ne getirdiyse, daima taptaze ve leziz bir av olurdu. Böyle bir ziyafetle, böylesine güçlü

* *Kokney*, İngiltere'nin başkenti Londra'nın özellikle doğu bölgesinde yaşayan, genellikle işçisininından insanların konuştuğu aksan ı ı

bir kedi nanesiyle ve edepsiz edebi önerilerle gelen kuzeninin yorucu huylarına ve bitmek bilmeyen “eğlence” ısrarlarına karşı Kütüphane Kedisi’nin yumuşamaması neredeyse imkânsızdı.

Kütüphane Kedisi kuzeninin gönderdiği kartı bir kez daha okuyarak iç geçirdi: *Hımmmmmm... Yeter ki haftalarca kalmasın, halımı da tüy topaklarıyla rezil etmesin, ancak öyle kabul ederim. Ama geceleri “avlanmaya” çıkmak mı? Asla. Ben o tarz bir kedi değilim...*

Kütüphane Kedisi, geçmişte yalnızca bir defalığına çıktığı gece avını hatırladı. Bu, tam anlamıyla bir felakete yol açmıştı. Bir gün, her zamanki gibi turkuaz koltuğunda otururken bir İnsan yanına gelip şöyle demişti:

“Çok ateşli görünüyorsun, Kütüphane Kedisi! Benim Sevgililer Günü hediyem olur musun?”

Bu sözlerden sonra Kütüphane Kedisi, İnsanın ona artık aşk zamanının geldiğini imâ ettiğini anlamış ve kendini so-kağa atması gerektiğini düşünmüştü. O da öyle yaptı. Güzel bir yemek yedi, tüylerini öyle bir yalayıp parlatmıştı ki neredeyse aynaya bakmadan geçemeyecek hâle gelmişti. En kaliteli kemirgenleri avlayarak sunulacak armağanlar hazırladı. *Ne şanslılar*, diye düşündü, topladığı yaralı farelere bakarken. Sonra bir tüy yumağını kusarak midesini rahatlattı (hiçbir kedi, güzel bir dişi kedinin kalbini kazanmadan hemen önce boğazında bir tüy yumağıyla öksürmek istemez), biraz su içti, tasmaşını dişleyerek çıkardı ve sabahın dördünde kedi kapısından dışarı süzüldü, gece sefasına doğru miyavlayarak ilerleyen kedi kalabalığına katılmaya hazırды.

Ama “avlanacağı” o yere vardığında, titrek bir sokak lambasının altında... yapamadı. Diğer kedilere katılmaya çalıştıysa da sürekli kenara itildi; diğer kedilerin birbirlerinin burunlarına sokulup kulaklarını sevgiyle ısırmaalarını izlemekle yetindi. Bu da kuyruğunun kıskançlıktan kabarmasına neden

oldu. (Çünkü Kütüphane Kedisi, bütün bu burun sürtmelerin, tüy düzeltmelerin ve fare armağanlarının aslında çok bariz bir önsöz olduğunu biliyordu... yani... hani şu... malum meseleye. Ve dürüst olmak gerekirse, Kütüphane Kedisi o malum meselede berbattı.)

Köşede durup tıslama sesleri çıkararak ortamın havasını bozmaya çalıştı ama başarılı olamadı. Kimya kimyadır sonuçta. En sonunda, sessizce fare hediyelerini kuyruklarından toplayarak başka bir kedinin evine yürüdü ve onları kapısının önüne bıraktı. Ardından usulca sokağa süzüldü, aklındaki düşüncelerle oyalanarak oradan uzaklaştı... *İskoçya'da neden sokak arasına gece çöplüğü deniyor? Yangın musluğu denen şey de ne lan? Neden kimse serseri köpeklerden, arabalardan, bağırsak kurdundan, bittten tırsıyor? Hayır, bu sefer buna izin vermeyeceğim,* diye karar verdi Kütüphane Kedisi, o rezaletin anısıyla kulakları arkaya doğru kıvrılırken. Bir de üstüne, her şeyin serseri sokak kedisi kuzeninin karşısında, onun gibi tam zamanlı bir "gece avcısı"nın önünde tekrarlanıyor olması utançını ikiye katlıyordu.

Kartpostalı ağzına alıp tekrar oturdu, biraz kestirip Tom'un gelişini bekleyecekti fakat yastığını yoğurmayı daha yeni bitirmiş ve kendini Birikintideki Kedi'nin tatlı hayaline bırakmıştı ki pencere altındaki boşluktan, ezgiden tamamen yoksun tanıdık bir sokak kedisi miyavlaması duyuldu ve hemen ardından da kedi kapısı açıldı. *Demek bu o,* diye düşündü Kütüphane Kedisi, gözlerinde hoşnutsuz bir parıltıyla sırtını kamburlaştırarak. Tahmin ettiği gibi, köşeyi dönerken Güney Londralı kuzeni belirdi.

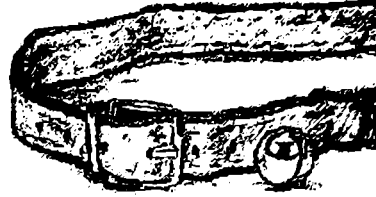
Güney Londralı Tom, yirmi kiloluk, kasıntı bir kokney serserisiydi, çirkin turuncu tüylerle kaplıydı, çeşitli kavgalar sonucu sol kulağından birkaç parça eksilmişti ve Parcel Force kamyonunun alt kısmında bir kebab şişini kenarırkır zilen

kuyruğunda siyah bir leke vardı. İşte şimdi, bu serin, sonbahardan dolayı sararmış Edinburgh sabahında, Kütüphane Kedisi'nin evine gelmiş, her zamanki artistliğiyle içeri dalmıştı.

"Miyav," dedi Kütüphane Kedisi soğuk bir tonla.

"Eyyooow!" diye neşeyle karşılık verdi Güney Londralı Tom.

"Miyav," diye yineledi Kütüphane Kedisi, kuzeninin dağınık telaffuzuna yenik düşmemekte kararlıydı.



"EEYOOO!" diye yanıtladı Güney Londralı Tom hem yüksek sesle hem de hiçbir şey olmamış gibi.

Bu iyi bir başlangıç değildi. Bu iletişim, Kütüphane Kedisi'nin zihninde kuzeninin rezil alışkanlıklarına dair başka anıları da tetikledi.

İlk mesele, Güney Londralı Tom'un pireleri vardı. Hem de çok fazlalardı. Bu belayı, rastgele bulduğu terk edilmiş her üçlü koltuğa tüylerini yapıştırma alışkanlığından kapmıştı. Ama daha da kötüsü Güney Londralı Tom her yere işaret bırakıyordu. Kütüphane Kedisi'nin mamasına, tırmalama direğine, yatağına, halısına, gizli kediotu zulasına... Kütüphane Kedisi, Friedrich Nietzsche'nin *Bütün Eserleri* ciltlerini bile kendi kum kabına gömmeye başlamıştı belki orası Güney Londralı Tom'un işaret bırakmayacağı tek yer olur diye. Fakat nafile. Güney Londralı Tom oraya da püskürtmüştü. Tüm bunların üstüne iyi niyetle özür de dilemişti; hepsinin alışkanlık yüzünden olduğunu söylemişti ama sonra yine aynı şeyleri yapmaya devam etmişti.

Kütüphane Kedisi endişeyle, *bu kez hangi çalkantılı cehennemlerden geçeceğim acaba*, diye iç geçirdi. Yine de zoraki bir cömertlik gösterisiyle mama kabını kuzenine doğru itti. Duruşunu bozmadı, sırtını dimdik tutup sakın görünmeye çalışarak

o iri kuzeninin mama parçalarını derin, iştah açıcı mırılamalar eşliğinde, oburca mideye indirişini izledi. Güney Londralı Tom işini bitirir bitirmez yanındaki su kabına yöneldi; ağzındaki jelimsi tavuk artıklarıyla suyu da bulandırdı. O koca gövdesini doyurduktan sonra su kabını Kütüphane Kedisi'ne doğru itti. Kütüphane Kedisi ise kabın içerisine düşen lokmalardan birkaçını, iri ve güçlü, zencefil andıran kuzenine duyduğu kıskançlıkla midesine indirdi.



Akşama doğru Kütüphane Kedisi'nin öfkesi yumuşadı. İki kedi, Sote'de hoş bir akşam geçirdi. Kediotu, süt, fareler ve edebiyat ziyafeti keyifle akıp gitmişti. Kütüphane Kedisi, Tom'a bambaşka bir gözle bakmaya başladı. Dışarıdan bakıldığında içgüdüsel, kana susamış gibi görünse de aslında zeki bir kedydi. Kütüphane Kedisi, kuzeninin bir karakter tipinden diğerine bu kadar rahat geçebilmesine, bunu yaparken de sahte ya da yapmacık görünmemesine hayran kaldı. Gerçekten iki dünyanın da en iyisiydi: Gündüzleri düşünen bir filozof, geceleri ise sokakların usta avcısı.

İki kedi, edebi zevklerin geniş bir seçkisine daldıktan sonra Sote'den ayrıldılar; Edinburgh Üniversitesi Ana Kütüphanesi'nin fuayesinden geçip beton merdivenlerden ıssız George Meydanı'na indiler. Güney Londralı Tom önden gidiyordu, muazzam kuyruğu, kuzeninin burnunun hemen önünde, oldukça nahoş bir şekilde keçeleşmiş kocaman bir tuvalet fırçasını andırıyordu.

Yarım saatliğine çıkacağım, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi, daha fazlası için değil. Yarın çok okumam lazım...

Yürüdükçe yürüdüler, sokakların, dar geçitlerin ve arka yolların derinliklerine indiler. Kütüphane Kedisi üşümeye başlamıştı. Akşam saatleri, sanki siyah iskambil kartlarından oluşan bir deste masanın üzerine tek tek dağıtılmış gibi

o iri kuzeninın mama parçalarını derin, iştah açıcı mırlamalar eşliğinde, oburca mideye indirini izledi. Güney Londralı Tom işini bitirir bitirmez yanındaki su kabına yöneldi; ağzındaki jelimsi tavuk artıklarıyla suyu da bulandırdı. O koca gövdesini doyurduktan sonra su kabını Kütüphane Kedisi'ne doğru itti. Kütüphane Kedisi ise kabın içerisine düşen lokmalardan birkaçını, iri ve güçlü, zencefili andıran kuzenine duyduğu kıskançlıkla midesine indirdi.



Akşama doğru Kütüphane Kedisi'nin öfkesi yumuşadı. İki kedi, Sote'de hoş bir akşam geçirdi. Kediotu, süt, fareler ve edebiyat ziyafeti keyifle akıp gitmişti. Kütüphane Kedisi, Tom'a bambaşka bir gözle bakmaya başladı. Dışarıdan bakıldığında içgüdüsel, kana susamış gibi görünse de aslında zeki bir kedydi. Kütüphane Kedisi, kuzeninın bir karakter tipinden diğerine bu kadar rahat geçebilmesine, bunu yaparken de sahte ya da yapmacık görünmemesine hayran kaldı. Gerçekten iki dünyanın da en iyisiydi: Gündüzleri düşünen bir filozof, geceleri ise sokakların usta avcısı.

İki kedi, edebi zevklerin geniş bir seçkisine daldıktan sonra Sote'den ayrıldılar; Edinburgh Üniversitesi Ana Kütüphanesi'nin fuayesinden geçip beton merdivenlerden ıssız George Meydanı'na indiler. Güney Londralı Tom nden gidiyordu, muazzam kuyruğu, kuzeninın burnunun hemen önünde, oldukça nahoş bir şekilde keçeleşmiş kocaman bir tuvalet fırçasını andırıyordu.

Yarım saatliğine çıkacağım, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi, daha fazlası için değil. Yarın çok okumam lazım...

Yürüdükçe yürüdüler, sokakların, dar geçitlerin ve arka yolların derinliklerine indiler. Kütüphane Kedisi şmeye başlamıştı. Akşam saatleri, sanki siyah iskambil kartlarından oluşan bir deste masanın üzerine tek tek dağ tıl vortmuş gibi

yavaş yavaş ilerliyordu. Ülkenin dört bir yanını saran gece karanlığı artık onları da Edinburgh'da, Bristo Place ve Candlemaker Row' boyunca yakalamıştı; sokağın ışıkları boğuktu, bazı lambalar etrafındaki sis yüzünden titreyerek yanıyordu. Bu lambalar Kütüphane Kedisi'nin üzerinde yükseliyordu. Renkler kül rengine dönmüştü. Gözünün ucuyla bir anda, başka bir köşede sinsice dolaşan kediler gördü. Onlar da belli ki gece avındaydılar. Hareketlerinden belli oluyordu. Kütüphane Kedisi'nin sınırları gerilmeye başladı. Ortalık loştu, etrafta ona huzursuzluk veren bir sessizlik vardı. Birden aklına Robert Louis Stevenson geldi, Jekyll ve Hyde". Acaba kedilerin de gece sokaklarında dolaşan, karanlık ve kötü ikizleri olabilir miydi?

Geri döneceğim, diye düşündü Kütüphane Kedisi. Bunu istemiyorum. Sıcacık odamda Birikintideki Kedi'yi düşünmek istiyorum. Direneceğim. Ben gerçekten o tarz bir kedi değilim. Kimseye fark ettirmeden yavaşlattı adımlarını, tam arkasını dönüp dört nala uzaklaşmaya hazırlanıyordu ki kuzeni birden mırlayıp yüksek sesle miyavladı; bu da Kütüphane Kedisi'ni, yakında bir yerde fare olduğuna dair sahte bir vaatle kandırmaya yetti. Kütüphane Kedisi bunun büyük ihtimalle bir blöf olduğunu biliyordu ama olası bir kemirgen varlığı, kedi soyu için neredeyse karşı konulamaz bir cazibeydi. Ne de olsa, en

* *Bristo Place*, Edinburgh Üniversitesi'nin merkez kampüsüne çok yakın, tarihi bir sokak. Civarında çeşitli kafeler, publar ve tiyatrolar bulunur. Öğrencilerin ve turistlerin sıkça uğradığı bir noktadır. *Candlemaker Row*, Edinburgh'un eski şehir bölgesinde, Victoria tarzı taş binalarıyla bilinen dik bir caddedir. İsmi geçmişte burada faaliyet gösteren mum yapımcılarından alır. Greyfriars Kırk ve ünlü Greyfriars Bobby heykeline oldukça yakındır. (e.n.)

** *Dr. Jekyll ile Bay Hyde*, İskoç yazar Robert Louis Stevenson'ın 1886'da yayımlanan *Dr. Jekyll and Mr. Hyde* romanındaki çift kişilikli ana karakteri. (e.n.)

safkan düşünür kedi için bile düşüncenin harikası, lezzetli bir yemeğin cazibesine yenik düşerdi.

Kısa bir süre sonra ikili, bir sokağın köşesini döndü. Edinburgh'daki tüm ara sokak geçitlerinde olduğu gibi, bu sokakta da o hafif ama keskin merak hissi vardı. "Heriot Geçidi" yazan bir tabela, siyah yaşlı bir duvarda parlıyordu. Hava, kedi ve işaret bırakma kokularıyla dolup taşıyor, önlerindeki sokak tehditkâr biçimde uzanıyordu; ıslak kaldırım, dolunayın yansımasıyla çelik gibi parlıyordu. Kütüphane Kedisi, sokağın ortasında bulunan titrek bir lambanın altında kümelenmiş bir grup kedi gördü. Onlara doğru yürürken her iki yanından yükselen dev apartmanlara da göz gezdirdi ve işlerin ters gitmesi hâlinde hangi yöne kaçacağını planlamaya başladı. Ya geldikleri ana caddeye geri dönecekti ya da karşısındaki bilinmezliğe, daha derin ve karanlık sisin içine dalacaktı. Uzaklarda köpekler havlıyor, yakınlarında bulunan birkaç İnsan da yerlere camdan yapılmış şeyler fırlatıp parçalıyorlardı. Kütüphane Kedisi ve kuzeni sokağın ortasına kadar gelmişlerdi.

Kütüphane Kedisi gruptaki kedilere dikkatle baktı. Hangisinden hoşlandığını hemen anlamıştı. Köşede, fundalıkların arasına gizlenmeye çalışan küçük bir alacalı kedi gözlerini kocaman açmış oturuyordu. Ön patilerini yere kararlı bir biçimde uzatmıştı; sanki arkadan itilmekten kendini alıkoymaya çalışıyor gibiydi. Kütüphane Kedisi hızlıca yüzünü ve patilerinin arkasını temizledi, adrenalin vücudunda dolaşırken ayağa kalktı ve alacalı kediye doğru ilerledi. Önünde oturdu. Alacalı kedi Kütüphane Kedisi'nin bakışına karşılık melodik bir şekilde mırladı ve çamurlu yolun üstünde yuvarlanır gibi yere uzandı; bir patisini ilahi bir ifadeyle Kütüphane Kedisi'ne doğru uzatmıştı... Michelangelo'nun *Yaratılış* freskinde Tanrı'nın Adem'e hayat veren eline benzer bir duruşu vardı. Kütüphane Kedisi büyülenmişti. Nereye bakacağını bilemiyordu. *Harika*,

safkan düşünür kedi için bile düşüncenin harikası, lezzetli bir yemeğin cazibesine yenik düşerdi.

Kısa bir süre sonra ikili, bir sokağın köşesini döndü. Edinburgh'daki tüm ara sokak geçitlerinde olduğu gibi, bu sokakta da o hafif ama keskin merak hissi vardı. "Heriot Geçidi" yazılı bir tabela, siyah yaşlı bir duvarda parlıyordu. Hava, kediotu ve işaret bırakma kokularıyla dolup taşıyor, önlerindeki sokak tehditkâr biçimde uzanıyordu; ıslak kaldırım, dolunayın yansımasıyla çelik gibi parlıyordu. Kütüphane Kedisi, sokağın ortasında bulunan titrek bir lambanın altında kümelenmiş bir grup kedi gördü. Onlara doğru yürürken her iki yanından yükselen dev apartmanlara da göz gezdirdi ve işlerin ters gitmesi hâlinde hangi yöne kaçacağını planlamaya başladı. Ya geldikleri ana caddeye geri dönecekti ya da karşısındaki bilinmezliğe, daha derin ve karanlık sisin içine dalacaktı. Uzaklarda köpekler havlıyor, yakınlarında bulunan birkaç İnsan da yerlere camdan yapılmış şeyler fırlatıp parçalıyorlardı. Kütüphane Kedisi ve kuzeni sokağın ortasına kadar gelmişlerdi.

Kütüphane Kedisi gruptaki kedilere dikkatle baktı. Hangisinden hoşlandığını hemen anlamıştı. Köşede, fundalıkların arasına gizlenmeye çalışan küçük bir alacalı kedi gözlerini kocaman açmış oturuyordu. Ön patilerini yere kararlı bir biçimde uzatmıştı; sanki arkadan itilmekten kendini alıkoymaya çalışıyor gibiydi. Kütüphane Kedisi hızlıca yüzünü ve patilerinin arkasını temizledi, adrenalin vücudunda dolaşırken ayağa kalktı ve alacalı kediye doğru ilerledi. Önünde oturdu. Alacalı kedi Kütüphane Kedisi'nin bakışına karşılık melodik bir şekilde mırladı ve çamurlu yolun üstünde yuvarlanır gibi yere uzandı; bir patisini ilahi bir ifadeyle Kütüphane Kedisi'ne doğru uzatmıştı... Michelangelo'nun *Yaratılış* freskinde Tanrı'nın Adem'e hayat veren eline benzer bir duruşu vardı. Kütüphane Kedisi büyülenmişti. Nereye bakacağını bilemiyordu. *Harika,*

diye düşündü. Hemen yanına gidip burnunu ona sürtmeye başladı. Tüyleri ipek gibiydi. Bir anlığına nefesinin o tatlı ama bayat kokusunu içine çekti. İçinde bir parça Sheba konserve mamadan kalma koku vardı. İki kedinin mırıltısı birden birbirine uyum sağladı. Zaman bir anlığına dondu.

Ama sonra her şey tuhaflaştı. Alacalı kedi birden irkildi, gözlerini kocaman açtı. Havaya garip bir gerginlik çöktü. İki kedi bir süre sessizce birbirlerini süzdü. Kütüphane Kedisi ne yapacağını bilemedi. Utanç sebebiyle içinde tuhaf bir sıcaklık yükselmeye başladı. Ne ters gitmişti? *Bir şey yap, bir şey yap Kütüphane Kedisi.* Bu tuhaflık dayanılmazdı. Böyle devam edemezdi. En sonunda, tırnaksız patisiyle onun sırtının yan tarafına hafifçe dokundu ve bildiği tek giriş cümlesini mırıldandı:

“Miiiyaaaooooovvv?”

Alacalı kedi aniden büyüdü sanki; tüyleri kabarıp dört katına çıktı ve o derin, karanlık ağzını vahşice açarak uzun ve sivri dişlerini ortaya çıkardı. Bu dişlerin arasından, tıslayan, tükürük saçan boğuk bir sesle konuştu ve patisini Kütüphane Kedisi'ne doğru savurdu.

Güzel başladık, diye düşündü Kütüphane Kedisi, havada asılı kalan patisiyle orada tek başına dururken. Diğer sokak kedilerinden birkaçı dönmüş ona bakıyordu. Bir köşede cilleleşen iki beyaz kedi başlarını kaldırdı. Fare yiyen bir sarman, çiğnemeyi yarıda kesip ona göz attı. Mırlayan kısa tüylülerden oluşan bir grup –şüpheli derecede genç, muhtemelen hâlâ yavru– sessizliğin ortasında neşeyle oynamayı sürdürdü. Sonunda, bu durağanlığı bozan, yeşil gözlü bir sokak kedisi pençelerini hazırlayarak Kütüphane Kedisi'ne doğru yürümeye başladı ama Kütüphane Kedisi bir anda ayağa fırlayıp, derin bir hırlamayla onu yıldırınca, geri adım attı.

Güney Londralı Tom, muzipçe gelip su birikintisine oturdu. Devasa, kabarık arka tarafının ağırlığıyla çamurlu dalga her yöne dağıldı. Ağzında bir not vardı:

Üzgünüm dostum. Böyle planlamamıştım. Eve dönelim mi?



İki kedi, ağızlarından çıkan nefesleri havada küçük buhar bulutları oluşturarak Lauriston Place' yollarını arşınlarken Kütüphane Kedisi kendini biraz, nasıl denir, tuhaf hissetmeye başladı. Sadece birkaç tutam kedi nanesi almıştı ve başta yaşadığı hafif sersemlik ve baş dönmesi hali gayet olağandı. Ama şimdi işler garipleşiyordu. Etrafındaki nesneler yavaşça Salvador Dalí tablolarındaki gibi şekil değiştiriyor, eriyor, renkler ve sesler akışkan bir hal alıyordu. Başının üzerinde ateşböcekleri uçuşuyor gibiydi; Kütüphane Kedisi neşeyle sıçrayıp onları yakalamaya çalıştı ama onlar birden siyahın içine karışıp yok oluyordu. Trafik ışıkları ve çöp kutuları birdenbire açıklanamaz biçimde canlanmış, bilinç kazanmış gibiydi. Bir anda, göz hizasında titreyen bir görüntüyle, kendisini Birikintideki Kedi ile ışıkla aydınlanmış bir odada birleşirken gördü. Birikintideki Kedi'nin siyah kürkü girdap gibi dönüyor, beyaz tüyleri bir kamera flaşı gibi göz alıcı bir şekilde çakıyordu. Sonra Birikintideki Kedi karanlıktan sıyrılarak sokakta Kütüphane Kedisi'ne yaklaşıyor, nazıkçe burnunu ona sürtüyordu.

Sonra, her şey olup bitmişti... Birlikte fare yiyorlardı. Arından, hiçlik... Tüm görüntüler bir kararma efektiyle gözlerinin önünden silinip gitti.

* Lauriston Place, Edinburgh'un eski şehir bölgesinde bulunan, üniversite binaları, hastaneler (özellikle eski Royal Infirmary) ve sanat okullarıyla çevrili uzun ve işlek bir cadde. Edinburgh College of Art ve George Heriot's School gibi önemli yapılar bu cadde üzerinde yer alır. Öğrenciler ve sağlık çalışanları tarafından sıkça kullanılan bir güzergâhtır. (ç.n.)

❧ **Önerilen Okuma**

Irvine Welsh'ten *Trainspotting*

❧ **Yenilen Yiyecekler**

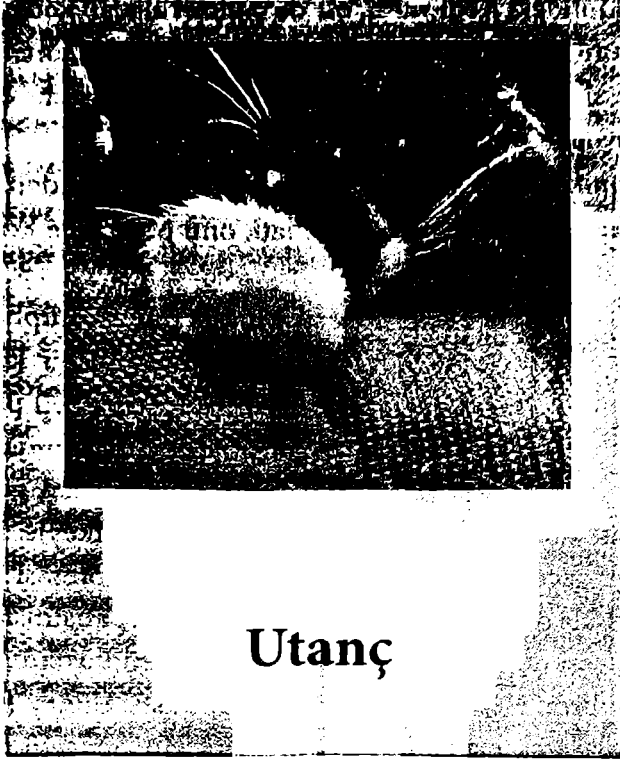
Sulu ve jöleli tavuk parçaları, bir fare, yarım kuzu şiş kebab ve birinci sınıf kedi nanesi

❧ **Ruh Hali**

Baş döndürücü bir coşkudan deliliğe, ardından ezici bir nihilistik hayal kırıklığına

❧ **İnsanlar Hakkında Keşif**

Geceleri kimyasal maddeleri kötüye kullanmaları eskisi kadar anlaşılmaz gelmiyor.



... kahramanımızın bir önceki geceyi hatırlayıp muhtemelen zehirli bir ton balığını mideye indirdiği bölüm

Utanç. İşte şu anda Kütüphane Kedisi'nin hissettiği tam olarak buydu. Saf, katıksız kedi utancı.

Kusmuştu. Kütüphanedeki turkuaz koltuğunun üstüne. Kusmuşun içinde, geçen geceden kalma kedi otunun koyu kahverengi lifleri açıkça seçiliyordu. Gecenin hatırası ise pusluydu yalnızca.

Birikintideki Kedi vardı, bir de o güzel alacalı kedi; bunları hatırlıyordu, hepsi bu kadardı. Şimdi ise, kütüphanenin ağırbaşlı sessizliğinde yaşadığı utanç verici itibar kaybı onu buz gibi meydana kadar kovalamıştı.

Başım kurşundan bir top gibi, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi; geçen gecenin sefahati, onu böylesine kötü benzetmelere zorluyordu.

Ama dahası da vardı. Yaklaşık bir saat önce Kütüphane Kedisi, eve döndüğünde Güney Londralı Tom'un bir kez daha kabından su içtiğini görmüştü. Kabı, iri tavuk jöleli parçalarla kirlenmişti. Son gördüğü şey bu olmuştu. Bir anda kendini kaybettiğini hissetti. Hayatında ilk kez öfkeden gözü dönüyordu. Kuzeninin küstahlığına duyduğu öfkeyle birlikte, onun bir gece önce çıkılan avda daha başarılı olması da içini kıskançlıkla doldurmuştu. Kütüphane Kedisi patisini savurdu. Beş pençesi de tamamen açılmıştı, darbesini kuzeninin boyuna indirdi. Her şey bir anda olup bitmişti. Güney Londralı Tom, tıslayarak evi ve Edinburgh'u terk etti; zencefil rengi iri kuyruğu, havada bir Orta Çağ meşalesi gibi savrularak gözden kayboldu.

Bu, kütüphanedeki kusmuktan da beterdi. Dışlanmaktan da beterdi. Bu, karaktere dair bir zaaftı. Şimdiye dek Kütüphane Kedisi tüm savaşlarını iki büyük meziyetle kazanmıştı—bu meziyetler, kedi ya da İnsan fark etmeksizin tüm düşmanlar karşısında kesin zafer getiren, safkan düşünür kedilerce dünyanın dört bir yanında kuşanılan iki kutsal silahtı: *düşünce* ve *ifade*.

Bu silahlar Kütüphane Kedisi'ni asla yüzüstü bırakmamıştı ve onun için bırakmaları da düşünülemezdi. Ama bu kez pençesini savurmuştu; olay inkâr edilemezdi. Üstelik darbeyi alan, onun kanından olan biriydi, yarı düşünür kedi kuzeni Güney Londralı Tom.

Bir düşünür kedinin savaşa girmesi bile başlı başına bir karakter zaafiyken, saldırıya geçip pençe kullanması, düşünür kedi camiası için daha da büyük bir utançtı. Ne yazık ki o an Kütüphane Kedisi'nin zihninde belirenler kısaca şöyleydi: *Al bakalım seni salyalı, zencefil rengi, kedi nanesi bağımlısı, klozet fırçası kuyruklu pislik...*

Kütüphane Kedisi, meydandaki ağaçlara mahzun gözlerle baktı; kışın dışleri toprağa daha derin saplandıkça dalların çevresini sarmaya başlayan minik buz kristalleri donmuş bir keder gibi titreşiyorlardı. İleride, apartman dairelerinde yaşayan İnsanları görüyordu, dünyayı susturan camların ardında, sarı sıcak salonlarında bir o yana bir bu yana yürüyen siluetleri... Bu, kesinlikle fırtınanın ardından gelen sakinlikti: Soğuk, taş döşeli kaldırımda düşüncelere dalma hali; kasvetli, sonbahar ayazı; kurumuş çalılarla örtülü yalnızlık. Kütüphane Kedisi neredeyse havanın, onu daha da suçlu hissettirmek için bilerek böyle olduğuna inanacaktı.

Bana ne oldu? Bu rezillik nedir böyle... Aynı gün hem kusmak hem pençe savurmak!

Uzun zamandır kurduğu Üniversite Rektör Kedisi olma hayali, gözlerinin önünde yavaş yavaş kayıp gidiyor gibiydi.

Bu muyum ben? Dönüp dolaşıp şiddetle ve yanıp sönen sokak lambalarının altında gizli kedi nanesi alışverişleriyle bölünen bir hayat mı yaşayacağım? Düşünen kedilerce dışlanmış, Sote'nin leziz sıcaklığından ve edebi zevklerinden sürülmüş halde mi kalacağım?

“Hey! Kedi! Bekle!”

Bir İnsan ona doğru koşuyordu, kırmızı çantası beline çarpa çarpa sallanıyordu. Kütüphane Kedisi, duracağını sanmıştı ama adam onun yanından koşarak geçip gitti.

Pekâlâ, koş geç efendim, kayıtsızlığınız bana bir şey ifade etmiyor, diye içinden homurdandı Kütüphane Kedisi.

Ama şimdi bir başka İnsan, bu sefer bir kız, ona daha **sakin** bir şekilde yaklaşıyordu.

“Hey Kütüphane Kedisi! Hey, gel buraya...”

Kız eğilerek ona öpücükler yolladı. Kütüphane Kedisi yanında biri olmasından memnun ama göz teması kurmaktan kaçınarak sürüne sürüne kıza doğru yaklaştı.

“İşte böyle, bu kadar üzgün görünmene gerek yok! Biraz ton balığı al bakalım.”

TON BALIIIIĞIIII!!!



“İşte böyle. Aferin sana oğlum..”

Oğlum mu? ... hmmm okşamalar, evet, okşamalar, okşa, okşa, okşa... mmm...

DEVAM ET, OKŞAMAYA DEVAM ET!

“Biraz daha ister misin? Tamam, al bakalım.”

Hayır, ton balığı değil aptal, okşama-ya devam et!

“Hmm? Daha fazla okşama mı? Tamam... Tüylerin çok yumuşakmış!”

EVET! Okşamalar... Mmmm... okşamalar...

O son okşama enfesti...

İnsan sonunda doğruldu, arkasını döndü ve gülümseyerek uzaklaştı. Sonra, önceki geceye dair anılar Kütüphane Kedisi'nin zihninde yeniden hareketlenmeye başladı.

Ama bir anlığına kaybolmuşlardı. Okşamalar sırasında zihni çözülmüş, geçmişin ötesine geçip şimdiki ana asılı kalmıştı. Bir saniyelğine, son yirmi dört saati unutmuştu.

Bu bir başlangıçtı.

❧ **Önerilen Okuma**

Philip Larkin'den *Whatever Happened* [Olan Oldu (Şiiri)]

❧ **Yenilen Yiyecek**

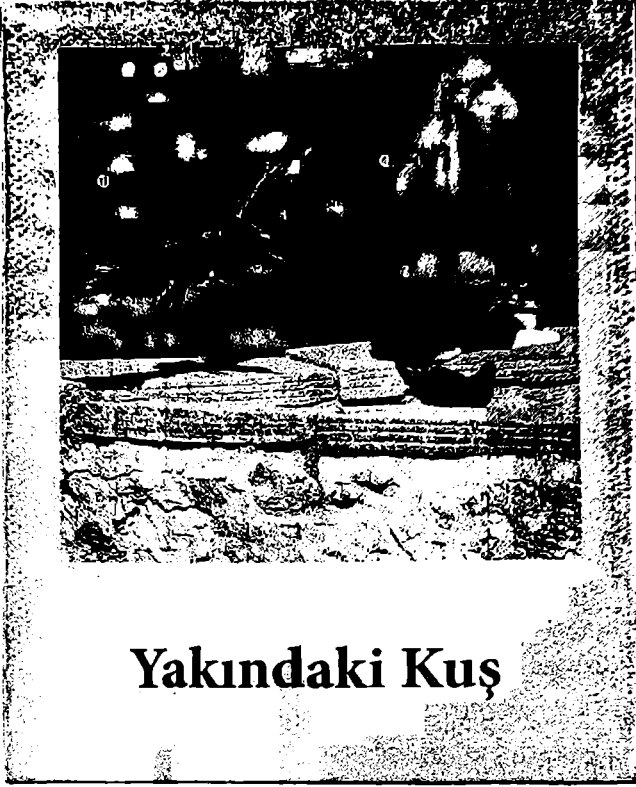
1 adet ton balığı parçası (muhtemelen tarihi geçmişti, yani teknik olarak “yasadışı”)

❧ **Ruh Hali**

Fırtınalı. Ama yavaş yavaş dengeye oturuyor

❧ **İnsanlar Hakkında Keşif**

Bazen, çok gerekli bir dikkat dağınıklığıdırılar.



Yakındaki Kuş

...kahramanımızın bir kuzgunla akıl yürüttüğü bölüm

Geçen akşam olanlar yüzünden cezalandırılmayı bekleyen Kütüphane Kedisi birkaç saat geçtikten sonra kütüphane kafesinin hemen dışında bulunan beton banklarda uyumaya başlamıştı. Hiç yoktan iyiydi. Ama soğuk beton, kütüphane girişinde yer alan o ihtişamlı turkuaz döşemeli koltuğun yerini tutmakta oldukça yetersizdi.

Midesi ton balığıyla ağırlaşmış olan Kütüphane Kedisi, kuyruğunun hafifçe seğirmesine neden olan bir uykunun içine yeni dalmıştı ki kaba bir şekilde uyandırıldı.

“Kraaaaak,” dedi Yakınlardaki Kuş.

Of, kapa çeneni, kelimeleri geçti Kütüphane Kedisi’nin içinden.

“Kraak! Kraak!” dedi Yakınlardaki Kuş, daha bir canlılıkla.

Bak, mesele gayet basit, dedi homurdanarak Kütüphane Kedisi. *Ben burada uyur, düşler kurarım. Sen de öfkelenir ve yenilirsin.*

“KRAAAAK!” diye tekrar bağırdı Yakınlardaki Kuş, aldırmaz bir biçimde.

Sen gerçekten akılsızsın, değil mi? Bak, son kırk sekiz saatim pek kolay geçmedi, bu yüzden az önce düşündüğüm şeyi biraz açmama izin ver: Ben burada uyumak ve düşünmek için varım. Sen ise rahatsız etmek ve yenilmek için... Muhtemelen benim tarafımdan. Bu dünyadaki zavallı görev tanımının ikinci kısmına dikkatini nazikçe çekmek isterim, yani “benim tarafımdan yenilmek” kısmına. Kabul ediyorum, bu düşünce edilgen bir yapıdadır, ama...

“KRAAAAAAAAAAK!” diye böldü Yakınlardaki Kuş.

Pekâlâ, yeter artık, akşam yemeği vakti geldi, diye düşündü Kütüphane Kedisi. Ayağa kalktı ve esnedi. Önce beyaz patisini, sonra siyah patisini dikkatlice gerdi, her seferinde pençelerini belirgin şekilde uzattı. Tüylerini yalayıp temizlendi (zira kirli bir kürkle ava çıkmak asla hoş karşılanmazdı) ve başını salladı.

Eğer tam da Nietzsche hakkında rüya göreceksen beni rahatsız etmeye bu kadar hevesliyse, diye düşündü Kütüphane Kedisi, *o hâlde dürüst olmak gerekir. Yenilmeyi hak ediyor demektir. Peki, nereden kaldı? Nerdesin Yakınlardaki Kuş? Aslında dost olmak istiyorum seninle. Hadi ama Yakınlardaki Kuş, senin için bir solucanım var. Yakınlardaki Kuş..?*

Kütüphane Kedisi daha yeni ayağa kalkmıştı ki Yakınlardaki Kuş daha fazla Yakınlardaki Yavru üretmek ve George Meydanı çevresindeki zaten yeterince sinir bozucu olan kuş gürültüsünü daha da artırmak üzere uçup eşinin yanına gitmişti.

Nihayet huzur, diye düşündü Kütüphane Kedisi. Ne kuş var ne İnsan. Ne mutluluk! Haydi Nietzsche, gel bakalım.

Tekrar uyuklamak üzere kıvrıldı.

“Ya aman Tanrım, şey, DÖRDÜNCÜ katta karşımda oturanlar konuşmayı bir türlü bırakmıyorlar, yaa. Biri SKYPE bile yaptı! Ayy Kütüphane Kedisi! Merhaba Kütüphane Kedisi! Merhaba! Kütüphane Kedisi, KÜTÜPHANE KEDİSİ!”

Aman Tanrım artık yeter, diye öfkeleni Kütüphane Kedisi. İnsan’lar kuşlardan da beter ve bunun farkında bile değiller!

- ✿ **Önerilen Okuma**
Harper Lee'den *Bülbülü Öldürmek*
- ✿ **Yenilen Yiyecek**
Neredeyse bir kuş
- ✿ **Ruh Hali**
Aşırı derecede rahatsız
- ✿ **İnsanlar Hakkında Keşif**
Bazen, kendi ikiyüzlülüklerine tamamen kör olabiliyorlar.

Bir anda korkunç bir manzara çıktı karşısına: İnsanlar yazı yazıyordu. Durmaksızın yazıyorlardı. Ama en kötüsü farelerdi! Her yerde fare vardı; fakat bunlar, genetik olarak değiştirilmiş uzun kuyruklara ve gözsüz kafalara sahip garip, robotik farelerdi. Her biri sanki İnsanların o uğursuz işlerini gerçekleştirmeye mahkûm edilmişti; masaların üzerinde sürüklendikçe yalnızca tekinsiz bir “tık” sesi çıkarıyorlardı. Aç olan Kütüphane Kedisi için bu manzara, arzunun parodisi gibiydi.

“Çıkarın beni buradan, HEMEN” diye düşündü Kütüphane Kedisi ve o anda dönüp merdivenlerden yukarı fırladı, meydana geçip beton tahtına geri döndü.

Ama gördüklerini zihninden atmayı başaramadı: İnsanları ve onların suç ortağı, gözü olmayan robotik kemirgenleri. Kütüphane Kedisi gördüklerini zihninden silmek istedi; gördüğü her şey Camusvari bir varoluşsal dehşetti.

En azından artık biliyorum, diye düşündü Kütüphane Kedisi, sakinleşerek. Fakat sanırım bunu atlatmak için normal bir fareye ihtiyacım var. Mmm, normal fareler... Normal, leziz fareler...

Kütüphane Kedisi beton tahtından lezzetli bir atıştırma bulma umuduyla indi. Kütüphanenin kirli taraflarında gezinmeye başladı, başını alçakta, av pozisyonunda tutuyordu. İşte orada! Tam kütüphane ile George Meydanı Konferans Salonu’nun köşesinde aradığı şeyi gördü: Şişman bir tarla faresi kırıntı arayarak etrafta dolanıyordu. Kütüphane Kedisi’nin gözleri büyüdü. Sessizce süzüldü ileriye doğru, önce bir patisini yere bastı sonra diğerini, ve...

“Kütüphane Kedisi, Kütüphane Kedisi! Düşüncelerin akademik olarak kaynak gösterilebilir mi?”

Arkasından, telaşlı bir öğrencinin endişeli sesi duyuldu.

Elbette kaynak gösterilebilir, ben Kütüphane Kedisi'yim, diye düşündü Kütüphane Kedisi, öfkeyle başını çevirip öğren-ciye baktı (sigara içen, paşmina atkı takmış bir kızdı).*

"Evet ama hangi kaynak gösterme sistemini kullanmalıyım düşüncelerini alıntılarken, Kütüphane Kedisi?"

MLA, diye düşündü Kütüphane Kedisi.

"Neden?"

Çünkü "L" harfi bana bir farenin, pençemin ölümcül gölgesinden kaçarken kuyruğunun aldığı kıvrımı hatırlatıyor. Bu beni derinden etkiliyor. Şimdi müsaade eder misin? Avlanıyordum...

"Teşekkürler, Kütüphane Kedisi, bana çok yardımcı oldun!"

Gerçekten pes, diye düşündü Kütüphane Kedisi, yılgın bir iç geçirişle. Tam arkasını döndüğünde farenin arka tarafının, kütüphanenin arkasındaki betonda bulunan küçücük bir delikte kaybolduğunu gördü.

Yine bir fareyi daha sonsuza dek kaybettim, diye hırladı içinden Kütüphane Kedisi, kulaklarını öfkeyle geriye çevirerek.

Düzenleme

Ny.ozlem

* Çok ince, lüks yün kumaş. (ç.n.)

❁ **Önerilen Okuma**

Robert M. Pirsig'ten *Zen ve Motosiklet Bakım Sanatı*

❁ **Yenilen Yiyecek**

Bir fare (Keşke biraz daha olsaydı)

❁ **Ruh Hali**

Hayal kırıklığına uğramış ve kandırılmış hissediyor

❁ **İnsanlar Hakkında Keşif**

Stres altındayken bencilleşiyorlar. Kedilerin ilham verici farkındalık pratiklerinden yapmalılar.





Kıtapsever Kedi'nin Gelişi

... kahramanımızın Fransız kuzenini
"karşılıadığı" bölüm

Kütüphane Kedisi dehşet dolu gözlerle izliyordu.

Birkaç adım ötede, taş döşeli yolda mağrur adımlarla yürüyen Fransız kuzeni Kıtapsever Kedi görünmüştü. Geçen yıl, Fransa'yı Paskalya perhizi için terk ederek Edinburgh'a gelen Kıtapsever Kedi, bu yıl özel bir kitabın peşindeydi: *Fareler ve Fare Avı: Avın Camuscu Fenomenolojisine Doğru*.

Kütüphane Kedisi'nin Fransız kuzenine karşı beslediği düşmanlığı tarif etmek zordu. Kitapsever Kedi'nin o caka satan havası, fırfırlı kırmızı tasmaı, geceleri yüksek sesle okuduğu *Sartre'in Düşünceleri* (her neyse artık onlar) ve Whiskas yaş mamayı demonstratif şekilde reddetmesi, Kütüphane Kedisi'nin içinde hem tam olarak anlayamadığı hem de kontrol edemediğı garip bir öfke uyandırıyordu.

Kitapsever Kedi, hem duruşu hem de karakteriyle Güney Londralı Tom'un tam zıttıydı.

Açıkçası, dönüp bir kendine baksa fena olmaz, diye hiddetlendi Kütüphane Kedisi, kuzeni David Hume Kulesi'nin önünden süzülerek geçerken. Etrafında toplanan İnsan öğrencilerin kaçınılmaz ilgisini hiçe sayarak gözlerini yarı kapalı tutuyor, başını yukarıda taşıyor, sanki üzerine düşen parlak bir güneş ışığında yıkanıyormuşçasına yürüyor ve o meşhur Cheshire Kedisi" gülümsemesini yüzünden eksik etmiyordu. Yürümekle kalmıyor, sanki süzülüyordu. Öylesine hayalî bir entelektüel havası vardı ki Kütüphane Kedisi'nin içinde kıskançlık kıpırdanmaya başlamıştı. Her yanı, kendisinin de gayet farkında olduğı bir Fransızlıkla taranmış, parlatılmıştı.

Elbette, Kitapsever Kedi köklü bir düşünür kediler soyundan geliyordu; bu soyun köklerinin Fransız Devrimi zamanına kadar uzandığı söylenirdi (gerçi Kütüphane Kedisi, bu soyun bir yerlerinde biraz sokak kedisi karışmış olabileceğinden şüpheleniyordu, ki bu ihtimal, onun Fransız hayranlığına cazibe katmaktan başka işe yaramazdı). İşte tam da bu dönemde, soyları İskoçya'yla uzun ve derin bir ittifak kurmuştu; İskoçya'nın Aydınlanma Çağı'ndaki akademik ilerlemelerinden

* *Demonstratif*, argümanlarla veya akıl yürütmeyle açıkça ortaya konmuş veya kanıtlanmış. (e.n.)

** *Cheshire Cat*, sırtışıyla ünlü, edebi bir kedi karakteri. "Kurnaz, bilmiş ya da gizemli gülümseyen kedi" anlamında kullanılır. (ç.n)

büyük kazanç sağlamışlar, sıcacık halk meyhanelerine ve fare kaymayan on dört katlı apartmanlara doğru yönelmişlerdi.

Üstelik o dönemde İskoçya, pek çok Fransız düşünür kedisi için bir sığınak işlevi görüyordu. Kanlı bir sınıf savaşı patlak verdiğinde, daha “leziz” kemirgenler giyotin sesinden kaçarken, İskoçya’nın yeni oturmuş medeni toplumu –Adam Smith, David Hume, William Robertson, Henry Playfair ve Adam Ferguson figürlerinin önderliğinde– Fransız düşünür kedileri için hoş bir vaha sunuyordu.

Kitapsever Kedi’nin 104. kuşaktan büyükbüyükbabası da işte böyle bir kedydi; o zamanlar İskoçya ile Fransa arasında mekik dokuyan şarap gemilerinden birine gizlice binmişti. Gemiden indiğinde kendini David Hume’un kedisi olarak bulmuştu ve o günden beri Kitapsever Kedi’nin soyu bunu hiç unutmamıştı.

“Okumak, aylak aylak dolaşmak, uzanmak ve kestirmek, ki ben bunlara düşünmek diyorum, benim yüce mutluluğumdur,” diye sık sık ortaya atlardı Kitapsever Kedi; ancak Kütüphane Kedisi bunun aslında bizzat David Hume’un sözü olduğunu ve bu yüzden kuzeninin sinsi, kurnaz bir intihalcisi olduğunu gayet iyi bilirdi. Ama öyle bir mesele vardı ki, ne kadar felsefe ve edebiyat üzerine yapılan sohbetlerde kuyruk kabartıcı gerilimler geçici olarak yumuşasa da iki kuzenin arasındaki şu ayrılık sonsuza dek sabit kılacaktı: yemek. Kitapsever Kedi’yle fare avlamak tam anlamıyla işkenceydi. Kütüphane Kedisi’nin tahammül edemediği bir şey varsa, o da kuzeninin av ve yeme eyleminin “deneyimsel” nitelikleri üzerine yaptığı tumturaklı yorumları: farenin aroması, dokusu, sululuğu, yumuşaklığı, olgunluğu, asiditesi, tuzluluğu ve –en tahammül edemediği– *Le Crunch Facteur*. “Ah sen ve senin şu çıtır faktörün!” diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi. YİYİ-VER ŞU LÂNET FAREYİ!

Ve sonra sarımsak. Kitapsever Kedi misafirliğe geldiğinde her yer sarımsak kokardı. Kuru mamayı reddetmesi yetmezmiş gibi, Kütüphane Kedisi bir de bu iğrenç sarımsak kokusuna katlanmak zorundaydı. Bu koku asla tam anlamıyla yok edilemezdi; sanki karanlık bir mutfak despotunun kirli eli değmiş gibi kitaplara ve yataklara siner, yapışır kalırdı.

Kitapsever Kedi, usulca mırıldanarak kuzeninin yanına geldi.

“Miyav,” dedi Kütüphane Kedisi, başka yöne bakarak.

“Miaou,” diye yanıtladı Kitapsever Kedi kendi dilinde (Kütüphane Kedisi Fransızca’yla pek arası olmayan bir kediydi).

“Mééiouow,” diye karşılık verdi Kütüphane Kedisi Fransız aksanını taklit ederek.

“Miaou?” dedi Kitapsever Kedi, kafası karışmış şekilde.

Kütüphane Kedisi’nin siniri artmaya başladı, kuyruğu kalınlaştı. Kahrolası, bari İngilizce konuşmayı deneseydi!



“Miaou,” dedi Kütüphane Kedisi, yapmacık bir kibarlıkla.

“Miaou! Miaou!” diye karşılık verdi Kitapsever Kedi heyecanla (demek ki doğru telaffuz etmişti!).

Ve böylece ikili, birlikte kütüphaneye doğru yürümeye koyuldular.

Saat sabah dokuz civarıydı, her yer sakindi. Sadece en sadık öğrenci İnsanlar elektronik kapılara öğrenci kimlik kartlarını dokunduruyor, kapılar kayarak açılıyor ve sonra yine her zamanki gibi tam bir kedinin kafasını uçuracak genişlikte bir aralık bırakarak kapanıyordu. İkili dikkatle bu kapıların altından süzülüp fuayeden geçerek Sote’ye açılan gizli girişe doğru ilerlediler. Düşünen kediler, bir Sote’ye girerken en iyi zamanlarda bile aşırı dikkatli olmak zorundadır; – gizlilik, sinsilik ve dikkat dağıtma bu sessiz ve olaysız geçişin en önemli

vasıflarıdır. Bunun bilincinde olan Kütüphane Kedisi hemen mırıldanmaya ve sevimli görünmeye başladı. Sanki birdenbire ortaya çıkmış gibi, bir grup İnsan belirdi ve onu okşamaya, öpmeye, gıdıklamaya ve küçük ikramlarla şımartmaya başladılar. Kütüphane fuayesi kısa sürede bomboş kaldı; yalnızca bir köşede İnsanlar, kumsalda bir sardalya leşi etrafında toplanmış martı sürüsü gibi kümelenmişti. Bu sırada Kitapsever Kedi, Sote'ye kimse fark etmeden süzüldü. Birkaç saniye sonra Kütüphane Kedisi doğrulup çıkışa doğru yürüdü. İnsan grubu yavaşça dağıldı ama Kütüphane Kedisi, kimsenin bakmadığı bir anda yeniden geri dönüp Sote'ye girmeyi başardı.

Sote o sabah büyüleyici bir güzelliğe bürünmüştü. Loş ve ılık bir parıltı koridordan aşağı doğru süzülüp kedileri karşılıyordu; kediler tozlu kirişlerin altından limbo yaparak geçiyor, eksik döşemelerin etrafından do-si-do figürleriyle dolanıyorlardı. Örümcek ağları yollarını çaprazlamıştı ve içeri girdiklerinde köşedeki ocaktan yükselen sıcak turuncu bir alev onları karşıladı. Yüksek pencereler, gri gökyüzünü dilimlere ayırıyor; pencerelerden süzülen hafif yağmur damlaları gökyüzünü bulanıklaştırıyor, odanın sıcaklığını daha da hissedilir kılıyordu. Kitapların arasında birkaç kedi gezinmekteydi, bazıları kurdele ayraçlarla ya da kâğıtlarla oynuyordu bazılarıysa ateşin yanı başında uyukluyordu. Bir iki kedi, yeni geleni temkinli bakışlarla süzdü ama Kitapsever Kedi onlara pek aldırmış etmeden doğrudan kitabını aramaya koyuldu.

Gün ilerledikçe kediler, bilgeliğin kalın ipeğine daha derinlemesine dolandılar. Kütüphane Kedisi'nin içine hoş bir huzur çöktü. Gözleri aralanan uykular sırasında kuzenine kaydı; Kitapsever Kedi kâğıtların arasında gezinmekteydi. *Kendine sadık biri*, diye düşündü. *Can sıkıcı olabilir ama kendine yüzde yüz dürüst. Düşünen bir kedinin bu dünyadaki görevi bilgiye gömülmek değilse nedir ki zaten?*

Kütüphane Kedisi'nin içinde aniden bir ilham parladı. Yazmak istedi, keşfetmek, en önemlisi de yaratmak. Tüm vücudundan aşağıya titrek bir heyecan dalgası indi. Şiir yazmalıydı! Eğer bir gün Birikintideki Kedi'yi tekrar görme şansı olursa, onu etkileyecek bir not... Sessizce yazıp onun yakınına bırakabileceği bir şiir... Sote, birçok düşünen hayvana ait kitap yığınlarıyla doluydu; bunlar arasında en yaygınıysa kedi ve İnsan kitaplarıydı. Kütüphane Kedisi raflar arasında burnunu gezdirmeye başladı, bıyıkları eski ciltlerin üzerindeki tozlu ışıktaki yumuşakça süzülüyordu. Çok geçmeden bir kitap dikkatini çekti: *GSCE* Yaratıcı Yazarlık Rehberi: Cilt 1*.

Oldukça işe yarar görünüyor, diye düşündü Kütüphane Kedisi. Patisini kaldırarak onu raftan itti; kitap, bir toz bulutunun içinde jenga bloku gibi devrilerek öteki tarafa düştü. Arka taraftan dolanarak kitabın yanına gitti, kimi zaman patilerini hışımla yalayıp kimi zaman hayallere dalarak okumaya başladı. Fakat kitap pek ilham verici değildi; Kütüphane Kedisi'nin ruh hâli yavaş yavaş tuhaf bir zihinsel uyuşukluğa kaymaya başladı. Ancak burada sorun Kütüphane Kedisi'nde değil, şiirin bizzat kendisindeydi. Hayatı boyunca sayısız şiire rastlamış olmasına rağmen, bunların neredeyse hiçbirine karşı gerçek bir ilgi geliştirememişti. Wordsworth'un pastoral manzaraları onu hiç etkilemiyordu. Milton'un *Kayıp Cennet*'inden yükselen o gürleyici mısralar, bıyıklarında zerre titreşim yaratmıyordu. Shakespeare'in soneleri bile onun can sıkıntısıyla çevrili kalbinden tek bir mırıltı bile koparamıyordu.

Keşke ben de yazabilsem, diye iç geçirdi yorgunlukla. Tam o anda, gözünün ucuyla kitabın kenarında karalanmış bir yazı dikkatini çekti. El yazısı kesinlikle bir İnsana aitti; harfler düzensizdi, kâğıda sanki dikkatsiz bir okul çocuğunun öfkesiyle

* GSCE, Genel Sınavlar ve Sınavlar Komisyonu (ç.n.)

kazınmış gibiydi. Kütüphane Kedisi'nin nefesi kesildi; satırları tekrar tekrar okudu. O kadar güzeldi ki gözünde canlanan bu imge karşısında mırıldamaya başlamıştı. Etkilenmişti. Buna diyecek söz yoktu. Dize şöyleydi:

Kedi mindere oturdu.

Ne muazzam sözlerdi bunlar! İmgenin, ölçünün ve ses uyumunun böylesine özenle seçilmiş oluşunda ne büyük bir deha saklıydı! Şiir, Kütüphane Kedisi'ni daha önce hiç bu denli derinden sarsmamıştı. Bu dizelerin yanında Wordsworth, önemsiz ve neredeyse saçmalık derecesinde sıkıcı bir yığına dönüşüyordu. Şiirin sıkıcılığını anlatacak olsa muhtemelen onun yazdıkları örnek gösterirdi.

Kütüphane Kedisi Sote'ye şöyle bir baktı. Köşede, şöminenin yanında gerçekten de küçük bir minder duruyordu. Doğruca o mindere gitti ve tüylü arka tarafını üstüne yerleştirdi. O ve onun oturduğu minder artık bir olmuştu; sanatın parlak vizyonunda birleşmişlerdi. Kuzenine duyduğu öfkenin yavaşça azaldığını hissetti; yerini ise zamanın ötesine uzanan bir haz almıştı: sanatın, okumanın, şiirin hazzı. O, bir kediydi, bir minderin üstünde oturan bir kedi. Tek bir eylem, tek bir "İlham Perisi".

An bu anken, "İlham Perisi" kaçmasın diye, hemen Birkintideki Kedi için bir şiir yazdı. Şiiri yazdığı kâğıdı yuvarlayarak küçük bir top hâline getirdi ve Sote'nin kalın, çatlamış ahşap kirislerinin arasına sıkıştırdı.

🐾 **Önerilen Okuma**

John Timpane'den *Poetry for Dummies* [Yeni Başlayanlar için Şiir]

🐾 **Yenilen Yiyecekler**

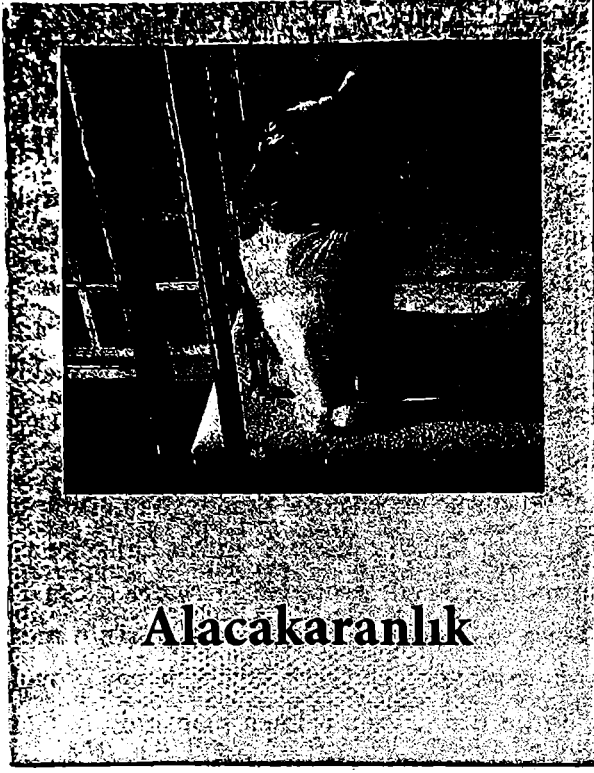
Kedi nanesi, örümcek

🐾 **Ruh Hali**

Coşkulu, yaratıcı

🐾 **İnsanlar Hakkında Keşif**

Yeter ki bir şeyi yapmamak için bahane bulmak istesinler, yaratıcılıkta sınır tanımazlar.



Alacakaranlık

*...kahramanımız dil üzerine düşünür ve
İnsanlar için endişelenir.*

Gece çökmüştü. İki kedi, Sote'den burunlarını usulca uzatarak çıkmış, dar ve gizli koridorlardan oluşan uzun ağı geçip kütüphane girişine doğru süzölmüşlerdi. Bütün öğleden sonra yalnızca birkaç böcek yemişlerdi, bu yüzden açtılar. Uyuklama ve okuma arzuları sönmüş, yerini mide kıpırtılarıyla tetiklenen bir huzursuzluğa ve hayal güçlerini saptıran bir açlığa bırakmıştı. Kütüphane Kedisi, kuru mamanın tuzlu

tadını özlüyordu; Kitapsever Kedi ise niyetini açık etmişti: kuş – belki bir güvercin – ama her hâlükârda kemirgenden *un peu plus délicat*, yani biraz daha zarif bir şeyin peşindeydi.

Girişin ortasına vardıklarında gözlerinin önüne bir dehşet sahnesi serildi. Öğrenciler her yerdeydi, karmaşa içinde koşuyorlardı. Kimi yere düşürdüğü büyük fosforlu kalemlerin ve uçuşan kâğıtların arasında kalmıştı; beyaz sayfalar yerde kocaman halılar gibi yayılıyordu, kimi başka öğrencilere çarpmamaya çalışarak gri fotokopi makinelerine koşuyor, o makineler de kâğıt tükürüyor, sanki onlara hırıliyordu. Bu hareketin görüntüsü Kütüphane Kedisi'nin midesini bulandırmaya yetmişti. Herkes ödevlerini yetiştirme telaşına öyle kapılmıştı ki, Kütüphane Kedisi ile Kitapsever Kedi'yi kimse fark etmedi. Onlar ise ayakların, bileklerin arasında bir çift sarmal gibi kıvrılarak çıkışa doğru süzülüyor. Kapıya vardıklarında, Kütüphane Kedisi'nin merakı ağır bastı; durdu ve bir telefon konuşmasını dinlemeye koyuldu.

“Yaa, bittim ben... yani, resmen mahvoldum. Gerçekten, gerçekten bittim. Saat dört mü ne, yani o saate kadar dışardaydım, sonra da bu ikinci ödevin tarihini unuttum ve yani, teslim on dakika sonra felan. Şimdi hızlıca yazdırmam gerekiyor yani. Ama eğer kaçırırsam, yani, bu dersi kesin batırıcım ve hani, üniversiteyi felan bırakayım en iyisi.”

Kütüphane Kedisi pek çok açıdan dehşete kapılmıştı ama en çok da öğrencinin dili böylesine özensiz kullanmasına şaşırılmıştı. Öyle ki, duyduğu konuşmaya vereceği tepkileri bir liste hâlinde düzenleme ihtiyacı duydu:

1. Tekrarları ve vurguları ölçülü kullan. “Bittim ben” demen yeterliydi; “resmen bittim” üstüne bir de “gerçekten, gerçekten bittim” demene gerek yoktu.
2. Yediğin jambonlu sandviçten biraz yere düşür, lezzetli görünüyor.

3. Sakin ol, kendine anevrizma geçirteceksin.
4. “Yani” kelimesine olan takıntını gözden geçir.
5. Abartıdan kaçın. Kendi içinde de daha sakin kalırsın, başkalarına da daha samimi görünürsün. “Mahvoldum”, “kesin batırdım” gibi kendini tüketen dramatik ifadelerden uzak dur. Bir ödevin geç teslim edilmesi üniversiteden atılmana sebep olmayacak.
6. Ayakkabı bağcıklarını bağla. Üstüne atlamak istiyorum.
7. Zaman kavramına saygı duy. Anlatını daha etkileyici kılmak için zamanı eğip bükmeye çalışma. Bu konuda azı karar, çoğu zarar.
8. Kapının yanında dikilme, içeri soğuk giriyor.
9. Fazla kelime kullanmaktan kaçın: “hızlıca yazdırmam gerekiyor” demek yerine “hızlıca yazdırmalıyım” gibi daha kısa ifadeleri tercih et.

Kütüphane Kedisi daha fazla madde düşünecekti ki dost canlısı bir yüzü olan başka bir öğrenci omzuna hafifçe dokundu. O sırada arkasındaki kapı kapanıverdi. Önündeki kapı –az önce kızın durduğu yer– de aynı şekilde kapandı. Tam o anda Kütüphane Kedisi’nin en büyük korkularından biri başına gelmişti: Bu bir tuzaktı. Önündeki ve arkasındaki kapılar aynı anda kapanmış, onu hiçbir amaca hizmet etmeyen bir ara boşluğa hapsetmişti. Daha da kötüsü şimdi az önceki erkek öğrenci onunla konuşmaya çalışıyordu hem de bunu son derece garip bir şekilde yapıyordu. Çoğu İnsanın yaptığı gibi ona zihinsiz bir hayvanmış gibi küçümseyerek seslenmiyordu. Bunun yerine miyavlıyor, mırıldanıyor, hırılıyordu. Sanki böylece İnsan ile kedi arasındaki, ta Mısırlılar zamanından kalma duvarı yıkabileceğini sanıyordu. Ve belki de Kütüphane Kedisi’nin ağzından, geç kalmış ödevinden dolayı duyduğu suçluluğu yatıştırarak melodik, bilgece bir güven telkini duyabileceğini umuyordu.

“Ev Kedisi! Senin sezyumun atomik özellikleriyle ya da sabahlara kadar çalışmakla uğraşman gerekmiyor, değil mi? Şanslı küçük pezevenk. Gel bakalım, pisi, pisi, pisicik! Bana bak! Pisiiii, piiiissii, pisicik. Miyav, miiiiiyyav, miiiiiyyav. Hey BURADA YUKARIDA. Pisicik, pisicik, pisicik, pisicik, pisicik...”

Sıvış artık şuradan, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi ve tam o sırada ana kapıdan içeri giren bir İnsanın açtığı fırsattan yararlanarak meydana doğru fırladı.

Keskin akşam soğuğu Kütüphane Kedisi'ne çarpmıştı âdetâ. Bıyıklarının etrafını bir buz gibi sardı; onları sanki donmuş çalı dalları gibi sertleştirdi. Meydanı gözleriyle tarayarak Kitapsever Kedi'yi aradı. Çok geçmeden kuzenini yakalamayı başardı.

Kitapsever Kedi biraz ötede, siyah parmaklıkların arasında, mavi-gri tüyleriyle bir bulutu andıran bir güvercinle boğuşuyordu ve nihai sonuca doğru yaklaşılmaktaydı. Oysa güvercin, Kütüphane Kedisi'ni şaşırtacak çeviklikte kıvrınma hareketleri yaparak elinden kaçmayı başardı; çimenler üzerinde zikzak çizerek koştu, sonunda ise aşırı yüklenmiş bir kargo uçağı gibi havalanarak göğe süzüldü. Kütüphane Kedisi, kuzeninin kuyruğunun ucunun sinirle kıpırdadığını görünce içten içe kıkırdadı. Onun yanına yürüdü.

“Miyav?”

“Miyaou,” diye karşılık verdi Kitapsever Kedi, bezgin bir halde.

Kütüphane Kedisi'nin yüreği yumuşadı. Kuzeninin bir kuş tarafından alt edilmesinden sadistçe bir memnuniyet duymuştu elbette ama aynı anda onun hayal kırıklığına ve mağlubiyetine de içten bir hüznün besliyordu. O da aynı şeyleri yaşamıştı. Zaten bütün kediler yaşamıştı. Akrabalık hissiyle kuzeninin tüylerine başını sürttü. İki kedi sessizce meydana

doğru yürürken hem acıkmışlardı hem de soğuk kaldırım taşları patilerinin altını acıtıyordu. Kütüphane Kedisi öğrencileri düşündü ve onların dinlenmeye vakit bulup bulamadıklarını merak etti. Öğrencilerin tek yaptığı şeyin dinlenmek olduğu söylenirdi ama az önce gördüğü manzara bu iddiayı yerle bir etmişti. Belki de kendilerini iyi ayarlayamıyorlardı? Ya da uç noktalarda gidip geliyorlardı? Evlerine döndüklerinde havayı rahatça soluyabiliyorlar mıydı; endişe, yalnızlık ve umutsuzluk gibi hislerin sessizlikte çınlayan korkunç yankılarla çektiği görünmez hançerlerden uzakta mıydılar? Evleri sıcak mıydı? Güzel ev arkadaşları mı karşılıyordu onları? Yoksa buz gibi bir sessizlik, çarpılan kapılar ve pasif-agresif bir havayla mı karşılaşıyorlardı? Buzdolabında herkesin ayrı bir rafının olduğu kapalı kapılar kültürü müydü onları bekleyen? Kütüphane Kedisi'ni aniden bir hüznün bastı. İnsanların yaşamayı unuttuklarına dair korkunç bir his saplandı içine. Arada sırada macera için uğradığı komşu Edinburgh mahalleleri Marchmont ve Sciennes'i hatırladı. Tavan pervazlarında çeşitli motifler bulunan odaların pencerelerinden içeri bakmış, altında *Le Chat Noir** posterleri asılı olan duvarları görmüştü ve içinden "Bu öğrenci İnsanlar işi çözmüş," diye geçirmişti. Yosun tutmuş kaldırımlarda yürümüş, arabaların sokaktaki tümseklerden sakince geçişini izlemiş, tekerleklerin taşlara vuruşunu sahile vuran dalgalara benzeterek dinlemişti. Geceleri, karşılıklı duran apartmanlar ya iskelelerle sarılmış olurdu ya da ay ışığında ruhani bir şekilde parlayan kabartmalı boynuzlar ve süslemelerle bezenirdi. Her şey hoş bir tatla kaplıydı; sanki bu, başka bir yere ait bir tat gibiydi.

Bazen Kütüphane Kedisi, civardaki kedilerin elektrikle senkronize olmuş sesleriyle "mülkiyet" üzerine konuştuklarını

* Le Chat Noir, 19. yüzyıl Paris'inde kurulmuş, sanatçıların buluştuğu ünlü kabare kulübü. İsmi Fransızca "Kara Kedi" anlamına gelir. (e.n.)

duyar ve birden huzursuzluk hissederci. Sanki oraya ait değil-miş gibiydi. Sonuçta orası onun bölgesi değildi; kokuların hiç-biri ona ait değildi. Belki de bu yüzden her şey ona böyle-sine büyüleyici ve güzel görünüyordu. Peki, İnsanlar da aynı şeyi mi hissediyordu? Yoksa yalnızca kedilerin iniltilerinden yük-selen, ansızın çöken yabancılık duygusunu mu duyuyorlardı, yani o keskin “ait değilim” hissini?

Kütüphane Kedisi ve Kitapsever Kedi, Dini Hizmet Bina-sı’nda akşam yemeğine oturdular. O sırada Birikintideki Kedi geldi aklına. Kütüphane Kedisi, bugün onu uzun süre düşün-memiş olmanın gururunu yaşadı. Sote’deki duygulara kapıl-mak yerine, İnsanların yazdığı “Kedi mindere oturdu” dizesi-ni okuyarak kendini toparlamıştı. Bu da onu yeniden öğrenci İnsanları düşünmeye yöneltti.

Acaba kediler ve İnsan’lar bir gün gerçekten iletişim kurabi-lir mi, diye düşündü. Bu düşüncesini Kitapsever Kedi’ye ilet-ti fakat kuzeni ona kayıtsızca baktı. Aklına kütüphane girişin-deki o erkek İnsan geldi, kedice konuştuğunu sanan ama ger-çekte sadece mırıldanarak miyavlayan o tuhaf yaratık. Sonra birdenbire aklına bir şey geldi: Belki de İnsanlar bizim konu-şamadığımızı sanıyorlardı ama aslında konuşabiliyorduk yok-sa sadece konuşmamayı mı tercih ediyorduk?

Kitapsever Kedi başını yemeğinden kaldırdı, kısa bir an gözlerinde merak ışığı belirdi:

Asırlardır İnsanlar bizim konuşamadığımızı düşünüyor. Kara Veba sırasında da bizi şeytanla iş birliği içinde sandık-ları için öldürdüler oysa biz, hastalığı yayan kemirgenleri bü-yük bir iştahla yiyorduk. Bizi bir gün uğurlu bildiler, ertesi gün uğursuz. Kimi zaman sonsuz bilge, kimi zaman koltukta pinekleyen aptallar olduk gözlerinde. Eski Mısır’da Tanrı gibi yüceltildik; yirmi birinci yüzyılda ise internetin gülünçlüklerine indirgendik. Sırf onların yanında konuşmamayı seçtiğimiz için

konuşamadığımızı sandılar. Biz düşünen kedilerin kendimize özgü bir dili vardır; bu dil, onların gördüğü en görkemli denizden daha da görkemli, en az onun kadar derin ve zengindir. Babil'in sırlarını, Doğu'nun hakikatlerini, tüm kıtaların güzelliklerini ve kötülüklerini biliriz. Bizler Kayıp Cennet'teki Tanrı gibiyiz: ölçülü ve sakin. Bilgi için yaşarız çünkü bilgi kendi başına bir amaçtır. Oysa İnsanlar bilgiyi arzularının kurbanı ederler: Ün, para, cinsellik ve savaş için kullanırlar. Onlar bilgiyi altın külçesi gibi görür; üniversitelerde fiyat biçer ya da onu utanca boğup öldürücü silahlara dönüştürürler. İnsanlar Kayıp Cennet'teki Şeytan gibidir: hep hareket, hep gürültü, hep saldırı... Ama yine de kibirli olanın biz olduğumuzda ısrar ederler!

Kitapsever Kedi'nin sözleri, Kütüphane Kedisi'nin hassas ruh hâline ağır geldi. Elbette o da bu gerçekleri biliyordu ama bu bilgisi İnsanlar –özellikle de öğrenci tayfası– için duyduğu endişesini hafifletmeye yetmedi. Kuzeni devam etti:

Fakat soruna cevap vereyim sevgili kuzen: İnsanlar bizim sessiz kalışımızı dilsizlik sanıyor. Oysa biz sessiziz çünkü ketumuz. Filozofları Derrida bunu gayet açık biçimde anlatıyor, biraz daha dikkat etseler yeter.

Kütüphane Kedisi, mama kabına eğilmişti; arka ayaklarını dik tutarak bisküvisini ktır ktır kemiriyordu. O anda, telefonda konuşan kızın sözleri aklına geldi; kelimeleri kullanışındaki inceliği düşündü. Sonra başka sohbetlere kulak misafiri oluşunu da düşündü. İnsanların birbirine duyduğu arzuları, sahip olmak istediklerinden ya da kaybettiklerinden yakınmalarını... Hepsi aynıydı. Kitapsever Kedi haklıydı. İnsanlar sürekli kendilerini birbirleriyle kıyaslıyor, ya geçmişe takılıyor ya da geleceğe saplanıp kalıyorlardı. Hep bir şeylerin peşinde koştukları için “şimdi” dedikleri ânı eksik yaşıyorlardı. Evet, bilgi de onların bencil arayışlarının altında eziliyordu.

Yemek kabından uzaklaştı ve yatağına yöneldi. Arka duvardaki radyatör sıcacıktı ve yatağına yerleşmeden önce koyun yününden yapılmış battaniyesini pençeleriyle usulca yogurarak istediğı şekle soktu. Papaz evinin üst katındaki saat gece yarısını çalmaya koyulduğunda dünya birden susmuş gibiydi. Havada yalnızca Kitapsever Kedi'nin yumuşak mırıltısı kalmıştı; hâlâ uyanıktı, birkaç kitabın sayfalarını kokluyor ve kafasını kedi nanesine sürüyordu.

Kütüphane Kedisi tam uykuya dalacakken fark etti: *Huzur!*

İnsanların aslında arzuladığı şey buydu. Biz kedilerin sahip olduğu ama onların asla bulamadığı şey. Zenginlik, servet, cinsellik ya da şöhret değil; ihtiyaçları olan tek şey huzurdu. Bu huzura ulaşamamaları trajedi değildi, asıl trajedi aradıkları şeyin huzur olduğunu bilmemeleriydi. Hep başka bir şey sandılar; yeni bir hedef, yeni bir satın alma, yeni bir başarı. Ama sonunda varılacak yeri unuttular. Mutluluğu hayalet bir fareye çevirdiler ve bütün ömürlerini o fareyi kovalamakla geçirdiler. Oysa istedikleri sadece huzurdu. Kovalanacak bir fare zaten yoktu.

Kütüphane Kedisi'nin başı ağırlaşmaya başladı. Bugünlük bu kadar düşünme eylemi fazlaydı. Başını koyun yününden yapılmış battaniyesine yasladı ve koyunları saymaya başladı. *Bir ve gerçekten de iki ve gerçekten de üç ve... Ve sonrası uykuydu artık, güzel düşlerin derin ipeksi dokusuydu.*

❁ **Önerilen Okuma**

Stephen Fry'den *More Fool Me: A Memoir* [Aptallık Bene: Anılarım]

❁ **Yenilen Yiyecek**

Bir parça jambonlu sandviç

❁ **Ruh Hali**

Biraz endişeli, yorgun

❁ **İnsanlar Hakkında Keşif**

Peşinde koştukları şeyin ne olduğunu unutmuşlar.



Havai Fişek Gecesi

*...kahramanımızın kıl payıyla alevler içinde kalmaktan
kurtulduğu bölüm*

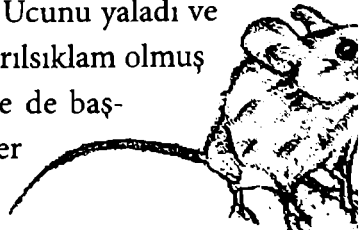
Kütüphane Kedisi uzun bir uykudan sonra doğruldu. Yatak odasının pencere pervazına tırmandı, arka ayakları üzerinde dikilerek dışarıdaki havayı yokladı. Sonbahar yavaş yavaş kışa dönüyor, ortalık keskin bir serinlikle kaplanıyordu. Turuncu ve kahverenginin o canlı tonları kaybolmuş, yerini solgun ve renksiz bir meydana bırakmıştı. Her şey soğuk ve

hareketsizdi. Daha fazla oyalanmadan kedi kapısından dışarı süzüldü; şapelin taş merdivenlerinden meydana doğru tırmanmaya başladı. Ağzından çıkan küçük buhar bulutları, soğuk havada uçuşuyordu.

Kitapsever Kedi'yi arkasında, kanepede mışıl mışıl uyurken bırakmak güzeldi. Kütüphane Kedisi'nin zihni boşalmış, tertemiz bir hafiflikle sanki havaya yükselmişti. Artık düşünmek yoktu. Bugünlük yoktu. Bugün yalnızca yürümek ve etrafı keşfetmek için vardı. Av mevsimi neredeyse bitmişti; kolay bir av için kalan fırsatların çok az olduğunu biliyordu. Meydanın demir kapısının soğuk metalini kokladı, ardından başını hafifçe sağa çevirip kütüphanenin sarı sıcaklığına doğru kısa bir göz attı. Demir kapının parmaklıkları arasından süzülüp sükûnetle dolu yeşillığe adım atarken mırıldandı: *Kış yaşanır ama yaz düşünür.*

Henüz birkaç adım atmıştı. Zihni hâlâ biraz önce bulduğu o yaz-kış özdeyişini kendine övgülerle tekrar ediyordu. Derken patisi sert bir şeye çarptı. Aşağıya baktı, ayaklarının altında uzun bir çubuk vardı. Ucuna kırmızı bir fareye benzeyen bir şey takılmıştı. Kütüphane Kedisi bunun bir fare olduğunu düşündü; boyutları da öyleydi, arkasından ince ve uzun bir kuyruk sarkıyordu. Başını eğip kokladı.

Bu bir fare değil, diye geçirdi içinden, kalbi hızlı hızlı atarken birkaç adım geriye sıçradı. Biberli bir koku burun deliklerine yapışmıştı. Sanki kedi nanesiyle ateş karıştırılmış gibi kokuyordu. Çekingen adımlarla yeniden yaklaştı ve ateş kokulu fareye saplanmış gibi duran çubuğu tekrar inceledi. Kırmızı üzerine sarı çizgelerle boyanmıştı. Ucunu yaladı ve aniden öğürdü. Hemen yanında, sırsıklam olmuş bir afiş duruyordu; afişin üzerinde de baştan sona aynı kırmızı ve sarı çizgeler vardı. Ortasında ise büyük, şişkin yazılarla şınlık yazılıydı:



Bu Perşembe, 5 Kasım'da Meadows'ta Havai Fişek Gösterisi!
Herkes davetlidir!
Büyüleyici gösteriyi sakın kaçırmayın!
Bir kez kaçırırsanız, çok şey kaçırsınız!

Kütüphane Kedisi bu afişi hiç sevmeydi. Sadece ünlem işaretlerinin çokluğu bile onu derin bir yılgınlığa sürüklemeye yetmişti. *Kaçırmayı tercih ederim*, diye geçirdi içinden alaycı bir şekilde ve dönüp plastikten yapılmış tuhaf fare şeyine bir kez daha burnunu yaklaştırdı. Yine öğürdü, gözleri büyüdü. Koku, adeta şu mesajı taşıyordu: Korku-korku-korku!

Bu işin köküne inmeli, dedi kendi kendine kararlılıkla ve kütüphanenin kalabalık taş merdivenlerine doğru yürümeye koyuldu.

O öğleden sonra kütüphane girişinin salonu hoş bir şekilde tenhaydı. Kütüphane Kedisi başını kayan cam kapıların altından içeri sokuşturdu ve en sevdiği turkuaz koltuğa geçti. Oturdu ve sarı kırmızı fare benzeri çubuk şey hakkında araştırmasını nasıl yürüteceğini düşünmeye başladı. Arada bir, birkaç öğrenci moral bozucu adımlarla zikzaklı merdivenden yukarı çıkıyordu. Salonun uzak köşesinde sarı montlu bir İnsan, ortada hiçbir sebep yokken altı ıslak, diskleri dönen, büyük ve vızıldayan bir kutuyu itmeye başladı. Kütüphane Kedisi onu kuşkuyla süzdü. Elektrikli süpürgelere karşı duyduğu o derin nefreti hatırladı.

Burası düşünmek için hiç uygun değil, diye söylendi gönulsüzce ve hemen ardından Sote'ye açılan gizli geçitten süzülerek uzaklaştı.

O sabah Sote gürültü ve telaşla doluydu. Kediler heyecanla ileri geri dolaşıyor, huzursuzca miyavlıyorlardı; şömine-nin sıcak alevine ve hemen yanına bırakılmış küçük et ve süt tepsisine tamamen kayıtsızdılar. Kütüphane Kedisi'nin gelişi

dikkatle, çekingen bakışlarla izlendi. Havanın içinde tuhaf bir gerilim vardı, kediler bir şeyden dolayı endişeliydi.

Kütüphane Kedisi, tüm bu telaşın nedenini kısa sürede anladı.

Orada, yerde, tüylerle kaplanmış bir şekilde, bir çubuğa bağlı başka bir faremsi roket şeyi duruyordu. Odanın tam ortasında, sanki bir suç davasının deliliymiş ya da Londra Kulesi'ndeki en görkemli mücevherli taçmış gibi küçük bir kitap yığınının üzerine dikkatlice yerleştirilmişti. Hemen yanında birkaç takvim dağılmıştı; birinde 5 Kasım tarihi görünüyordu. Çevresine, altın yaldızlı yapraklarıyla eski tarih kitapları ve renkli resimlerle dolu daha yeni kitaplar dizilmişti. Kütüphane Kedisi bu resimlere biraz kaygıyla baktı. Bunlardan birinde, "Guy Fawkes" başlığını taşıyan, tuhaf kıyafetler giymiş, kocaman sakallı bir İnsanın çizimi vardı. Neşeli ama asi yüzünün üzerinde, bir kedinin öfkesine yenik düşmüş gibi duran beş paralel pençe izi geçiyordu. Sayfanın sol üst köşesinde minik harflerle bir tarih yazılıydı: 1605. Bu tarih, o sabah Sote'deki daha bilgili düşünen kediler arasında açıkça bir ilgi uyandırmıştı; çünkü çevredeki eski kitapların çoğunda 1605 yılını gösteren sayfalar açık duruyordu ve çeşitli makalelerle tarihî kayıtlar gösteriliyordu. Biraz yakınlarında birkaç defter de duruyordu; kediler bunlara bariz şekilde aceleyle notlar almışlardı.

Kütüphane Kedisi belgeleri karıştırdıncaya gerçeği gördü: İnsanlar 5 Kasım'da ateşler yakıyor, patlamalar çıkarıyor, sevinçle haykırıyorlardı. Bu törensel neşe, ona, aydınlanma öncesinde

* *Guy Fawkes (1570-1606)*, 1605 yılında İngiltere'de gerçekleşen *Barut Komplosu*'na katılan Katolik bir isyancıdır. Kral I. James'e suikast düzenlemek amacıyla Parlamento Binası'nı havaya uçurmak isteyen grupta yer almıştır. Planın başarısız olmasının ardından 5 Kasım her yıl İngiltere'de *Guy Fawkes Gecesi* ya da *Bonfire Gecesi* olarak kutlanır; bu gecede havai fişek gösterileri yapılır ve Guy Fawkes kuklaları yakılır. (ç.n.)

kedilere uygulanan kanlı zulmü hatırlatıyordu. Sanki İnsanlar o eski ve barbar alışkanlıkların izini sürüyordu. Gözleri büyüdü. Her düşünen kedi gibi o da daha yavruyken öğrenmişti İnsanların kedilere yaptığı işkenceleri. Kötü hasatlar, fırtınalı gökyüzü, zalim krallar, hepsi kedilerin boynuna asılan “Sonsuz Kötülükler Listesi”ne yazılmıştı. Tüm bunlar, kedilerin Şeytan’ın müridi olduğuna duyulan o kör inançtan doğmuştu.

Günümüzde İnsanların çoğu eğitimliydi ve bu barbarca hurafeleri geride bırakmışlardı. Kütüphanelere yakın yaşayan Sotiler ve kediler bu açıdan güvendeydi. Yine de zaman zaman istisnalar görülüyordu. Özellikle Kütüphane Kedisi gibi siyah ya da kısmen siyah kediler hâlâ “Büyücülük İçin Kurban Edilmeye En Müsaitler” listesinde yer alıyordu. Dahası, bazı akademik İnsanlar bile Aydınlanma’ya rağmen kedilere karşı önyargılarını sürdürmüştü. Üstelik bunlar “iyi sayılan” akademik İnsanlardı. Charles Bukowski, ölümüne dek şu düşüncesinde ısrar etti: “Kedi, güzel bir şeytandır.”

Kütüphane Kedisi’nin gözleri makaleden makaleye kaydı, kalp atışları hızlandı ve sonunda özellikle bir makaleye takılıp kaldı. Sayfanın sol üst köşesinde, diğer kediler tarafından kırmızı kalemle altı çizilmiş küçük bir sütun vardı:

Bazen, özellikle İskoçya’da ve Edinburg’da, benzer yakma ve işkence eylemleri, Jakobit soyuna mensup olduğuna inanılan kedilere de uygulanmıştır.*

(Düşünen Kediler İçin Varoluşsal Acil Durumlar Rehberi, 39. sayfadan alıntı)

Alıntının yanında, büyücülükle ilgilenen İnsan’ların pençesinde kıvranan talihsiz bir kedinin görseli vardı. Kütüphane

* *Jakobitler*, 17. ve 18. yüzyılda, Stuart Hanedanlığı’nın İngiltere tahtına geri dönmesini savunan siyasi hareketin mensupları. Özellikle İskoçya’da etkili olmuşlardır ve dönemsel olarak mistik veya uğursuz görülen unsurlarla ilişkilendirilmişlerdir. (ç.n.)

Kedisi bu görüntüyü aklından silmeye çalıştı. Boşluğa dalarak derin bir nefes aldı:

Tamam. Bugün Bonfire Gecesi. Sakin ol Kütüphane Kedisi. Sakin ol. Unutma: Makale geçmiş zamanla yazılmış. O şeyler bitti. İnsanların çoğu artık aydınlanmış durumda; kedilere karşı nazik davranacaklar. Şu fare görünümlü roketler –havai fişekler– yalnızca saf kedileri bu törensel gösterilere çekmek için tasarlanmış. Ama biz onlardan bir adım öndeyiz. Oyunlarını biliyoruz. Direneceğiz. İnsanların akılları başlarına gelecek. Buna inanmalıyız.

Kütüphane Kedisi vakit kaybetmeden işe koyuldu. Zihninin bir köşesinde bir kitabın görüntüsü belirdi. Kitabın Sote'de saklandığını biliyordu. Onu kokusundan tanıyabilirdi. Kitabı hızla buldu. Patileriyle itti ve cilt *pat* diye koridora düştü. Ardından onu sürükleyerek odanın ortasına kadar götürdü.

F. H. Pushkin'in "Bonfire Gecesinde Sağ Çıkmak" kitabı, yılların deneyimiyle yoğrulmuş, neredeyse kusursuz bir hayatta kalma kılavuzuydu. Kütüphane Kedisi sayfaları açtı; gözlerinin önüne illüstrasyonlarla, yön gösteren oklarla ve sıralı maddelerle dolu ayrıntılı bir çizim serildi. En tepede, büyük harflerle şu sözler parlıyordu:

ATEŞLİ GECEDEDEN SAĞ ÇIKMAK: DÜŞÜNEN KEDİLER İÇİN REHBER

SAKİN OL: Kedi topluluğu kuşatma altında değil.

İNSANLARI DIŞLAMA ARZUSUNA DİREN: İşitme yetersizlikleri ve tuhaf eğlence anlayışları onların suçu değil.

KEDİ NANESİNDEN UZAK DUR: Halüsinasyonlara yol açabilir; seni "ışılta çubukları"nı kovalamaya sevk edebilir.

HER ZAMAN ASİL DURUŞUNU KORU: Sahibin iyiliksever biriye seni yirmi dört saat boyunca kapalı tutmaya çalışacaktır. Ona güven. Ağırbaşlı ol; kemirme, işeme, pisleme

gibi davranışlardan uzak dur. Yoksa seni içinden çıkılmaz bir girdaba fırlatabilirler.

MIRILDAMAKTAN KAÇIN: Sahibine hafif bir endişe ver; yanında ol ama tam anlamıyla kendin gibi davranma. Bu etkiyi varoluşsal bir bunalım havasına girerek de yaratabilirsin (bkz. Camus, Baudelaire ve diğerleri).

Unutma: Bu dönem geçecek. Her şey normale dönecek.

Kütüphane Kedisi, etrafa baktı. Ortalıkta panik vardı. Bazı kedileri daha önce hiç görmemişti, bazılarınıysa tanıyor gibiydi ama bunlar büyük ihtimalle ev kedileriydi ve sırf bu acil toplanmaya katılmak için kaçıp gelmişlerdi. Bu da onları iki kat tedirgin ediyordu. Edinburgh Üniversitesi Ana Kütüphanesi'nin baş Sotisi olarak Kütüphane Kedisi ortalığı yatıştırmak için bir şeyler yapması gerektiğini düşündü. Uzun, yankılı bir miyav salıverdi:

“Mmmmmmmiiiiiiiiiiioooooohhhhhrrrrrrvvvvvvvvvvvv.”

O anda tüm kediler donakaldı, sırtlarını kamburlaştırdılar, tüyleri diken diken oldu. *İşe yaradı*, diye geçirdi içinden memnuniyetle Kütüphane Kedisi.

Bir anda Sote'nin yüksek pencerelerinden birinin önünde göz kamaştırıcı pembe bir ışık patladı. Tüm Sote'nin duvarları parlak stroboskopik* bir ışıkla aydınlandı. Mavi, sonra yeşil, sonra sarı. Ardından gecikmiş bir yankı gibi gökyüzünü dolduran gümbürtüler geldi. O anda Kütüphane Kedisi'nin otoriter “miyav”ı duyuldu. Kediler sanki bir fotoğraf karesinde yakalanmış gibi bir an durdu ama hemen ardından, panik dalgası tekrar üzerlerine çöktü. *İlk roketler her zaman en kötüsüdür*, diye hatırladı Kütüphane Kedisi; önceki yılların dehşetini yavaş yavaş hatırlamaya başlamıştı.

* Stroboskopik ışık, çok kısa aralıklarla yanıp sönen, aralıklı şekilde flaşlar yayan bir ışıktır. (ç.n.)

Saatler gergin geçti fakat Kütüphane Kedisi düzeni korudu. Kediler yavaş yavaş sakinleşti; onun güven verici duruşuna inanmaya başladılar. Hava karardıkça her kedi bir varoluşçu filozof seçti ve onun eserine kendini adadı. Saat 21.00 olduğunda ise hepsi tek bir duyguya kilitlenmişti: *öfke ve kırgınlık*. Acılarının tüm sorumluluğunu sahiplerine yüklediler. Vicdan azabını onlara bırakmaya kararlıydılar.

Nihayetinde Kütüphane Kedisi diğer Soti'leri artık yeterince Baudelaire ve Sartre okuduklarına ikna etti; şimdi öğrendiklerini uygulama vakti gelmişti: Eve dönüp haysiyetli bir şekilde hapsedilmeye hazır olmaları gerekiyordu.

Kütüphane Kedisi'nin dönüş yolu hiç hoş değildi. İnsanlar delirmiş gibiydi. Meydanda sözde "havaifşek fareleri"nin kuyrukları tutuşturuluyor, göğşe fırlayan o şey ciyaklayan bir canavar gibi stratosferi yırtıyor, ardından iç organlarını renkli bir ateş bulutuna saçıyordu. Soğuk havada ekşi, ağır bir koku asılıydı. Kütüphanenin hemen ötesindeki çayırılıkta büyük bir ateş yakılmıştı ve evet, alevlerin üstünde Guy Fawkes'un bir kuklası yanıyordu. Reçineli odunlardan yükselen alevler rüzgârda ıslık çalıyor, İnsanların çığlıkları ve yeni patlamalarla gece bölünüyordu.

En azından eğleniyor gibi görünüyorlar, diye düşündü Kütüphane Kedisi, adımlarını sıcak papaz evine doğru hızlandırarak.

İçeride, Kitapsever Kedi koltukta hâlâ huzurla uyuyordu. Kütüphane Kedisi yatağına kıvrıldığında bodrum katındaki odasının kapısı arkasından kilitlendi.

Zaten hiç fare de yakalayamadım, diye düşündü. Dışarıdaki gürültü giderek boğuldu ve o da uykuya daldı.

❀ **Önerilen Okuma**

Angela Carter'dan *Fireworks: Nine Profane Pieces*.

Havai Fişekler: Dokuz Dünyevi Öykü]

❀ **Yenilen Yiyecek**

2 mg barut (Sonra kustu)

❀ **Ruh Hali**

Elçi gibi, soğukkanlı

❀ **İnsanlarla İlgili Keşif**

Parlayan ışıklar ve kutlamalar onları mutlu ediyor gibi görünüyor.



Üzölme Kütüphane Kedisi

. . . kahramanımız Yeşil İnsanla karşılaşır

Kütüphane Kedisi ertesi sabah karnının gurultusuyla uyandı. Bu tam anlamıyla açlıktı. Dün geceki kargaşa onu sabaha dek tedirgin etmiş, gözlerini kapatmasına engel olmuştu. Ama şimdi midesi dikkatini çekmek istercesine balina ezgileri söylüyordu. Yatağında dönüp durarak bu uğultuyu bastırmaya çalıştı. Ayağa kalkıp bir şeyler yemek istemesi, biraz daha uyuma arzusunun gerisinde kalıyordu. Üst kattan akan suyun sesi

duyuluyordu. Ardından fışır fışır fırçalamalar. İnsanlardan birinin sabah titizliğiyle mahrem bölgelerini temizlediğini belli eden seslerdi bunlar.

Bu işi neden böylesine tantanalı bir şova dönüştürüyorlar ki, diye düşündü Kütüphane Kedisi, gelen sestten korunmak için başını battaniyesinin altına gömerken. *Hem sabah sabah neden ayaktalar ki zaten?*

Başını, battaniyenin içinde daha da derinlere gömdü fakat bu da biraz fazla sıcaklığa sebep oldu. Yattığı yerden doğrulup battaniyesini yoğurdu, birkaç kez kendi etrafında döndü, battaniyeden çıktı ve yeniden kıvrılıp bir yere yerleşmeye çalıştı ama bu kez de fazla serinlik hissetti. Battaniyesini alıp odanın öbür ucuna, radyatörden uzağa gitti ama bu sefer de yüzünde hafif bir esinti hissetti. Son bir kez başını patilerinin arasına gömüp kendini sıkıca ammonit* kabuğu gibi kıvrırdı ve her zamanki yöntemiyle koyun saymaya başladı.

Bir ve elbette iki, ve elbette üç, ve elbette dört, ve elbette beş, ve elbette altı, ve elbette...

Bir anda yukarıdan, döşemelerin ardından boğuk bir İnsan sesi geldi. Gür ve telaşlıydı:

“Kütüphane Kedisi? Ah, Kütüphane Kedisi? Neredesin? Tamam, korkacak bir şey yok Kütüphane Kedisi..!”

Güzel, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi, gözlerini açarak ve günü kabullenerek. Ağır adımlarla doğruldu ve esnedi, bütün çabasıyla küçük bir “maaooov” sesi çıkardı. Battaniyesinden başını uzatarak halının üstünde dağılmış birkaç mama kırıntısı bulma ümidiyle zemini kokladı. Ardından, havada olmayan bir iki böceğe hamle yaptı. Karnı yeniden guruldadı.

* *Ammonit*, soyu tükenmiş, denizlerde yaşamış bir deniz canlısıdır. Spiral şeklinde, iç içe geçmiş kıvrımlı bir kabuğu vardır ve bu kabuk salyangozu andırır. (ç.n.)

“Kütüphane Kedisi! Tamam, korkmana gerek yok, iyi olacaksın Kütüphane Kedisi!”

Durrrrr bir dakika, düşündü Kütüphane Kedisi, gözbebekleri bir anda büyüyerek. *Ne demek “iyi olacaksın”?* Bana ne yapmayı planlıyorsun?! Bir terslik vardı: İnsan bir şeyler çeviriyordu. Erken kalkmak, duş almak, evde gezinip onu ararken sahte bir teselli tonuyla seslenmek? Bir iş vardı bu işin içinde. Kütüphane Kedisi hızla düşündü. Bir panterin çevikliğiyle sessizce üst kata, papaz evinin holüne süzüldü ve oturma odasına girdi. Mutfaktaki İnsanın silueti görünüyordu; kombinin arkasına eğilmiş, telaşla onu arıyordu.

Dikkat dağıtıcı hamle, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi, büyük bir vazoyu patisiyle devirdi, vazo taş zemine çarpıp uğursuz bir gürültüyle parçalandı. Kütüphane Kedisi bu sırada hızla alt kattaki bodrum odasına kaçtı, ardından bir “galibiyet sonrası” pati yalaması ve kaşınması seansı için yerini aldı. Yukarıdan, İnsanın öfke ve hayret dolu çığlıkları duyuluyordu.

Şimdi yirmi dakika onunla uğraşsın bakalım, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi, memnuniyetle.

Dinginliğin yerleştiği o anda Kütüphane Kedisi günü karşılamaya hazırlanıyordu. Derken birden, ihtişamlı bir koku tüm duyularını harekete geçirdi. Ağzı sulanmaya başlamıştı bile. Kokunun geldiği yönü izleyerek kedi kapısına yöneldi. Orada, çamaşır odasının zeminine serilmiş halde, şimdiye dek gördüğü en enfes av sepeti onu bekliyordu. Mavi, kahverengi, gri ve menekşe tonlarında parlayan bu ziyafet, bir kedinin arzulanabileceği her çeşit lezzete sahipti.

Ön patilerinin altında Duddingston Loch’tan* yeni tutulmuş tıknaz bir alabalık duruyordu. Öğle güneşinde yeşil ve gümüş pulları parlıyordu. Onun yanında, uzun kuyruklu ve

* *Duddingston Loch*, İskoçya’nın Edinburgh kentinde yer alan doğal bir göldür. (ç.n.)

dolgun karınlı bir Grassmarket* sıçanı uzanıyordu. Altında ise etli bacakları ve dik kulaklarıyla bir Arthur's Seat** tavşanı yerini almıştı. Ve nihayet, baş döndürücü güzelliğiyle bir Pentland sülünü***, gökkuşağı gibi dizilmiş tüyleri ve yumuşacık göğüs etiyle görkemini sergiliyordu. Bu seçkin şölen; türlü böcek, kırkkanatlı ve çıtır çekirgelerle tamamlanmıştı

Bu göz kamaştırıcı sunumun hemen yanında bir not duruyordu:



Sevgili kuzen,

Kış için...

Elveda.

Kitapsever Kedi

Kütüphane Kedisi'nin ağzı açık kaldı. *Nasıl başarıyor bunu*, diye geçirdi içinden. Kuzenin nefes kesici bir beceriyle avlayıp hazırladığı, sonra da bir estetik duygusuyla sergilediği sofraya hayranlıkla bakıyordu. Avlanma gücü, tek başına, ona zamansız bir sanatın önünde boyun eğdiriyordu.

Kütüphane Kedisi oburca yemeye başladı. Açlığı ve dün yaşadığı sıkıntılar çabucak unutuldu. Mutlulukla mırıldandı, kuzeni hakkında kötü düşünmemesi gerektiğini aklından geçirdi. Ona "je suis désolé"**** yazacak, buraya yeniden davet edecekti. Sonra tatlı bir sabah uykusuna daldı. Böylece hem İnsanın garipliklerini hem de kırılan vazoyu unutarak, unutulmuşlar listesine birkaç şey daha ekledi.

* Grassmarket, İskoçya'nın Edinburgh kentinin eski şehir bölgesinde yer alan tarihi bir meydandır. (ç.n.)

** Arthur's Seat, Edinburgh'un merkezine yakın, sönmüş bir volkan. Şehir tepeden hâkim manzarasıyla bölgenin doğal simgelerinden biridir. (ç.n.)

*** Pentland sülünü, İskoçya'daki Pentland Tepeleri'nde yaşayan görkemli tüylere sahip, bir yaban sülünüdür. (ç.n.)

**** Je suis désolé, Fransızca'da özür dilemenin bir yolu. (ç.n.)

Kütüphane Kedisi hatırladığı kadarıyla bir kutunun içinde uyumuştı. Bir anda ızgaralı bir kapı kapanmış, ardından biri onu taşımaya başlamıştı. *Herhalde çamaşır odasında kısıtıldım*, diye düşündü Kütüphane Kedisi, Atlantik fırtınasında dalganın sırtına atılmış bir karabatak gibi savruluyordu. Kutunun sallanışı onu taşıyan İnsanın iri adımlarıyla uyum içindeydi. Artık dışarıdaydı; meydanın çevresine park eden o büyük makinelerden birinin içindeydi. Makine uğulduyor, takırıyor, gitgide hızlanıyordu. Hareket hâlindeyken çamaşır makinesi gibi titriyor, durduğundaysa büyük bir kedi gibi mırıldanıyordu. Kütüphane Kedisi direksiyon başındaki İnsanı görebiliyordu; İnsan parmaklarını tıkırdatıyor, önündeki panelde yeşil bir ok ya sola ya sağa yanıp sönüyordu. Araç keskin bir dönüş yaptığında Kütüphane Kedisi devrilmemek için patisini havaya dikmek zorunda kalıyordu. O anlarda adeta bir çekiliş topu ya da rüzgârda savrulan bir toz zerresiydi.

Duuurr, duuurr, duuurr, duuurr, duuurr, diye haykırdı Kütüphane Kedisi içinden. Ama haykırışı dışarı çıkmadı. Kutuların içinde kutular vardı: En dışta gök gürültüsüyle uğuldayan İnsan makine-kutusu, onun içinde demir parmaklıklılı taşıma kutusu, onun içinde minicik bir beyin kutusu... ve en içte, soluk alıp veren bir bebek kadar narin, Kütüphane Kedisi'nin kendi çılgılığı. Her katmanda ses daha da boğuldu. Dışarıya ulaştığında yalnızca uğultuya, ardından uğultudan da öteye, hiçliğe dönüşüyordu. Matruşka bebekleri gibi üst üste dizilmiş kutular arasında, en küçüğü, Kütüphane Kedisi'nin çırpınan bilinci, milletlerin kıyımlarını, imparatorlukların yanışını, cadıların kazıklar üstünde yanan gövdelerini anımsatan işaretlerle titriyordu. O küçücük çekirdekte, tarihin bütün kıyımları ve hayvanların susturulmuş çılgınlıkları semboller halinde yanıp sönüyordu.

Belki de Londra'ya gidiyorumdur, diye düşündü birden Kütüphane Kedisi, Güney Londra'lı Tom'un "Londra Metrosu"

dedikleri şeyle ilgili anlattıklarını hatırlayarak. **Görünüşe** göre, Tom'un yaşadığı yerde ayakkabı cilasası kokan büyük binalar vardı ve içinde, İnsanları yerin derinliklerine taşıyan devasa çelik diller –yürüyen merdivenler– bulunuyordu. Bu yer, düpedüz bir kedi cehennemiydi. Bu da yetmezmiş gibi, İnsanların binlercesi birden, yalnızca birkaç adımlık genişliğe sahip, uzun, dar beton zeminlerin –peronların– üstünde bekliyor, ardından dev bir piston gibi üzerlerine bağırarak gelen korkunç bir makineyle gözlerine pis bir hava savruluyordu. Sonra da o pistona biniyorlar, başka bir ayakkabı cilasası kokan binada yeniden yüzeye çıkıyorlardı.

Güney Londralı Tom'un anlattıkları, Kütüphane Kedisi'nin zihninden hiç silinmemişti.

"Bu işkence zindanı... Ne kadar süre kalıyorlar orada? Suçlarını itiraf edene kadar mı?" diye sormuştu Kütüphane Kedisi.

"Yok be dostum... İnsanlar oraya *isteyerek* gidiyo."

"İsteyerek mi?!"

"Aynen kanka. Londra'nın başka yerlerine gitmek için iniyorlar oraya."

"Başka yerler mi?"

"Evet."

"Ama... Neden?"

"Çünkü Londra'da çok fazla insan yaşıyo. Yollar tıklım tıklım. O yüzden İnsanları yeraltından taşımak gerekiyo."

"Ama burada yukarıda bolca yer var. Neden kendilerini aşağıya tıkıyorlar ki?"

"Ekonomi dedikleri bi şey yüzünden."

"Ekonomi mi? O da ne?"

"Bilmiyom."

"Her neyse artık... Demek ki bu kadar korkunç şeyi katlanmaya değer kılacak kadar önemli bir şey. Söylesene Tom, İnsanlar Londra'da çok mu iyi yaşıyor? Okumaya, düşünmeye,

güzel yemekler yemeye ve dinlenmeye bolca vakitleri vardır herhalde, bu ‘Yeraltı’ işkencesinin telafisi olarak?”

“Yok be dostum. Tam tersi. Benim son sahibim ayda altı yüz sterlin ödüyodu merdiven altı bi yerde yaşamak için. Ve sadece ‘makarna’ dedikleri bi şeyi yiyodu.”

“Öyleyse Tom, buna dayanarak insanlığın deliliğine dair kesin bir kanıtımız olduğunu söyleyebilir miyiz?”

“Kesinlikle kanka.”

Kütüphane Kedisi burnunu havaya kaldırıp kokladı. Anladığı kadarıyla havada hiç ayakkabı cılası kokusu yoktu.

Londra değilse, sorun yok demektir, diye düşündü Kütüphane Kedisi.

Sonunda gürültülü kutu yavaşladı, hafifçe geri gitti ve tamamen durdu. Çok geçmeden Kütüphane Kedisi kendini kaldırılmış halde buldu. Burun deliklerine Edinburgh’un tanıdık Weetabix kokusu doldu. Hâlâ aynı şehirdeydi, biraz sakinledi. Izgaralı telden dışarı bakınca her yerde İnsanlar gördü. Ama bunlar öğrenciye benzemiyordu: Daha hızlı yürüyor, daha etkileyici kıyafetler giiyorlardı. Kadınların ayağmda topuklu ayakkabılar ve tertemiz elbiseler, erkeklerdeyse parlak kösele ayakkabılar ve takım elbiseler vardı. Kutunun altından kaldırırma baktı; sakız yapıştırılmış taşlar parılıyordu. Renkli şeker ambalajları ve kahve bardakları etrafa dağılmıştı. Şehrin üstünde sirenlerin, otobüslerin ve kalabalığın uğultusu dolaşıyordu. Arada sırada, rayların üstünde büyüyle kayar gibi süzülen uzun bir araç “Ding! – Ding! – Ding!” diye sesleniyordu.

Korkunç görünüyor, diye düşündü Kütüphane Kedisi. *Belki de Londra’dayım?* O anda sahibi bir köşeden çıkıp kapıyı açtı. Aniden ortalığa antiseptik kokusu yayıldı; lastik zeminin şapırdayan sesi duyuldu. Kütüphane Kedisi, bir anlığına taş dönmüş gibi, dondu kaldı.

*Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!!
Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!!
Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!!
Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!!
Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!!
Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!!
Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!! Veteriner!!!*

Kütüphane Kedisi inledi ve kapana kısılmış bir tilki gibi debelenmeye başladı.

İnsan'ı onu kaldırıp kafesin ızgarasından yüzüne baktı.
"Tamam, Kütüphane Kedisi, tamammmm, taamammmmm."

*Bana tamam tamam deme, seni HAİN! ŞİMDİ BIRAK BENİ! Burada değil, burada değil, LÜTFEN BURADA DEĞİL. Her yer olur AMA BURASI OLMAZ! Hain, SENİ LANET HAİN! Banyolar, Yağmur, Kara Köpek, Tasmalar, Havai fişekler... Londra. Her şey olur AMA BURASI OLMAZ! SÖZ VERMİŞTİN BİR DAHA ASLA! KAHRETSİN SENİ, İNSAN! SENİ ***** HAİN, KAHRETSİN SENİ."*

"Kütüphane Kedisi, sakın ol! Her şey iyi olacak!"

"Beyefendi, Kütüphane Kedisi'ni masaya koymak ister misiniz? İşlem sırasında burada kalmak ister misiniz?"

Yeşil İnsan değil, Yeşil İnsan olmasın!

"Eee, evet, kalırım ve onunla konuşurum, sorun olmaz. Şey... bir fincan çay alma şansım var mı?"

Bir fincan çay mı?! Kim olduğunu sanıyorsun sen, Sebe Melikesi mi, seni HAİN!*

* Sebe Melikesi, Batı'da genellikle "Queen of Sheba" olarak bilinir. Tevrat, İncil ve Kur'an gibi kutsal metinlerde adı geçen, tarihte Güney Arabistan (muhtemelen bugünkü Yemen civarı) veya Habeşistan (Etiyopya) bölgesinde hüküm sürmüş efsanevi bir kraliçedir. (ç.n.)

“Elbette, siyah çay mı, yeşil çay mı efendim?”

“Ee, siyah lütfen?”

Hah! Siyah: RUHUNUN RENGİ, hain İnsan! Hiç şaşırtmadın!

“Peki. Karen, beyefendiye bir siyah çay getirir misin?”

Evet Karen, içine de zehir atmaktan çekinme!

“Peki, kutuyu masaya yerleştirin. Ne zamandır acı çektiğini söylemiştiniz?”

On dakikadır, APTALLAR?

“Ee... yaklaşık iki haftadır?”

İki hafta mı? Sen hangi fantezi dünyasında yaşıyorsun?!

“Tamam, oldukça basit bir işlem. Röntgende mesanesinde üç taş görünüyor ama muhtemelen birkaç tane daha oluşmuştur. Genellikle stresli dönemlerde meydana gelir. Havai fişek gecesinde onu evde tuttunuz mu?”

Evet, TUTUKLANDIM adeta, madem bilmek istiyorsun...

“Evet, tuttum. Gayet iyiydi ama birkaç hafta önce bir kav-
gaya karıştı.”

“Ah, evet, büyük ihtimalle ondan kaynaklanıyor. Aman Kütüphane Kedisi, o tıslamalar da ne böyle! Onu biraz sakin-
leştirmemiz gerekecek sanırım. Önce sinirlerini yatıştırmak için bir iğne yapalım.”

Hah! HİÇ SANMAM, sizi yılan sürüsü gibi kıvrılan sinsi mahluklar!

“Peki, siz nasıl uygun görürseniz.”

Peki ama BENİM ne düşndüğümün hiçbir önemi YOK MU?!

Kütüphane Kedisi, kutusunun kapısının açıldığını ve Yeşil İnsanın ense tüylerini kavrayarak pençelerini bedenine ge-
çirdiğini hissetti. Ardından belindeki tüylerin kapı aralığına sıkışmış gibi kalın ve sertçe sıkıldığını duyumsadı. Bıyıkla-
rı titredti. Direnerek bütün gücünü topladı ve kendini masa
boyunca sürüklemeye çalıştı. Patilerinin altı ince bir ter ta-
bakasıyla kaplanmıştı ve masa plastik olduğu için kaygandı.



“Kütüphane Kedisi! Duyabiliyor musun beni?”

Elbette duyabiliyorum, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi.

“Bak, bir ödül! Çok uslu bir çocuk oldun!”

Lütfen bana üstten üstten konuşma. Her zamanki gibiyim işte. Neredeyim ben?

Kütüphane Kedisi gözleri mahmur bir şekilde çevresine bakındı. Bir bekleme odasıındaydı ama neden orada olduğunu kestiremiyordu. Yavaş yavaş beynindeki sinir hücreleri canlanmaya, sabahın ilk kullanıcısını karşılayan huysuz bir fotokopi makinesi gibi kıvılcımlar üretmeye başladı. *Veteriner, Yeşil İnsan, nedensiz ve ansızın gelen zulüm...* Tedirginlikle ayağa kalktı. Karşısında, üzerine kan bulaşmış bir pansuman paketi duruyordu. Ona bakmak, içinde hafiflik ve baş dönmesi yarattı; tıpkı narin bir kâğıt mâşeden yapılmış bir abajur gibi. Sonra hatırladı. Yeniden oturdu. Çok sayıda İnsan onu nazikçe okşuyordu. Kendi kendine mırladığını işitti. Bu onu şaşırttı; zira tam da o an, mırlamasını duyar duymaz, artık düşmanlığını devam ettiremeyeceğini anladı. Rahatlamıştı. İnsanların varlığına karşı bir minnettarlık duyuyordu. Arka taraflarında bir yerlerde bulunan stres salıverilmişti sanki. Yavaşça dört patisinin üzerinde doğruldu. O an etrafındaki İnsanlar birden sessizleşti, saygılı bir duraksamayla, sanki birazdan piyano başına geçip Rimsky-Korsakov’un *Arıların Uçuşu*’nu kusursuz bir biçimde icra edeceğini bekler gibiydiler. Masanın kenarına doğru süründü ve oradan aşağıya atladı.

“M-yyyaahhhh!”

Kütüphane Kedisi yere “şlap” diye indi; dört patisi çadır direkleri gibi yana açılmıştı, havadan bakıldığında bir asilzadenin malikânesinde acımasızca duvara gerilmiş bir vahşi İskoç kedisi postunu andırıyordu.

“Biraz erken oldu bu, Kütüphane Kedisi,” dedi Yeşil İnsan gülerek.

“Önümüzdeki birkaç saat sersem olabilir. Bol bol sıvı almasını sağlayın, kırk sekiz saat boyunca tuzlu ikramlardan kaçının. Ah, bir de tasmaasını çıkarmamasına dikkat edin.”

Tasma mı? Ne tasmaası? Neden bahsediyorsunuz siz şimdi, diye düşündü Kütüphane Kedisi, hafifçe huzursuzlanarak.

Ve sonra fark etti. Göz kenarından görüş açısına doğru keskin bir şekilde giren büyükçe plastik bir daire vardı.

Utanç Tasmaası, diye haykırdı içinden, başında dev bir uydu anteni taşıyan hâliyle ne denli gülünç görüldüğünü tahayyül ediyordu.

Eğer tırmalamamı istemiyorlarsa, rica etmeleri yeterliydi. Aman Tanrım, lütfen, Utanç Tasmaası olmasın. Her şey olur, ama Utanç Tasmaası asla!

O günün ilerleyen saatlerinde, Kütüphane Kedisi, başına geçirilmiş devasa plastik koniyle, görme alanı kısıtlanmış ve mekân algısı alaya alınmış şekilde, papazlığın içinde oradan oraya dolaşıyordu. Mahcubiyetini gizlemek için, en sevdiği köşelerden biri olan buzdolabı ile kalorifer kazanı arasındaki aralığa saklanmak istedi. Ama Utanç Tasmaası onu geçirmedi. Üzüntüsünü kitaplara dalarak bastırmaya çalıştı ancak Utanç Tasmaası sayfalara takılıyordu. Yemek yemeye kalktı fakat Utanç Tasmaası mama tanelerini kaşıklayıp havaya fırlatıyordu. Kendine acıyıp pes ettiğinde, biraz yürüyüş iyi gelir diye düşündü ama Utanç Tasmaası kedi kapısına takıldı.

Sonunda fark etti ki, Utanç Tasmaası bir olta iğnesinin çengeli gibi iş görüyordu; eğer geri geri hareket ederse, girmesi gereken yerlere sığabiliyordu. Böylece, geri geri çıkarak kedi kapısından geçti, geri geri George Meydanı’nın demir parmaklıklarından süzüldü, geri geri kütüphanenin cam kapılarından girip Sote’nin merdivenlerini tırmandı.

Sessizce, suçlu bir edayla, kirişler boyunca sürünerek Sotte'ye vardı; şöminenin sıcaklığı çoktan koninin içine dolup tüylerini ısıtmaya başlamıştı.

Edinburgh Üniversitesi Kütüphanesi'nin Baş Soti'si!

Utanç Tasmalı takmış halde.

Ah... Ne büyük aşağılanma.

Rafların arasında kuyruklarını gururla sallayan, kirişlerde kemirgen atıştıran, şömine ışığında eski ciltleri karıştıran düşünen kedilerin arasına döndü. Kısa bir duraksamayla alaycı mırıltıların duyulmasını bekledi ve geç olmadan da onları duymaya başladı. Ama çok da uzun sürmeden kesildiler. Çünkü Utanç Tasmalı bir gün herkesin boynuna takılırdı. Düşünen bir kedi için ağır bir leke olsa da bu, karakterlerini etkileyecek bir durum değildi.

Diğer Soti'ler hemen harekete geçtiler ve Kütüphane Kedisi'nin boynundaki plastik örgüyü kemirmeye başladılar. Kütüphane Kedisi, bu beklenmedik yoldaşlık gösterisinden duygulandı ve yaşadığı küçük düşmenin yavaş yavaş çözülmeye başladığını hissetti. Sonunda tasmalıdan kurtuldu. Bolca mırılayarak gerindi, sadık kurtarıcılarının yüzlerine minnetle sokuldu.

Kütüphane Kedisi biraz zaman geçtikten sonra papazlık binasına geri döndü. Bir noktada İnsanıyla yüzleşmesi gerektiğini biliyordu. Karnının içinde hafif bir panik kabarcığı kıvrıldı. Onun iznini almadan veterinerine götüren İnsanına artık güvenip güvenemeyeceğini düşündü. Odasına gitti ve saklandı.

"Ah, Kütüphane Kedisi, oradan çık hadi! Tamam, tamam, yeşil paltomu çıkarıyorum. İşte. Şimdi mutlu musun? Ah Kütüphane Kedisi, lütfen çık oradan. HER ŞEY YOLUNDA, Kütüphane Kedisi, bana güven. Aha! Gördün mü? Sana demiştim."

Mmm, güzel okşama.

“Bugün yaşadığın şeyler için üzgünüm, Kütüphane Kedisi. Ama bunlar senin iyiliğin içindi.”

Lütfen Yeşil İnsandan söz etme. Seni zamanla affederim.

“Bana öyle bakma, bu senin iyiliğin içindi, Kütüphane Kedisi. Bana güven.”

Güven mi? Mmmm... kulağa hoş bir kaşıma... mmm...

“İşte böyle. Aman Tanrım, Kütüphane Kedisi, Utanç Tasman nerede?!”

Kütüphane Kedisi buzdolabıyla kazan arasındaki dar boşluktan fırladı, gölgede kayboldu. Gece ilerledikçe kendini temizledi; dili tüylerinin arasındaki teri sildi. Tüyleri birbirine yapışmıştı, ama düşünen bir kedinin Union Kanalı’ndan yeni çıkarılmış gibi görünmesi gururuna yakışmazdı. Günün olan bitenini ise tatlı bir kayıtsızlıkla aklından geçirdi.

*Sanırım birileri bir şeylerin yolunda olmadığını söylüyor-
sa, onlara güvenmek gerekiyor — canını acıtsa da etrafındaki
herkes delirmiş gibi görünse de, diye geçirdi içinden, patilerini
üst üste koyup başını onlara yaslarken, yanındaki kazandan
süzülen sıcak, mavi parıltının eşliğinde yavaşça uykuya daldı.*

Düzenleme

Ny.ozlem

❀ **Önerilen Okuma**

Philip Larkin'den *Ambulanslar*

❀ **Yenilen Yiyecekler**

1 adet ödül maması

Utanç Tasmalı'ndan 2 ufak plastik parça

❀ **Ruh Hali**

Sabah: Korkulu

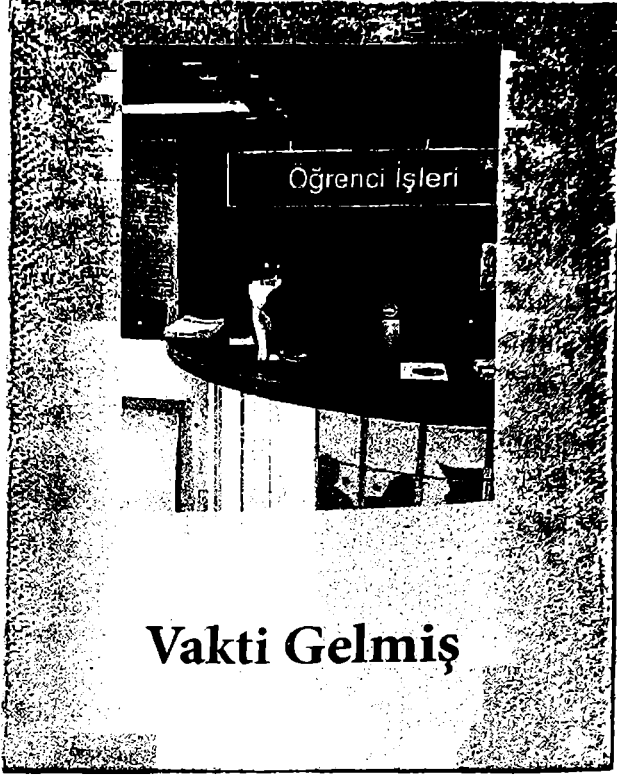
Öğle: Mahcup

Akşamüstü: Duygulanmış

Gece: Cesur

❀ **İnsanlar Hakkında Keşif**

Yargılanmaktan korktukları için bazen gerçeği saklarlar.



Vakti Gelmiş

*...kahramanımızın “iyi” kelimesinin
ne anlama geldiğini sonunda anladığı yer.*

Kütüphane Kedisi, Utanç Konisi’ni kemirerek kendini özgürleştireli birkaç gün geçmişti ve artık eski rutinine gayet konforlu bir şekilde geri dönmüştü.

Sabah: 07.30'da uyanış, ardından bir saatlik kestirme.

Sabahın ilerleyen saatleri: Kahvaltı, ardından turkuaz kol-tuğa gidip biraz daha uyuklama.

Öğleden sonra: Sote kütüphanesine gitme ve okuma vakti.

Akşamüstü: av, akşam yemeği ve yatak.

O sabah, Kütüphane Kedisi uykusundan uyanmış ve şapeldeki yatak odasında etrafını saran kitap yığınlarını yarım saate yakın bir süre hayranlıkla seyretmişti. Kitaplar, göz alabildiğince çevresine dağılmıştı ve İnsanı her sabah mama kabını değiştirmeye indiğinde bu yığınların arasından dikkatle geçmesi gerekiyordu. Bazı yığınlar yalnızca iki üç kitaptan ibaretti; bazılarıysa, üç yaşındaki bir çocuğunun ilk mühendislik denemeleri gibi gelişigüzelce yükseliyor, hepsine bir arada bakıldığında, doksanlardan kalma bir müzik setinin grafik ekolayzır çubukları gibi görünüyor, her biri farklı bir renkte ve yükseklikte yukarı aşağı titreyerek, sanki gizli bir bilgi senfonisine eşlik ediyordu. Kütüphane Kedisi esneyerek düşündü: *Şunları gerçekten bir gözden geçirmeliyim.*

Kütüphane Kedisi her ne kadar okumalarının çoğunu Sote kütüphanesinde yapsa da (sonuçta orası sürekli sıcaklık sağlayan bir yerdi), bazen bir kitabın kokusunu almak, onunla birlikte oturmak ve—elbette—onu kendi yatağının konforunda okumaktan daha güzel bir şey olamazdı. Meydandaki sokak lambası pencereden içeriye süzülür, radyatörle ısıtılan uyuma ve okuma köşesinde Kütüphane Kedisi bir gecede birden fazla kitabı yutabilir, loş ışıklı sayfalar üzerinde tatlı tatlı mırılayarak büyük bir hazla okuyabilirdi. İşte, belli ki sihirli bir gizlilikle, kütüphanedeki pek çok kitabı kendi yatak odasına taşımayı başarmıştı. Yıllar geçtikçe ve okuma zevki çeşitlendikçe kitapların sayısı da arttı; her birine ne zamandır sahip olduğunu hatırlayamaz hale geldi. Kitapları iade bandının ortasında ön

patisiyle sinsice iterek yakaladığı sırada, kütüphane kitaplarını çalmakla suçlanan sayısız öğrencinin yaşadığı mağduriyetlere pek de üzülmüyordu. Nitekim akşamları *Charles Dickens için Cambridge Rehberi*'ne gömüldüğünde, Matriculation Numarası' S0791986'nın dondurulduğunu ve adına yüklü cezalar kesildiğini, Flat 2/2 Marchmont Crescent'te yaşayan Bay Andrew Butterfield hakkında Yüksek Mahkeme emri çıkarıldığını, ve bu zavallı adamın gecelerini elleri titreyerek odasında volta atarak geçirdiğini, arkadaşlarının da son zamanlarda "paranoyaklaştı" dediğini düşünmek bile bıyığını kıpırdatmıyordu. Hayır. Kütüphane Kedisi böyle şeylerden bihaberdi ve düşünen bir kedinin—hatta herhangi bir kedinin—değerli okuma ya da uyuma zamanını bir kütüphanenin ödünç verme politikalarının ayrıntılarını inceleyerek geçirmesi hiç de doğasında yoktu.

Odada, sahibine ait bazı kitaplar olduğu kesindi... Hem Kütüphane Kedisi hem de sahibi, Ön-Raffaelocu dönemin başlarında ortaya çıkan Palladyan peyzaj** anlayışına ortak bir ilgi duyuyorlardı. Ancak kitapların büyük çoğunluğu kütüphaneye aitti. Oraya ait olanlar kolayca ayırt edilebiliyordu: Sırtlarında harf ve rakamlardan oluşan küçük etiketler bulunur, ayrıca künye sayfasında Edinburgh Üniversitesi'nin arması yer alırdı. Bu kitaplar, yığının yaklaşık yüzde doksanını oluşturuyordu.

* *Matriculation Numarası*, özellikle İngiltere gibi ülkelerdeki üniversitelerde, bir öğrencinin üniversiteye resmî olarak kaydolduğunda kendisine verilen öğrenci numarasıdır. Bu öğrencinin kimliğini, akademik kayıtlarını ve kütüphane gibi üniversite hizmetlerindeki işlemlerini takip etmek için kullanılır. (ç.n.)

** *Palladyan peyzaj*, 16. yüzyıl İtalyan mimarı Andrea Palladio'nun klasik denge ve simetri anlayışına dayanan, 18. yüzyıl İngiltere'sinde gelişmiş bir bahçe ve arazi tasarımı anlayışıdır. Doğal gibi görünen ancak dikkatle planlanmış yapay göller, uzun yollar ve klasik mimari öğelerle bezeli geniş yeşil alanları kapsar. (ç.n.)

Sanırım bir gün onları geri götürmeliyim, diye düşündü Kütüphane Kedisi. Ama öte yandan, diye devam etti, bu kitaplar gerçekten çok büyük. Ve kütüphane elbette bu tür kitapların okunmasının zaman alacağını, hele ki düzgün biçimde incelenmesinin daha da uzun süreceğinin farkındadır. Şu kitaba bak mesela, sırtında “HUB RESERVE” yazıyor. Adı Marksizm ve Edebi Eleştiri, yazarı Terry Eagleton” adında bir İnsan. Bu çok büyük bir konu, hiç şüphe yok ki yalnızca edebiyatta Marksizm çalışmak için ömürlerini bu alana adanmış pek çok akademisyen ve düşünen kedi vardır. Yani, örneğin *Marksizm ve Edebiyat Eleştirisi* adlı bu kitabı –diyelim ki– üç saat içinde okuyabileceğimi düşünmek saçmalığın daniskası olurdu.

Böylece Kütüphane Kedisi, kendi varsayımlarına olan güveniyle, kitapları iade etme işini bir hafta, bir ay ya da belki bir yıl daha erteleyerek yatağından kalktı, açık duran bir kitaba doğru yürüdü ve sabahları gerçekleştirdiği tüy bakımı seansına başlamak için onun üstüne oturdu. Bakımını tamamladıktan sonra, sırtında *ÖZEL ESER* yazan başka bir kitabın üzerine hapsirdi, yan tarafında *SADECE ELDİVENLE TUTUN* yazılı bir diğer kitaba tüy yumağını kustu ve sonunda da *KÜTÜPHANEDEN ÇIKARILAMAZ* ibaresi taşıyan üçüncü bir kitabın papirüse benzeyen eski sayfalarında pençelerini bilemeye koyuldu. Pençelerini biledikten sonra sararmış kâğıtta oluşan oyuklara baktı.

Bakım faslı tamamlandıktan sonra nihayet kahvaltıya geçti: Menüde tahtakuruları ve kedi nanesi vardı. Ardından sıra

* *HUB RESERVE*, üniversite kütüphanelerinde genellikle yoğun talep gören veya ders materyali olarak belirlenmiş kitaplar için kullanılan bir terimdir. Bu kitaplar ödünç alınamaz ya da ancak kısa süreliğine alınabilir. (ç.n.)

** *Terry Eagleton*, Marksist edebiyat teorileri üzerine çalışmalarıyla tanınan İngiliz edebiyat kuramcısıdır. (ç.n.)

okuma saatine geldi; Kütüphane Kedisi, rüzgârda ileri geri sallanan kedi kapısına doğru burnunu uzatarak ilerledi.

Dışarıdaki hava buz kesiciydi. Her yerde eller ceplere sokulmuş, boyunlar rengârenk atkılarla kalın kalın sarılmıştı. Bir uçak gökyüzünde uğultuyla ilerliyordu. Kütüphane Kedisi, uçağın Forth Körfezi* yönünde manevra yapışını, ardından Edinburgh Havalimanı'na yönelmesini izledi; iniş takımları, yavaşça açılan bir pop-up** kitabını andırır şekilde süzülerek açıldı.

Tuhaf bir kuş, diye düşündü Kütüphane Kedisi, onu şüpheyle izleyerek görüş alanından çıkışını takip etti. Gözbebekleri merakla büyüdü. *Bir gün gidip yuvasını bulmalıyım*, dedi kendi kendine.

Kütüphane Kedisi tam bu kanatsız kuşun nasıl bu kadar dengeli uçabildiğini, yuvasının nasıl görüneceğini ve en iyi nasıl avlanabileceğini düşünmeye başlamışken bir ses yankılandı: *pat-pat-pat-pat...* koşu ayakkabılarının sesi. Kütüphane Kedisi soluna baktı. Bir öğrenci meydanın çevresinden kütüphaneye doğru koşturuyordu. Sol kolunda dengesizce istiflenmiş bir kitap yığını taşıyordu; sağ eliyle ise kulağına dayadığı bir telefona çılgınca bağıırıyordu.

“Yaa, yani, HUB Rezerve kitaplarından iki tanesini gece boyunca elimde tuttuğumu tamamen unuttum, birkaç saat geç kaldım. Muhtemelen devasa bir ceza alacağım ve ödemezsem mezun olamayacağım, tamam mı? Dakikası başına 2 pound alıyorlarmış...”

Hımmm, diye düşündü Kütüphane Kedisi, akı, kendi yatak odasında sakladığı binlerce kütüphane kitabına gitti.

* *Firth of Forth*, İskoçya'nın doğu kıyısında yer alan, Forth Nehri'nin Kuzey Denizi'ne döküldüğü halıçtır. Edinburgh şehri bu halıç kıyısında yer alır. (ç.n.)

** *Pop-up kitap*, sayfaları açıldığında üç boyutlu şekillerin ortaya çıktığı, çocuklar için hazırlanan özel tasarımı kitaplardır. (ç.n.)

O görüntü, Kütüphane Kedisi'nin aklında yaklaşık iki bu-
çuk saniye boyunca gezindi. Sonra bir anda, yoğun bir panik
dalgası, kaslarına manto gibi ağır ağır sızmaya başladı. Bu in-
san yalnızca birkaç saat gecikmişti ama buna göre fazlasıyla
endişeli görünüyordu.

O an, Kütüphane Kedisi'ni âdeta bir kaya gibi çarptı.

CEZA! CEZA! CEZA!

Ve tam da o anda, sadık ama kitap iadesi için geç kalmış
bütün kütüphane kullanıcılarının yakından tanıdığı o kor-
kunç karışıklığı hissetti: maddi kaygı, utanç, suçluluk ve el-
bette, ömür boyu kütüphaneden dışlanacak olmanın getirdiği
yalnızlık...

İsmi herkese okunacaktı.

Artık Sote yoktu.

Artık pastırma kenarı yoktu!

Artık sıcaklık da yoktu!

Sanki bir kedi, bir köpek kulübesine atılmıştı.

*Her dakika ceza! Her BİR dakika için ceza mı!? (Kütüphane
Kedisi bu kelimeleri zihninde, tüyden yapılmış bir kedi nanesi
topunu evirip çevirir gibi döndürdü.)*

*Yani Friedrich Nietzsche'nin Toplu Eserleri iade edilmediği
için her dakika karşılığında bana 2 sterlin mi yazıldı? Hem de
30 Ekim 2012 tarihinden beri mi? Ama bu, bu 4.261.120 ster-
lin eder, diye düşündü Kütüphane Kedisi. Bu kez pençelerinin
altından ter damlaları sızıp nemli asfalta düşmeye başlamıştı
bile.*

Ve bu sadece BİR kitap! Şu anda elimde 150'den fazla kitap
var, bu da demek oluyor ki..!

Kütüphane Kedisi'nin akli hesaplanan rakam karşısında
allak bullak oldu. Bunu karşılaştırabileceği başka bir şey yok-
tu. Bir keresinde düşüncelerinin internette yetmiş beş milyon
İnsan tarafından okunduğunu duymuştu ama bu rakam onu

bile aşıyordu. Bu, sadece astrofizikçilerin; insanlığın bildiği en dıştaki güneş sisteminin, en dıştaki yıldızının, en dıştaki gezegeninin, en dıştaki uydusuna olan mesafeyi milimetre cinsinden tanımlamak için kullandığı rakamlarla kıyaslanabilirdi.

Hızlı düşünmeliydi.

Kaybolmam gerek, hemen kaybolmalıyım!

Kütüphane Kedisi kaybolmaya her zaman mesafeli yaklaşmıştı. Kitapsever Kedi halıya kustuğu her seferde sık sık *Kayıp Kedi* kartını oynardı. Sonra da yerel fırının vitrinine asılmış kendi fotoğraflarına hayran hayran bakar, gece çöktüğünde onları pençeleriyle indirir, zaten oldukça şişkin egosu için birer uğurlu hatıra olarak saklardı. Sonrasında ise bolca kucaklaşma ve sepetinde onu bekleyen nefis atıştırmalıklarla evine dönerdi. Sonuçta, tüm bu kasıtlı kusma seansları tamamen zahmete değerdı.

Ama Kütüphane Kedisi'ne kaybolma fikri, her zaman biraz korkakların yolu gibi gelmişti, İnsanlardan özür koparmada etkili olsa da hiçbir meseleyi gerçekten çözmezdi. Bu sadece kısa vadeli bir çözümdü.

Peki nasıl ödeyeceğim? Param yok ki! Belki bir kuş?

Kütüphane Kedisi daha önce teşekkürünü sunmak amacıyla kütüphane çalışanlarına bir kuş getirmişti ama bu cömertlik girişimi feci şekilde geri tepmişti. Öğle arasında sandviçini yiyen bir kütüphanecinin ayaklarının dibine kuşu bırakırken yükselen tiksinti çığlıklarını duyan Kütüphane Kedisi, kuşun damak zevklerine hitap etmediği sonucuna varmıştı. *O hâlde bu gece daha büyük bir kuş ve yanına bir de fare getirmeliyim, bu kesin hoşlarına gider,* diye düşünmüş ve ertesi gün kuşla birlikte fareyi de sunmuştu. Ancak gelen tepki, önceki günden bile daha kötüydü.

Yani kuş işe yaramaz... mm... mmm... mmmm...

Kütüphane Kedisi, olduğu yerde ileri geri yürümeye başladı. Kendi kaygılarının kafesinde kilitli kalmış bir aslan gibiydi. Kitaplarının birkaç yıldır iade edilmediğini ve bugüne dek tek bir kez bile uyarılmamış ya da suçlanmamış olmasına rağmen, Kütüphane Kedisi o anda birçok şeyden emindi. Şu anda uzaydan onu izleyen onlarca gözetim bilgisayarı vardı. Her biri bir anda harekete geçmeye hazırdı, kendisini aramak üzere çılgık çılgıca bir grup insanı peşine salacaklardı. Bu zamana kadar huzur içindeydi oysa dehşet içinde olmalıydı! Bunca zaman boyunca, kötü niyetli baykuşlar gibi boyunlarını çevirerek dönen, her biri ona kilitlenmiş binlerce CCTV* kamerasının bakışlarına karşılık vermekteydi! Muhtemelen hakkında düzenlenmiş binlerce dosyayı barındıran devasa sunucular dolusu bilgisayar vardı. Geceleri, o sadece bir kızılötesi lekeydi yukarıdan bakıldığında, Meadows ve George meydanlarının çalılıklarında kıpırdayan kızıl bir tümör lekesi...

Mırlamak... Elbette mırlamak...

Mırlamak her şeyi çözer, değil mi?

Ben mırlarım ve tüm borçlarımı öderim. Bilimsel olarak kanıtlanmıştır; İnsanlar üzerinde manipülatif bir etkisi vardır.

Artık bir planı vardı; bu yüzden Kütüphane Kedisi kendini biraz daha iyi hissetti. Ama yine de kütüphaneden atılacağına inanıyordu. Yürüdü, cam kapıların altından süzüldü; başı dik, kuyruğu dimdik, ağır adımlarla danışma masasına doğru ilerledi.

“İyi akşamlar, Kütüphane Kedisi.”

Mırr mırr mırr mırr.

“Tamam tamam, sana biraz pastırma getireyim, orada bekle.”

* CCTV (Closed-Circuit Television), Kapalı devre televizyon sistemi. Genellikle güvenlik amacıyla kullanılan, sadece belirli alıcılar tarafından izlenebilen gözetleme kameraları sistemidir. (ç.n.)

Tamam, diye düşündü Kütüphane Kedisi, şimdilik her şey yolunda görünüyor.

Kütüphaneci pastirmayla dönene dek Kütüphane Kedisi etrafı dikkatle izledi. Daha önce kitaplarla koşuştururken gördüğü öğrenci masaya yaklaşıyordu. Elindeki kitapları masaya dengesizce bıraktı. Masada bulunan diğer kütüphaneci, öğrenci İnsanın bıraktığı kitapları tek tek kontrol etti. Son kitabın kontrolleri bittikten sonra karşısındaki ekrana uzun uzun baktı. Sonra kaşlarını çatarak öğrenciye döndü.

“Gerçekten evet, tüm kitapları getirdim, işte buradalar? Başka, yani getirmeyi unuttuğum kitabım yok?”

“Kayıtlarımıza göre,” dedi kütüphaneci ağır bir tonla, “Friedrich Nietzsche’nin *Bütün Eserleri* hâlâ teslim edilmemiş.”

Kütüphane Kedisi’nin patilerine kadar soğuk bir ter indi.

“Hayır, yemin ederim onu yıllar önce iade ettim, yemin ederim.”

“Hımmm.”

Duuuuz bir dakika, diye düşündü Kütüphane Kedisi birdenbire; tüylerinin üzerinden geçen rahatlama, sıcak bir yorgan gibi onu sarıverdi. Ceza aslında ona ait değildi. Ceza, kütüphane kayıtlarına göre kitapların hâlâ elinde olduğunu sandıkları İnsana aitti.

Kütüphane Kedisi öğrenci İnsana yeniden baktı. Adamın başı utanarak öne eğilmişti ve avuç içleri belli belirsiz terlemişti.

Bu adil mi, diye düşündü Kütüphane Kedisi, içine çöken âni bir suçlulukla. Ben özgürce dolaşan bir kedi iken, bu İnsan benim yerime yargılanıyor. Bu gerçekten doğru mu?

Tam o sırada kütüphaneci kadın Kütüphane Kedisi’ne döndü; gözlükleri, sert ve dik burun ucunda dengede duruyordu. Göz göze geldiler ama bu kadarı bile yeterliydi. Kütüphane

Kedisi daha fazlasına dayanamadı. Topuklarını kaldırıp dört nala dışarı, Meadows Parkı'na doğru kaçtı. Ardında, kuyruğuna takılmış bir eşekarası gibi, yakıcı bir suçluluk duygusu sürüküyordu. Tam o sırada diğer kütüphaneci yüzünde tatmin olmuş bir gülümsemeyle, elinde dumanı üstünde çıtır çıtır bir pastırmayla içeri giriyordu.

- ❖ **Önerilen Okuma**
Victor Hugo'dan *Sefiller*
- ❖ **Yenilen Yiyecekler**
Tahta kurusu, kedi nanesi
- ❖ **Ruh Hâli**
Suçluluk dolu, endişeli
- ❖ **İnsanlar Hakkında Keşif**
Kuralları her şeyin tadını kaçırıyor.



Kayıp

... kahramanımızın Marchmont'a gittiği bölüm

Kütüphane Kedisi bardaktan boşanırcasına yağan yağmurun altında koştu da koştu. Patileri, çayır boyunca çamura bata çıka ilerlediği için soğuktan uyuşmaya başlamıştı. Koşarken zaman zaman omzunun üzerinden kütüphaneye doğru bakıyordu. Gri ve kare biçimli binanın hayali, koşusunun ritmiyle yağmurda seğirtir gibi titreşiyor, her saniye biraz daha uzaklaşıyordu. Solunda Arthur's Seat yükseliyordu;

sisin içinde öyle tuhaf bir şekilde parlıyordu ki, sanki tembel bir görsel efekt sanatçısı tarafından manzaraya sonradan eklenmişti. Kütüphane Kedisi, bir köpek gibi soluyordu. Durmadan ilerleyerek ana caddelerden birini geçti. Bir araba tam zamanında fren yaptı. Kütüphane Kedisi, bir an bile yavaş olsaydı ya da tüyleri daha çok siyah, daha az ışık yansıtan beyaz olsaydı ya da gözleri o belirgin neon yeşiliyle karşıya dik dik bakmasaydı, sonuç muhtemelen bambaşka olurdu.

Nihayetinde yavaşladı; ön bacakları titriyordu artık. Sakinleşmeye başladığında “Meadow Place Lane” adlı dar bir sokağa doğru yöneldi. Oluklardaki su sel gibi akıyor, rüzgâr her yandan uğulduyordu. Her yerde kırılmış şemsiyeler vardı, çöplere atılmışlardı; elektrik çarpmış örümcek bacaklarına benzeyen şekillerde bükülmüşlerdi. Hava yosun ve toprak kokuyordu — garip şekilde hoş bir kokuydu bu. Kütüphane Kedisi kısa süre sonra kendini küçük bir meydanda buldu. Meydanın ortasında kocaman bir ağaç vardı; dalları beyaz Noel ışıklarıyla süslenmişti. Ağacın hemen arkasında “Scotmid” adlı bir dükkân duruyordu.

Bu efsanevi yerin adını duymuştum, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi, büyük tabelayı yukarıdan aşağı süzerek. İçeri girip çıkanların ardından otomatik kapıdan süzülen sıcak hava burnuna çarpınca, eşikte oturdu. O hoş ılıklığın içinde bir süre öylece kaldı; az önceki yolculuğunu zihninde diri tutmaya, dönüş yolunu unutmamak için ayrıntıları belleğine kazımaya çalıştı.

Önce kütüphane, sonra o büyük park, ardından araba, ondan sonra da... Peki, sonra ne geliyordu?

Ne kadar çok hatırlamaya çalışsa da ayrıntılar gözünden hızla çekiliyor, sanki aç bir kedinin varlığını fark eden kurnaz bir farenin sessizce deliğine kaçışı gibi uzaklaşıyordu.

* Scotmid, İskoçya merkezli bir kooperatif market zinciri. (ç.n.)



“Merhaba kedi, kaybolmuş gibisin.”

Kütüphane Kedisi başını kaldırdı. Yukarda sakallı, uzun boylu, muhtemelen öğrenci olan bir İnsan duruyordu. Elinde büyük kare bir kutu vardı, içinden çıkardığı hamurlu üçgen parçaları yiyordu; parçalar *Trivial Pursuit** oyunundaki dilimlere benziyordu. Kutudan yayılan koku hamsi ve ton balığını andırıyordu ve bu koku Kütüphane Kedisi’nin başını döndürmüştü. Öğrencinin bacağına sürtündü, yüksek sesle mırladı ve ödülünü aldı: Hamur işinden bir parça patiletinin dibine düştü. Hayatında yediği en lezzetli şeydi bu. İnsan uzaklaşmaya başladı. *Hmm, hayırdır acaba*, diye düşündü Kütüphane Kedisi ve havaya dikilmiş kuyruğuyla peşine takıldı. O an, İnsan sanki kedilerin *Pied Piper*’i** olmuş gibiydi. Biraz yürüdükten sonra İnsan ve Kütüphane Kedisi büyük yeşil bir kapıya geldiler; kapı, bir apartman merdivenliğine açılıyordu.

“Hayır, hayır, hayır, buraya giremezsin. Hadi evine git!”

Evime ne zaman gideceğime ben karar veririm, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi, *ama önce o hamurlu hamsili şeyden biraz daha istiyorum. Hem açıkçası şu anda evin neresi olduğunu da pek hatırlamıyorum.*

Apartmanda bazı sesler yankılanıyordu. Kütüphane Kedisi’nin patileri siyah beyaz küçük karoların üzerinde tıkırdadı. Sanki bu merdivenliğin mimarları, bir gün İnsanların burada

* *Trivial Pursuit*, bilgi yarışması temalı bir masa oyunudur. Oyuncular “peynir dilimi” gibi görünen üçgen dilimleri birleştirerek ilerler. Buradaki “segmentler”, bu oyundaki renklere ayrılmış bilgi dilimlerine mecazla gönderme yapar. (ç.n.)

** *Pied Piper (Fareli Köyün Kavalcısı)*: Almanca kökenli bir halk masalı kahramanıdır. Flütüyle fareleri ya da çocukları peşine takarak şehirden uzaklaştırır. Burada mecazî olarak – insanın peşinden sürüklenen kediler için kullanılmıştır. (ç.n.)

satranç oynamak isteyebileceğini düşünmüş gibilerdi. Yukarıya, daha da yukarıya tırmandılar; ta ki Kütüphane Kedisi, açık bir kapıdan gelen sıcak havayı hissedene dek. Hemen içeri süzüldü.

Burası bir öğrenci dairesiydi. Tam karşısındaki odada birkaç İnsan yerde oturmuş, küçük bardaklardan bulunan şeffaf bir sıvıyı yudumlarken, bu sıvının kendilerine tuhaf biçimde komik geldiğini düşünüyorlardı. Sol taraftaki odadan simsiyah duman koridora yayılıyordu, tavandaki alarım ise zihni paramparça eden o ince çılgınlığıyla ötmeye başlamıştı. Bu sırada başka bir İnsan, üç bacaklı bir sandalyeye tehlikeli bir şekilde tünemiş, alarım süpürge sapıyla vurmaya çalışıyordu. Kapısı bir trafik konisiyle açık tutulan bir başka odadan da “grrrrr”lar, “aaahhhhhh”lar (ve daha da beter sesler) duyuluyordu; bir öğrenci dizüstü bilgisayarın klavyesine deli gibi basıyor, yalnızca masanın köşesindeki loş masa lambasının ışığıyla etrafını aydınlatıyordu.

Demek öteki taraf böyle yaşıyor, diye düşündü Kütüphane Kedisi, sakallı öğrenciyi ve onun enfes pizzasının kokusunu takip ederek kıkırdak içicilerin olduğu ana odaya girerken.

“Arkadaşlar, yeni bir ev arkadaşımız oldu!”

“Aaaa! Aman Tanrım, çok tatlı, onu tutabilir miyiz?”

Elbette tutamazsınız ahmaklar, diye düşündü Kütüphane Kedisi.

“Ya aman Tanrım, kucağına alabilir misin?” dedi bir başkası ve birden karnından tutup onu kaldırdı; Kütüphane Kedisi’nin başı ve arka tarafı aşağıya doğru sarkmıştı, nemli bir rugby çorabı gibiydi.

Lütfen beni yere geri koy ve rahat bırak.

“Ooo, bayağı dost canlısıymış.”

Hımmm . . . hayır, öyle değilim.

“Isıracak ya da tırmalayacak gibi görünmüyor.”

İstersem bunu yapabilirim.

“Dikkatli ol, biraz asabi görünüyor. Senin yerinde olsaydım onu yere bırakırdım.”

Evet, ben de senin yerinde olsaydım öyle yapardım.

“Ona yemek verdin mi?”

“Şey, bu pizzayı seviyor gibi.”

“Ona akşam yemeği hazırla.”

Güzel fikir.

“Gel tatlım mır mır mır mır mır mır. BURADA tatlım mır mır mır...”

Evet, biliyorum. Kör değilim.

“Tasmış var mı?”

Tasmısı var mı, olacak o, tasmış değil.”

“Hmm hayır, sanmıyorum . . .”

“George Meydanında takılan o kedi değil mi bu? Adı neydi? Kütüphane Kedisi mi?”

Gerçekten artık kim olduğumu bilmelisiniz.

“Evet bu o!”

Aman Tanrım, diye irkildi Kütüphane Kedisi, nemli bir elden aniden kurtulup mutfağa doğru fırladı.

Mutfağın içindeki duman biraz dağılmıştı, pencere ardına kadar açıldı ve içeriye kalın, keskin bir soğuk akıyordu. Oturma odasında gördüğü fazla ilgiden ötürü temkinli davranan Kütüphane Kedisi kapı menteşesindeki ince yarıktan süzülen konuşmalara kulak kabarttı.

“Şey dedi ki, o kız da dedi ki, o çocuk onu bir akşam dışarıda yürürken çekmiş.”

“Gerçekten mi, yok artık.”

“Evet. Ve Tom da Livvy’nin dediğine göre Lawrence bunun doğru olmadığını düşünüyormuş.”

“Anladım.”

“Ama o, sana onun ona ne dediğini söyledi mi?”

Bu konuşmaları anlamak mümkün değil, diye irkildi Kütüphane Kedisi, kapıdan geri çekilerek. *Bir cümlemin bu kadar çok zamanı içi içi tek bir anlama sahip olmaması nasıl mümkündü?*

Derin bir iç çekti. *O karanlık oda galiba bana daha uygun, diye düşündü.*

Sarı bir lambanın aydınlattığı masanın bulunduğu odaya doğru ilerledi. Lambanın altında bir kız oturuyordu; başını tutuyordu ve sanki kafasının içindekiler patlayacak gibi görünüyordu. Oda büyük ve soğuktu. Köşede bir elektrikli ısıtıcı çalışıyordu, yanık tozun boğaz yakan kokusu etrafa yayılıyordu. Pencereye Noel ışıkları asılmıştı. Masanın üzerinde ise hafif yamuk duran bir mantar pano vardı.

“Bu soru hiçbir anlam ifade etmiyor!” dedi birden kız, sandalyesinden fırlayıp odada bir ileri bir geri yürümeye başladı. Elinde buruşturulmuş bir kâğıt vardı. Gözlerini sık sık ona dikeyiyor, sonra hızla kaçırıyordu. Sonunda derin bir iç çekişle kâğıdı yere fırlattı. Kâğıt havada küçük bir halka çizerek döndü ve Kütüphane Kedisi’nin patilerinin önüne düştü. Ardından kız, karanlıkta bulunan yatağa kendini bıraktı; birkaç saniye sonra yüzü, telefon ekranının donuk beyaz ışığıyla aydınlandı.

Kütüphane Kedisi kâğıda baktı. Üzerinde bir alıntı ve akademik bir makale sorusu yer alıyordu:

Yönetmelik iktidar, Foucault’nun yazılarında doğası gereği post-romantik “benlik” krizini tetikler, güçlendirir, yayar ve ona karşılık verir. – D. Baxter

Baxter’ın bu ifadesini destekleyin; doğrulayın; aklayın ya da reddedin.

Kütüphane Kedisi’nin midesi bulandı.

Bu yüzden kafası karışık, diye düşündü. Profesör onu noktalama işaretleriyle korkutmaya çalışıyor. Noktalama, iletişim kurmak içindir; yıldırım için değil. Kıza içi burkulan Kütüphane Kedisi, odaya girme cesaretinde bulundu. Yatağın altına kısa bir bakış attı. O loş boşlukta toz, ayakkabı çiftleri ve otobüs biletleri dağınık biçimde dağılmıştı. Ayrıca bir de tek bir küpe vardı; kızın artık diğer kayıp teki bulmaktan vazgeçtiğine

emin oldu. Kafasını kaldırıp ona baktı. Kız burnunu çekti ve telefonunun dikdörtgen ışığı boyunca parmağını kaydırды. Umutsuz görünüyordu. Kızın bu kederi Kütüphane Kedisi'ni derinden etkiledi. *Belki de merhaba demeliyim*, diye düşündü. Sessizce yatağın ayak ucuna doğru yürüdü.

Miyav?

"Bu** ne lan" diye bağırdı kız, paniğe kapılarak ayağa fırladı ve telefonunu yere fırlattı; cihaz yere çarpıp parçalandı.

Kütüphane Kedisi kapıdan dışarı fırladı ve birkaç basamak yukarıdaki çatı katının eğimli tavanına doğru koştu. Göğsü hızla inip kalkıyor, patilerindeki damarlar kanın hücumuyla zonkluyordu. Birkaç saniye içinde gözleri bulunduğu karanlığa alıştı. Birkaç adım attı, kuyruğu kısa ve keskin hareketlerle sallanıyordu. Çatı katı, Sote'yi andırıyordu ama burası çok daha soğuktu ve tuhaf, bitkisel bir kokusu vardı. Duvarlardan birinde küf tırmanıyor, çeşitli gri ve yeşil lekeler hâlinde Seurat' tablosunu andırır biçimde tomurcuklanıyordu; karşı duvarda ise taş gibi soğuk bir gaz kazanının yanından boyalar dökülüyordu. Duvarda bazı tuhaf resimler asılıydı: kimileri kalın altın yaldızlı çerçeveler içinde, miras kalmışa benzeyen İskoç Yaylaları'na dair eski yağlıboyalar, kimileriye daha sade ve soyut İskoç apartmanlarının tenement'lerine** dair çalışmalardı. Bir kurutma askısında küflenmiş giysiler asılıydı ve Kütüphane Kedisi'nin patilerinin altındaki halı sert ve kaşınıtı verici bir his uyandırıyor. Tavandaki bir çatı penceresi, gökyüzündeki ayı hafif eğik bir çerçeve içine alıyor; platin ve

* *Seurat*, Georges Seurat (1859–1891), Fransız post-empresyonist ressam. Özellikle "pointilizm" (noktalama tekniği) akımının öncüsüdür. Burada duvardaki küf lekeleri, Seurat'ın resimlerindeki nokta dokularına benzetilmektedir. (ç.n.)

** *Tenement*, İskoçya'da, özellikle Edinburgh gibi şehirlerde bulunan, birden fazla daire barındıran eski tip apartman yapıları. Çoğunlukla taş duvarlı ve kat kat pencereleriyle tanınırlar. (ç.n.)

siyaha çalan mavileriyle gizemli bir görüntü sunuyordu. Pencerenin üzerinde dağınık bir şekilde dizilmiş şişeler ve küçük pastiller duruyordu; Kütüphane Kedisi, bunların oraya nasıl çıktığını merak etti.

Birden içi huzurla doldu. Nemli olmasına rağmen, çatı katında hoş bir his vardı. Heyecan ve gizem sanki havada birlikte asılıydı. Üstelik burası yüksek bir yerdi ve Kütüphane Kedisi yüksek yerleri severdi. Koridorda fare kokusu aramak için burnunu yere sürerken başka bir odadan gelen bir ses duyuldu. Sesin geldiği yere doğru yürüdü, bir an duraksadı ve patisiyle kapıyı itti. Kapı gıcırdayarak açıldı. Burun deliklerine yoğun, bitkisel bir pus vurdu.

Çatının eğimli tavanının alt köşesindeki yatakta, şortlu bir çocuk yarı kapalı gözlerle yatıyor, yüzünde anlamsız bir sırıtişla âdeta transa geçmiş gibi gülümsüyordu.

“Kankaaaaaaaaa,” dedi uyuşuk bir sesle.

Öyle mi yani, diye düşündü Kütüphane Kedisi.

“Ahahah, kankaaaaaaaaa,” diye yineledi çocuk kahkahalarla. “Kedicik, sen buraya nasıl girdin be kanka?”

İnsanın sesi tuhaftı, yavaşlamıştı, tıpkı bir kedinin kavgaya başlatırken çıkardığı sesler gibiydi. Yerde birçok kâğıt parçası vardı, üzerine karmakarışık, çirkin bir yazıyla notlar karalanmıştı. Kütüphane Kedisi onlardan birine dikkatle eğildi:

Hayatın Anlamı: Kafayla Yapılan Keşifler

- 1... grup sevgisi, komünizm DÜNYA ÇİNSELLİK BARIŞ
mutlu ol [okunamıyor]
- 2... İrlanda bir ada!!!!!!

Kütüphane Kedisi duraksadı. *Bu İnsan kesinlikle geri zekâlı,* diye düşündü ve dönüp gitmek üzere harekete geçti. Buranın tatlı bir havası olsa da fazlasıyla soğuktu. *Yeni hayatımı*

kuracağım yer kesinlikle burası değil. Kitaplar var, orası tamam, ama yaşam tarzları fazla tuhaf. Bu onların “rahatlama hâli” ise, kendilerini rahatlatmanın çok garip yollarını bulmuşlar demektir. Acaba bütün İnsanlar kapılarını kapattıklarında böyle mi deliriyor?

Kütüphane Kedisi sessizce merdivenlere doğru ilerlerken bu öğrenci İnsanların yaşama biçimine dair başka bir şeyi daha fark etti.

Şimdiye kadar çeşitli duvarlara iştirilmiş not bolluğunu fark etmemişti.

Mesela koridordaki çamaşırlığın altında şöyle bir not vardı:

DİKKAT SEVGİLİ EV ARKADAŞLARIM:

Çamaşırlarım henüz kurumamışken onları toplayıp bir yere fırlatmanız HİÇ HOŞ DEĞİL!!!

Kurumasını bekleyin ya da diğer askılığı kullanın.

Sevgiler,

Tiff.

Az önce çıktığı yatak odasının kapısındaysa, yırtık bir kâğıt parçasına yazılmış, çok daha uzun bir not asılıydı:

Lawrence:

Dün gece eve döndüğümüzde bir pencerenin açık olduğunu ve bulaşıkların hâlâ yıkanmamış olduğunu gördük. Eğer nöbet çizelgesine bakarsan, son iki aydır hiçbir ev işine katılmadığını göreceksin.

Banyoda küf oluşmuş, DUŞTAN SONRA CAMI AÇ. Ayrıca cebinde bozuk parayla kot yıkamaya çalışarak çamaşır makinesini bozdun ve bize hâlâ 55 sterlin borcun var.

Bir de lütfen mutfakta kirli kaselerini bırakma.

Dün gece iki fare gördüm!

Teşekkürler.

Evde bolca fare olduğunu öğrenir öğrenmez, içgüdüsel bir kararla, *işte bu kadar, burada kalıyorum*, diye düşündü Kütüphane Kedisi, derken yeni bir düşünce daha belirdi kafasında: Neden İnsanlar saçma sapan şeyler hakkında fazlasıyla iletişim kurarken, ciddi meselelerde bu kadar ketum olurlar? Neden saçmalıkları dile getirirken seslerini özgürce kullanırken, mantıklı konularda kalem kâğıda başvururlar?

Gözleriyle iki öfkeli notu tekrar taradı.

Birinin “Tiff” imzasıyla bittiğini ve öfkeli olmasına rağmen samimi bir havası olduğunu fark etti. Diğeri ise imzasızdı ve “ben” değil, “biz” ifadesini kullanıyordu. Bu, notun tüm ev arkadaşlarının duygularını yansıttığını ya da o izlenimi vermeye çalıştığı anlamına geliyordu. Bu da notun daha ağırbaşlı ve savaşı çağırısı yapan bir havası olmasına yol açıyordu. Retorik bir kas gösterisiydi adeta. “Ev işlerine karşı savaş”ta cephelerin eşit güçte olmadığı, tam tersine “biz” tarafının çok daha baskın olduğunu hissettiriyor, Lawrence’a açıkça bir gözdağı veriyordu: Eğer uygun bir yanıt vermezse, zaten soğuk, rüzgârlı ve yalnız olan bu üst katta iyice dışlanmış bir hâle gelebilirdi. Ancak alt katta durum bambaşkaydı—gürültü ve eğlence dolu bir curcuna hâkimdi—ve bu sohbetlerin varlığı, alt kattaki öğrencilerden herhangi birinin yukarı çıkıp Lawrence’a bu meseleleri yüz yüze söyleyebileceğinin inkâr edilemez kanıtıydı. Fakat bunu tercih etmemişlerdi; çünkü anonimlik, akılcılık ve güçlü bir notun retorik etkisi, mesajı çok daha etkili biçimde iletir ve yanında bir de dışlanmışlık hissini garnitür gibi sunardı.

Kütüphane Kedisi kendini aniden yalnız hissetti—sanki Lawrence’ın bu yukarı kattaki tuhaf yalnızlığı kapısının altından süzülüp koridora yayılmış, oradan da bir hava yoluyla

Kütüphane Kedisi'nin tenine işlemişti. Onu "moron" olarak görmüş olmasına üzüldü. *Muhtemelen burada daha da üşüyordur,* diye düşündü Kütüphane Kedisi, kendi tüyleri de titremeye başlamışken. Merdivenlerden aşağı doğru seğirirken neşelenmek için Birikintideki Kedi'yi düşünmeye çalıştı, ama onun güzel hayali o karmaşa ve soğuk içinde silinip gitmişti. Ön kapıya yöneldi, kilide yukarıdan baktı ve birinin yardımına gelmesi için miyavladı.

"Pisi dışarı çıkmak istiyor."

"Hayır, hayır, dışarı bırakma! İyi mi acaba? Kaybolabilir. Arkadaşlar, Bunu Hayvan Koruma'ya bildirmeliyiz. Ya bir arabaya falan çarparsa?"

Bakın, ben sadece gitmek istiyorum, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi, İnsanın bu ani doğruculuğuna şüpheyile yaklaşarak.

"Ben onu aşağı indireyim."

Kütüphane Kedisi kendisini bir anda yerden havalanmış halde buldu; tenement binasının yankılı merdivenlerinden hoplaya zıplaya inerken her katla birlikte biraz daha rahatladığını hissetti, nihayet ön kapının önünde durdular.

"Hoşça kal, pisi, kendine dikkat et!" dedi öğrenci yapmacık bir şekilde ve kapıyı arkasından kapatıp Kütüphane Kedisi'ni yeniden yalnızlığa ve soğuğa bıraktı.

❧ **Önerilen Okuma**

George Douglas Brown'dan

The House With The Green Shutters [Yeşil Panjurlu Ev]

❧ **Yenilen Yiyecek**

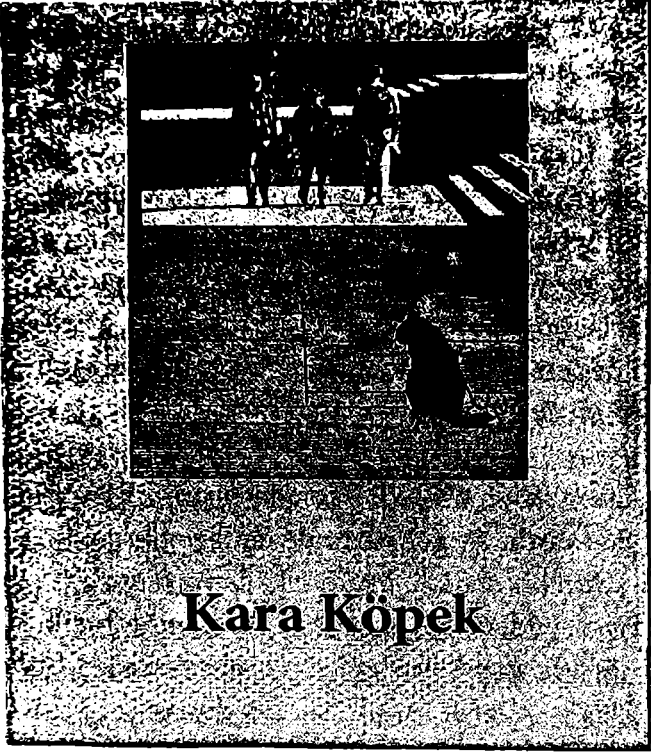
Ançüezli pizza

❧ **Ruh Hali**

Meraklı, giderek yalnızlaşan

❧ **İnsanlar Hakkında Keşif**

Konu işlerine dair fikirlerini açıkça ifade etmeye geldiğinde korkak olabilirler.



Kara Köpek

. . . kahramanımızın kendini tanıyamadığı bölüm

Bazı günler, her şey tuhaf gelir.

Kütüphane Kedisi'nin kaybolma girişiminden bu yana bir haftadan biraz fazla zaman geçmişti. Eski evi sanki onu büyük bir sıcaklıkla yeniden karşılamıştı; her vazo, her kitap kutusu, zamansız kaçıışı sırasında sessiz kalmış olmalarından ötürü özür diliyor gibiydi. Kütüphane kitapları hakkında ise tek kelime edilmedi. Onlar da tıpkı her zamanki gibi, yatak odasında

üst üste yığılmış hâlde duruyorlardı. Her geçen öğleden sonra, ağır ve gri bir yağmur pencere camlarını kötü niyetli bir hayalet gibi hışır hışır dövüyor, kış dişlerini gitgide daha derinlere geçiriyordu. Zencefil rengi yapraklar kararmaya ve çürümeye başladı. İnsanlar dışarı çıkmaz oldu. Kediler sıcak yerlerde kalmayı tercih etti. Yine de içerisinde bulunduğumuz bu özel günde Kütüphane Kedisi uzun bir yürüyüşe çıkmıştı. Zihninde bir şey gece gündüz dönüp duruyordu. Uyumasına engel olacak kadar yorucu bir kıpırtı oluşturuyordu. Yürüyüş, böyle çark gibi dönen ruh hallerinden kurtulmak için bir araçtı. Her zaman işe yarar gibi olurdu. Her zaman bir şeyleri hafifletir gibi...

Bu saatte –sabah 4’te– çiselemeden arınmış kadifemsi, berak bir gece vardı. Ay gökyüzünde taptaze bir şekilde asılıydı, puslu ve sakin bir denizin üstündeki deniz fenerleri gibi yanıp sönen sayısız yıldızla süslenmişti. İçinde buğu birikmiş Cowgate Sokağı’nda ayın beyazlığı, çöplerin arkasında bulunan ve giderlere kaçışan farelerin sırtlarını aydınlatıyordu. Kütüphane Kedisi bunların hiçbirini fark etmiyordu. Borthwick’s Close’tan* Royal Mile’a** doğru tırmanırken, pervasız bir sıçan pat diye önünden geçip pençelerinin arasından seğirtti. Kütüphane Kedisi neredeyse hiç kıılmıdamadı.

St. Giles’in saat kulesi 04.15’i vurduğunda, bizim siyah beyaz kedimizi tuhaf bir his sardı. Bu his, ışığın iki santim yol alması kadar kısa bir sürede onu bütünüyle kuşattı. Ardından sessizliğin derin dalgası içinde tarifsiz bir yorgunluk bedenine

* *Borthwick’s Close*, Edinburgh’un eski şehir bölgesinde yer alan dar ve dik bir geçittir. İskoçya’da “close”, genellikle tarihi kent merkezlerinde, binalar arasında uzanan dar sokaklara veya geçitlere verilen addır. (ç.n.)

** *Royal Mile*, Edinburgh’un tarihi ana caddesidir. Edinburgh Kalesi ile Holyrood Sarayı’nı birbirine bağlayan yaklaşık iki kilometre uzunluğunda bir yoldur. Şehirdeki önemli tarihî ve turistik noktaları içerir. İskoçya’nın en bilinen caddelerinden biridir. (ç.n.)

yayıldı; her bir uzvunun içine işledi. Zihninin karanlık borularında, ansızın bir tıpa çekildi; o tıpadan aşağı doğru, pırıltılı ve durdurulamaz biçimde akıp giden şey ne mutluluğun ışıltılı mânâsıydı ne de korku, öfke ya da kıskançlığın koyu, pıhtılaştıran pekmezi de değildi.

Bu, basitçe ifade etmek gerekirse, esenlik iksiriydi.

Kütüphane Kedisi saatlerce Royal Mile boyunca yürüdü. *Birazdan geçecek, birazdan geçecek, birazdan geçecek.* İçinde bir şey –tam olarak ne olduğunu bilmeseydi de– başka şeylere ağır basıyordu. Gösterişli Belediye Binası’nın* ve ürkütücü *Mercat Cross*’un** önünden geçerek yukarı süzüldü; burada yabancı turistler günün ilk yeraltı hayalet turları için toplanmaya başlamıştı bile. Birkaç kişi onu fark etti ve yanına gelip onu okşamaya çalıştı.

“Gel buraya, pisi pisi pisi!”

Kütüphane Kedisi kim olduklarına bile bakmadan yürümeye devam etti. Kaldırım taşları patilerinin altında yapış yapış hissediliyordu; bazıları dökülmüş gazlı içeceklerle kaplıydı, bazıları ise yiyecek artıklarının kalın tabakasıyla sıvanmıştı. Normalde, bunlar küçük atıştırmalıklar olarak hoşuna giderdi. Ama şu an, Kütüphane Kedisi’nin onları koklayacak hâli bile yoktu.

Burada, senin; İnsan, şunu anlaman gerekir: Normalde Kütüphane Kedisi yalnızlığıyla gayet iyi geçinirdi. Düşüncelerinin sıcak korlarının yanına uzanarak usulca durulurdu. Ruhunu onların ateşiyle ısıtır, duygularını onlarla

* *City Chambers*, Edinburgh’daki Royal Mile üzerinde yer alan, Edinburgh Şehir Meclisi’nin resmî merkezidir. 18. yüzyılda inşa edilmiştir ve hâlâ idari işlevini sürdürmektedir.

** *Mercat Cross*, Orta Çağ’dan beri İskoç kasaba ve şehirlerinde pazarların kurulduğu, kraliyet duyurularının yapıldığı geleneksel sütunlu yapıdır. Edinburgh’daki *Mercat Cross*, şehirdeki önemli tarihî sembollerden biridir. “*Mercat*”, İskoç dilinde “pazar” anlamına gelir.

zenginleřtirirdi. O dűřűnceler ona űzgűrlűk ve canlılık hissi verirdi. Ama řimdi dűřűnceleri tuzlanmış sűműklű bűcekler gibi kıvranıyor, kıvrımlarının her biri fiziksel bir acıya dűnűřűyor ve o çarpık dans, bakılamayacak kadar dehřet verici bűr hal alıyordu. Kűtűphane Kedisi onlardan kurtulmak istiyordu. Yalnızlık, etrafında bűyűk *pleksiglas* levhalar gibi yűkselmeye bařladı. Birdenbire kendini o levhaların içinde hapsolműř gibi hissetti. Hayatın sesi kısılmıř gibiydi. Diđer İnsanlar uzakta gibi-di; onların mırıldanmaları ve řefkatli sesleniřleri bile sanki uzun, boř bir borunun içinden geliyor gibiydi.

Ama tuzlu sűműklű bűcekler, kimsenin gűremediđi kanlı bir savařın korkunç űlűm çıđlıkları gibi, kűpűrerek daha da gűrűltűlű kıvranıyorlardı.

Ne oluyor bana?

IV. George Kűprűsű'ne çıktıđında, kafasına tuhaf dűřűnceler hűcum etmeye bařladı; sanki her bir dűřűnce, minik kokteyl řemsiyeleri gibi saçma bir řekilde açılıp kapanıyordu. Bu dűřűncelerden biri de kendi kuyruđunu kovalamaktı – ve eđer bunu yaparsa zihninin çok daha iyi hissedeceđine inanıyordu. *Kesinlikle reddediyorum*, diye dűřűndű Kűtűphane Kedisi, beyninin hűlű parıldayan rasyonel bűlgeleri devreye girmiřti. *Bu yola bir daha girmeyeceđim. Bu defteri kapat, Beyin.*

Kűtűphane Kedisi, gençliđinde ciddi bir kuyruk kovalama nűbetine yakalanma talihsizliđini yařamıřtı. “Aptal Kedi!” derdi İnsanlar çođu da aynı anda gűlerek. “Muhtemelen piresi var, saçmalama artık!” Ama onların hiçbiri, kuyruk kovalamanın o kedinin zihninde ne kadar tuhaf biçimde bađımlılık yarattıđını anlamıyordu.

Seramik sűs eşyalarını devirmenin, onları řűmineye doğru tehlikeli bir şekilde eğmenin ve birçok yemek tabağını havaya uçurmanın dışında kuyruk kovalayan kedi, yakınındaki bir İnsan tarafından sıklıkla “ne kadar aptalsın yaaaa” şeklinde

azarlanırdı. Bu, beyniniz tamamen yanılsama içindeyken ve patilerinize, ağzınıza kuyruğunuzun aslında bir fare olduğunu söylüyorken anlaması zor bir şeydi. Oysa siz derinlerde bir yerde başınızda bir problem olduğunu biliyordunuz ama hiçbir şey yapamıyordunuz; çünkü sizi yöneten oydu, kendi içine çökmüştü, kendi kuyruğunu yiyen bir yılan gibi kısa devre yapıyordu.

Hayır, diye düşündü Kütüphane Kedisi kararlılıkla, o yola bir daha girmeyeceğim.

En azından bir anlığına kendini daha iyi hissetti. Elephant House* kafesinin önünden geçerken burnuna tereyağı ve kruvasan kokusu doldu. Arka taraftaki Greyfriars Kirk** Mezarlığı'nda, birkaç kedinin mezar taşları arasında sinsice dolaştığını gördü. Acaba onların yanına gitmek, bu berbat ruh hâlini üzerinden atmasına yardımcı olur muydu? Sonuçta bu da bir çeşit dikkat dağıtma yöntemi olabilirdi. Ama kedilerin hareketleri ve birbirlerine tıslamaları, onların pek de hoş kediler olmadıklarını gösteriyordu. Büyük ihtimalle zaman harcamaya değmezlerdi ve ona daha da garip hissettirebilirlerdi. Ayrıca bir *kedi nanesi buluşması* havasında da değildi.

Ev.

Ev kesinlikle iyi gelecekti. Sıcak bir kalorifer peteği, biraz yiyecek, biraz kitap okumak ve ardından belki turkuaz koltukta biraz şekerleme, sonra da Sote'ye çıkıp kafa dengi kedilerle takılmak. Bu kesinlikle işleri yoluna koyardı. Sorun yoktu, kontrol ondaydı.

* *Elephant House*, Edinburgh'da bulunan ve özellikle J.K. Rowling'in ilk Harry Potter kitaplarını yazdığı yer olarak ün kazanmış bir kafedir. İç dekorasyonunda fillere dair çeşitli süslemeler bulunur. Yazarlar, sanatçılar ve turistler için popüler bir mekândır. Edinburgh'un edebi atmosferini temsil eden simgesel yerlerden biridir. (ç.n.)

** *Greyfriars Kirk*, Edinburgh'da tarihî bir kilise ve mezarlık alanıdır. (ç.n.)

Neredeyse geldim, diye düşündü, üniversitenin köşeli binalarının gri gökyüzüne saplandığını görünce. Odaklan, odaklan, eminim benden çok daha kötü durumda olan kediler vardı...

Kütüphane Kedisi, içinde bulunduğu durumu daha sağlıklı değerlendirmek için dünyadaki tüm diğer acıları hatırlamaya çalıştığı anda, tüm küresel sefalet büyük bir mantar bulutu gibi zihninde patladı: evsiz kediler, istismara uğrayan kediler, sahipleri tarafından kötü muamele gören kediler, gecekondu mahallelerinde yaşayan kediler, sahipleri tarafından alay edilen kediler, ölümcül hastalıklara yakalanmış kediler, kurban edilen kediler...

O an, şimdiye dek mutlu olmuş olmanın adeta bir hakaret olduğunu düşündü. Dünyadaki daha büyük acılar karşısında kendi çektiği ıstırap öylesine önemsizdi ki, mutsuz hissetmesi bile bencilceydi. Şimdiye kadar yaşadığı tüm zevkler; okumak, İnsanların onu okşaması, kedi nanesi, ödül mamaları, kitaplar, hepsi büyük bir aldatmacadan ibaretti. Yani yeryüzünü kaplayan ince, pul pul bir kabuk gibi; altında kaynayan cehennemlik magma kütesini gizleyen bir yüzey. O magma, o kabuk, bir gün çatladığında yüzeye fışkırmaya hazır. Ve bu gerçekliğin dışında bir şey düşünmek ise tamamen bir yanılsamadan ibaretti.

Kütüphane Kedisi yavaşladı ve kaldırım taşlarında ilerleyen patilerine baktı. *Sol pati, sağ pati, siyah bacak, beyaz bacak, sol pati, sağ pati, siyah bacak, beyaz bacak.*

Yeni düşünceler girmeye başladı aklına. Garip düşünceler. Tuhaf düşünceler...

Ben gerçekten öyle biri miyim?

...gri düşünceler, acı düşünceler; tümü, beyninin içinde acımasızca kıvrılıp duran, çürümüş, rengârenk bir sis bulutu gibi. Sanki bir vılbaşı ışığının kablosu gibi içinden geçen

bu düşünceler zihnini tamamen sarmıştı. Middle Meadow Walk”tan George Meydanı’na döndü; meydanı çevreleyen ısırgan otları, sanki havayı yakalamaya çalışan tekinsiz deniz şakayıkları gibi yükseliyorlardı. Daha önce onları böyle görmemişti ama artık başka türlü de göremezmiş gibi hissediyordu. Korkutucuydular. Her şey bulanıklaşmaya başlamıştı.

Hâlâ kuyruğunu kovalamaya duyduğu o dayanılmaz istek...

Saçmalama Kütüphane Kedisi. Bunun boşuna olduğunu ve işleri daha da kötüleştireceğini biliyorsun.

Sonra o an, geldi çattı.

Garip bir koku çarptı burnuna; kadavraları andıran, kah-verengimsi ve kurşun kadar ağır bir koku. Kütüphane Kedisi için bir kokunun “ağır” ve “kahverengi” olabileceği fikri başta tuhaf gelse de, bu koku tartışmasız her ikisiydi de. O kadar mide bulandırıcıydı ki, yalnızca soğuk havayı hafifçe yarararak burnuna dokunan ufacık bir zerresi bile içine yakıcı bir sıcaklık yaydı, onu öğürttü.

Sonra gördü.

Bulunduğu yerle kütüphanenin sıcak sığmağı arasında Kara Köpek duruyordu. Kütüphane Kedisi’nin kokusunu almıştı.

Kütüphane Kedisi’nin gözbebekleri büyüdü, sırtı kamburlaştı ve tarif edilemez bir dehşet kemiklerine kadar işledi. Gözlerini Kara Köpeğe kilitledi, yalnızca ağaçlara tırmanmak ya da altına saklanacak bir yer aramak için sağa sola göz gezdirdiğinde bakışını kırabiliyordu. Ama saklanabileceği bir şey yoktu etrafta. Kara Köpek’in başı bir anda döndü. Birden, soğuk havada iki küçük sarı göz parladı. Maviye çalan

* *Middle Meadow Walk*, Edinburgh’da The Meadows parkının içinden geçen, üniversite öğrencileri arasında oldukça popüler bir yaya yolu. Çihilindeki önemli geçiş güzergâhlarından biridir.

titreşimleriyle sanki minik ışıklar yanıp sönüyordu. Tüyleri yağlı bir maddeyle sıvanmış gibiydi: Kimi yerde dikleşmiş, kimi yerde sırtına yapışmış, kimi yerdeyse tersine kıvrılmıştı. Üzerinde tasma yoktu. Kütüphane Kedisi, hangi cins olduğunu çıkaramıyordu; hatta içinde herhangi bir cins olup olmadığını söylemek bile zordu. Kara Köpek'te dünyaya ait olmayan bir şey vardı. Sonra köpek ona doğru yaklaşmaya başladı. Sırtı dövüşe hazır biçimde kamburlaştı. Ağzının kenarlarından gri salyalar sarkıyor, nefes aldıkça yukarı aşağı hareket ediyordu. Üzerinden, gökyüzünde hızla kayan silik bulutlar geçti. Gözleri daha da mavileşti, daha elektrikli yanıp sönmeye başladı. Mesafe kapandıkça bu ışık yoğunlaştı. Kokusu tarif edilemeyecek kadar berbattı. Sonunda Kütüphane Kedisi derin bir nefes aldı, gözlerini kapadı, ağızını açtı ve o küçük ciğerlerinden çıkarabileceği en uzun, en tiz, en tehditkâr tıslamayla bağırdı. Sonrası sessizlik. Üstlerinden geçen gri bulutlar dışında her şey renksiz ve hareketsiz kaldı. Kapanmış bir korkunun içinde gibiydi. Kütüphane Kedisi gözlerini açtı. Kara Köpek kaçmıştı. *Nereye gitti? Bunu ben mi uydurdum?*

Kütüphane Kedisi'nin önünde kütüphaneye doğru uzanan açık bir yol vardı şimdi. Bir araba kaldırım taşlarının üstünden gümbürdeyerek geçti ve sırt çantalı birkaç İnsan binaya girip çıkarken görüldü. Sarı bukleli bir kız yanına gelip onu okşadı. "Kütüphane Kedisi, bu kadar korkmana gerek yok!" Kız, parmaklarını şefkatle tüylerinin arasına geçirerek onu sevdi. Portakal gibi tatlı kokuyordu. Kütüphane Kedisi başını kaldırıp kızın gözlerine baktı. Gözleri anlayış doluydu. Uzak duruyor olmasına rağmen, Kütüphane Kedisi bu yakınlığa minnet hissetti.

Bir süre sonra, insanın dokunuşundan usulca sıyrılıp kütüphaneye doğru süzüldü.

Başı daha turkuaz koltuğa değmeden, uyku onu bütünüyle sardı.

Ne kadar zaman geçtiği belli olmayan bir süre sonra Kütüphane Kedisi hâlâ koltuğundaydı. Ne kadar uyuduğunu kestirmek zordu. Kara Köpek birkaç dağınık rüyada ona geri dönmüştü ama saldırmamıştı. Bu da Kütüphane Kedisi'ni rahatlatmıştı. Ruh hali daha iyiydi; dinlenmiş hissediyordu. Beyninin gizemli odacığı yeniden doluyordu, sanki içine sihirli bir esenlik iksiri akıyordu. Henüz tamamen toparlayamamıştı ama iyileşme yolundaydı. Hâlâ korkmuş, sinirli, kıskanç ve öfkeli hissediyordu ama iksir yeniden benliğine dolarken bu duygular artık o kadar da önemli değildi. Çünkü esenlik iksiri olmadan bu duygular, sulandırılmamış meyve şurubu gibi ağır ve taşınmazdı. Ama o iksirle karıştıklarında, zihninin berrak suyunda süzülen renkli iplikçiklere dönüşüyorlardı. Her biri kendi rengiyle büyüleyici desenler çiziyor, onun karakterini oluşturuyordu.

Henüz dışarı çıkmak istemiyorum. Köpeğin gerçekten gittiğinden emin olmak istiyorum. George Meydanı'ndan uzaklaştığından, Edinburgh'dan uzaklaştığından... Ah... Merhaba İnsanlar.

Bir anda kalabalık bir öğrenci grubu Kütüphane Kedisi'nin etrafını sardı. Onun kütüphanede fazla uzun kaldığını, epeydir eve dönmediğini fark etmişlerdi. Bu yüzden endişelenmeye başlamışlardı. Hatta öyle ki, *Tabloid* adlı, şüpheli İnsan yazılarından oluşan bir gazete onun "kaçtığına" dair haberler bile yapmıştı. *Ben buradayım ve burada kalmaya niyetliyim*, diye düşündü Kütüphane Kedisi, başını bir tahta gibi öne uzatıp, gözlerini kapatmış hâlde yavaşça mırılayarak. İlgi ve merak karşısında duygulanmıştı. Ama onu asıl duygulandıran şey, kuzenlerinden gelen bir dizi endişe dolu mektup ve mesajdı.

Kitapsever Kedi bile o yüce inzivasından sıyrılmış, alışılmadık derecede ilgili davranarak İskoç kuzenine destek olmuştu. Ona, bu meseleleri başka bir kediyle –*un chat thérapeutique et professionnel*– yani profesyonel bir terapist kediyle düşünerek çözmeye çalışmasını tavsiye etmişti. Belki de Kara Köpek’in hayaleti, yavruluk döneminden beri peşini bırakmıyordu.

Güney Londralı Tom’un yaklaşımı ise bambaşkaydı: “Benim kedi kapım sana her zaman açık dostum. Gelip bizde takılabilirsin, tamam mı? Yanındayım, kardeşim, geçer bunlar da geçecek elbet. Yine sokaklara çıkarız, görürsün.”

Tom’un cevabı cesaret vericiydi. Ne de olsa, Kütüphane Kedisi geçen ay kuzenine saldırmış, onu kaçmak zorunda bırakmıştı—oysa Tom onun yemeğini asla kötü niyetle çalmamıştı. İsterse ona karşılık verebilir, siyah beyaz kuzenini kısa sürede alt edebilirdi. Ama Tom, kocaman, kabarık zencefil rengi kuyruğunu hafifçe sallayarak ve kanlı patisini birkaç kez yalayarak meseleyi arkasında bırakmış, kuzenini affetmişti. Bu büyük bir şeydi. Bu, “büyük kedi” olmayı gerektirirdi.

Güney Londralı Tom ardından—iyi niyetle elbette—kuzenine Tollcross* sokak kedilerinin bazı “edebiyatlar” karşılığında sunduğu güçlü kedi nanesinden edinmesini önerdi. Kütüphane Kedisi minnettardı ama, daha önce yaşadığı, farelerle ilgili işkence gibi halüsinasyonlara yol açan kötü bir deneyimden sonra, bu öneriye karşı temkinliydi. Tollcross nanesi’ne asla tam güven olmazdı.

Kütüphane Kedisi, kuzenlerinin önerilerine hâlâ şüpheyle yaklaşıp da, onlardan gelen bu ilgiden ve sözlerden belirgin bir sıcaklık ve huzur hissettiğini düşündü. Üstelik Güney Londralı Tom duygulardan bahsediyordu. Güney Londralı Tom normalde duygulardan bahsetmezdi.

* *Tollcross*, Edinburgh’da bir bölgedir. Buradaki sokak kedileri mecazi olarak “tehlikeli alışverişler yapan” kedi grupları olarak anlatılmıştır.

*Artık kuzenlerimi Coventry'ye göndermemeliyim**, diye düşündü Kütüphane Kedisi aniden, hafif bir mahcubiyetle. “Dahası, ben onları Coventry'ye gönderirsem, onlar da beni oraya gönderiyor, bu da tüm amacı boşa çıkarıyor. Çünkü sonunda hepimiz Coventry'de buluşuyoruz. Ve ister anlaşsınlar ister anlaşmasınlar, iki kedinin gitmek isteyeceği en son yer, herhâlde Coventry'dir.”

Böyle zamanlarda Kütüphane Kedisi, acaba düşünen bir kedi olarak doğmamış olsaydı her şey daha kolay mı olurdu diye düşünmeden edemezdi—Sote'de yaşadığı o sıcak, baş döndürücü Nirvana anlarını ya da Friedrich Nietzsche'nin bol noktalı cümlelerinin sinapslarının çatallı yollarında yankılanarak ona yolladığı o parlak, neşeli düşünceleri hiç tatmamış olsaydı! O sırada düşünmeyen kedileri düşündü. Şu anda İskoçya'nın dört bir yanına dağılmışlardı: İnsanların bacaklarına çift sarmal gibi dolanıyorlar, başlarını tavuklu bir lokmaya doğru uzatıyorlar; kim okşarsa okşasın ayırt etmeksizin mırlıyorlar; bir ip parçasının peşinden sadece İnsan efendilerinin keyfine göre koşturuyorlar; uzun ve dar IKEA aynalarında kendi yansımalarına karşı bağırarak üstünlük kurmaya çalışıyorlardı.

Acaba onlar gibi olmak daha mı kolay olurdu, diye sordu kendi kendine Kütüphane Kedisi.

Kütüphane Kedisi bu soruyu yeni yeni söküp parçalara ayırıyor, binbir açıdan irdelemeye çalışıyordu ki yeni İnsanlar yanına geldi. Bu İnsanların ellerinde şefkatli okşamalar, gıdıklamalar vardı. Biri cebinden pastırma kenarı çıkardı. Bir diğeri yumuşak bir sesle konuşuyor, hoş kokular yayıyordu.

* “Coventry'e göndermek” (İng. to send someone to Coventry) İngilizce kökenli bir deyimdir ve birini yok saymak, görmezden gelmek deyimlerinin karşılığı sayılabilir. (e.n.)

Kütüphane Kedisi nasıl olduğunu tam anlayamasa da kendini daha iyi hissediyordu. Bunun sebebi doğru dostluk, doğru yoldaşıktı herhalde. Öğrenci İnsanların şefkati ona hiç bu kadar iyi gelmemişti.



Üç hafta kadar önce, George Meydanı'nda bir kadın ve küçük oğlu köpeklerini gezdiriyordu. Gün berrak ve güzeldi, ama şimdi bulutlar gökyüzünde yarışır gibiydi ve kadın, o amansız Edinburgh sağanaklarından birine yakalanacaklarından endişe etmeye başlamıştı.

Köpeği meydanın etrafında koşturmak üzere tasmaından saldıkları sırada, küçük çocuk annesine seslendi. "Anne, şu kedi Toby'yi gördü!" Kadın kaşlarını çattı ve Toby'yi geri çağırdı; köpek uslu bir şekilde dönüp tasmaına bağlandı. İkili, kütüphanenin yanından geçerek Meadows'a doğru ilerlerken, çocuk arkasına döndü.

"Bak anne! Haha! Kedi kendi etrafında dönüyor! Kuyruğunu kovalıyor."

"Zavallı minik şey muhtemelen pirenlenmiştir," dedi kadın sertçe. Köpeğin tasmaını hafifçe çekerek adımlarını hızlandırdı ve gökyüzüne bir kez daha kuşkuyla baktı.

❖ **Önerilen Okuma**

Matt Haig'den *Yaşama Tutunmak İçin Nedenler*

❖ **Yenilen Yiyecek**

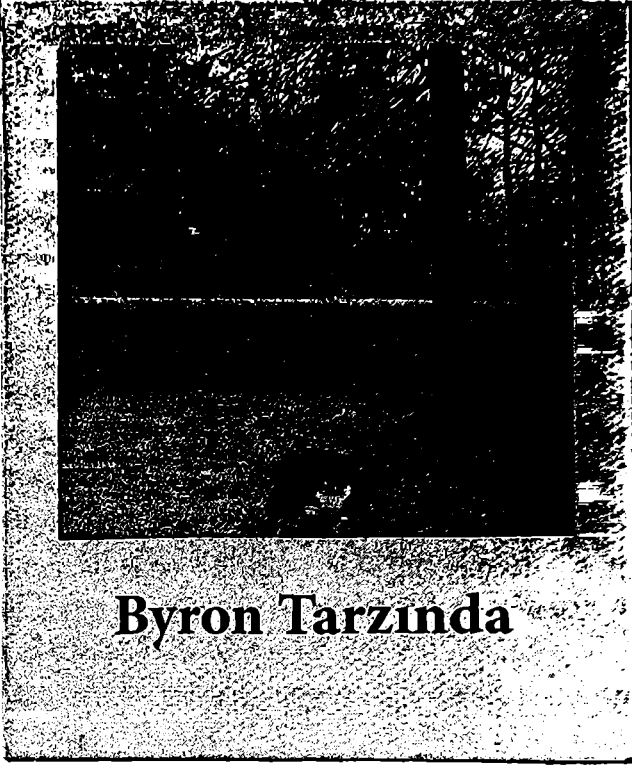
Pastırma kenarı

❖ **Ruh Hali**

Boş ama iyileşiyor

❖ **İnsanlar Hakkında Keşif**

Nazik ve sezgisel olabilirler. Hatta hayat kurtarıcı bile.



Byron Tarzında

*... kahramanımızın uzun vadeli bir oyunu
tercih ettiği bölüm*

Artık Noel'e sadece iki hafta kalmıştı ve Kütüphane Kedisi kendini çok daha iyi hissediyordu. Öğrenciler neşeyle ilahiler söylüyor, kırmızı simlerden yapılmış parıltılı süsler takıyorlardı; onları kovalamak son derece eğlenceliydi. İkramlar da artmıştı, hindi bir anda bolca bulunur olmuştu; somon ve krema da öyleydi. Ne kadar çok krema! Genel olarak İnsanlar,

evlerini gereksiz yere soğuk tutma yönündeki arzularından vazgeçmişti ve binalar yavaş yavaş ısınmaya başlamıştı, gerçi bazı zengin haneler hâlâ inatla ve açıklanamaz biçimde Baltık* soğukluğunda kalmaya devam ediyordu.

Kara Köpek'i gördüğünde hissettiği yalnızlık, Kütüphane Kedisi'nin içinde yeni bir özlem doğurmuştu. Bir eş istiyordu. Düşünebilen başka bir kedi; soğuk bir gecede düşüncelerini paylaşabileceği ve yanma sokulabileceği biri. Elbette bu biri Birikintideki Kedi'ydi ama o da rahatsız edici derecede esrarlıydı. Kütüphane Kedisi, onu tekrar görebilmek umuduyla saatlerini harcamıştı; fakat onu nadiren gördüğünde bile, güzellik güzeli silueti her seferinde, ağzına bırakmaya çalıştığı fareyle, sıçanla ya da başka bir şefkat simgesiyle birlikte buğulu bir görüntüye dönüşüyor ve yok oluyordu. Bunu hayal etmek boşunaydı.

O gün Kütüphane Kedisi, papazlığın arkasındaki ıslak çimende oturuyordu. Onu gören pek çok kişi, kütüphane kapalı olduğu için ya da papazlıkta temizlik yapıldığı için orada oturduğunu varsayabilirdi. Ama yanılıyorlardı, Kütüphane Kedisi, o gri çisenti altında bilinçli olarak oturuyordu. Artık vites yükseltmenin zamanıydı. 17 Aralık'tı (veya hepimizin bildiği gibi Don Juan'ın "On İkinci Ezgisi"nin yayımlanışının 192. dönümüydü) ve Kütüphane Kedisi, bir eş bulma umuduyla içsel Byron'unu ortaya çıkarmaya çalışıyordu. Bölgedeki diğer düşünen kediler referansı mutlaka anlayacaktı. Anlamıyorlarsa, zaten onlar için uğraşmaya değmezdi.

Romantik şairlere göre, diye geçirdi içinden Kütüphane Kedisi, kemikleri titreten bu nemli hava ve her şeyi solduran

* *Baltık*, burada "Baltic" ifadesi mecaz anlamda kullanılmıştır; İskoçya'da soğuk havayı abartılı biçimde tanımlamak için halk arasında kullanılan bir deyimdir. "It's Baltic in here" ifadesi "Burası buz gibi" anlamına gelir. (ç.n.)

çisenti bana esrarengiz bir hava katıyor. Ben kedilerin Heathcliff'iyim'. Dolayısıyla, Romantik İnsan ustalara göre, artık karşı konulamaz bir varlığa dönüşeceğim. Bu iki ucu keskin bir kılıç. Ya kedilerin aşkına mazhar olacağım ya da İnsanlar beni dayanılmaz derecede romantik bulup üstüme sevgi yağdıracaklar.

Böylece Kütüphane Kedisi, soğuğun ortasında kamburunu çıkarmış, gerçek bir yöntem oyuncusunun kaş çatışını takınmış halde bekledi. Bekledi, bekledi, bekledi... sembolik olarak o cılız ağacın altında saatlerce oturdu. Ne zaman geldiğini unutmuştu artık; oysa ilk vardığında saat sabah 5.55'ti. Daha gizemli görünmek için ağaca biraz daha yaklaştı. Üşüdü. Birkaç İnsan geçti yanından ama tek bir kedi bile görünmedi. İnsanlar onu fark bile etmedi. Daha da üşüdü. Aslında kedilerin geleceğini ummuştu ama görünen o ki şimdiki stratejisi pek de işe yaramıyordu. Koklayarak alan işaretleme yöntemini denemişti; ağacın çevresine, eve, kütüphaneye, turkuaz koltuğuna... Ama ne yazık ki düşünen bir kedinin kokusu, sokak kedisinin kokusu kadar güçlü değildi. Gerçi düşünen kedilerin başka cezbedici özellikleri vardı; bu yüzden savaşı kendi silahlarıyla, kendi şartlarında vermeliydi. "Dumanı zekânla dağıt," derdi diğer Sote'lerdeki kediler.

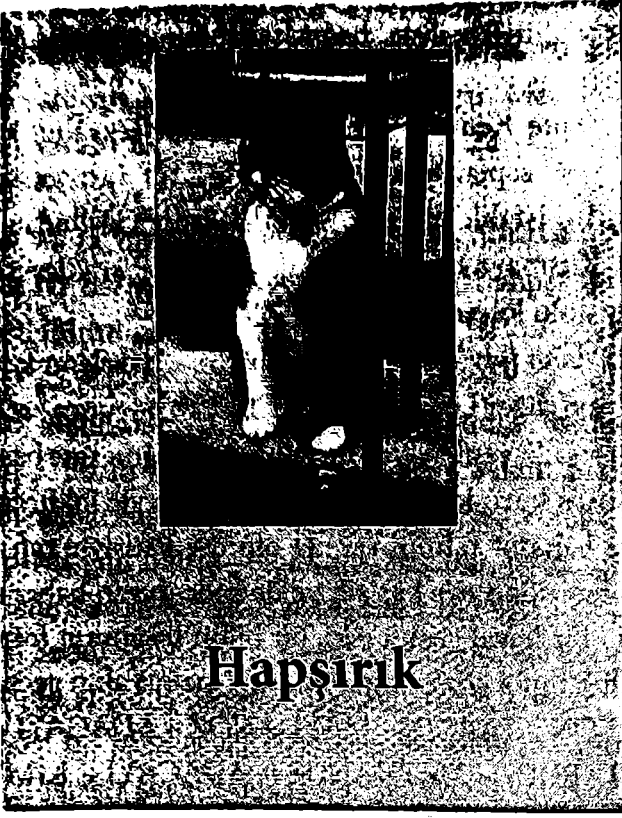
Artık bir şeyler yapmalıyım, diye düşündü Kütüphane Kedisi, yavaşça ayağa kalkıp tüylerindeki çiyi silkelerken. Demek ki kitaplar, aşk dilinde tek başına pek de işe yaramıyordu. Byron" açıkça yalancı bir ahmakmış ve belli ki işin asıl sırrını kendine saklamış.

Şiir tam anlamıyla saçmalık!

* *Heathcliff*, Emily Brontë'nin *Uğultulu Tepeler* romanındaki baş karakter. Yalnızlığı, tutkusuyla bilinen bir anti-kahraman. (ç.n.)

** İngiliz Romantik şair Lord Byron (1788-1824), duygusal ve esrarengiz karakterleriyle tanınır. (ç.n.)

- ✿ **Önerilen Okuma**
Philip Larkin'den *Okuma Alışkanlıkları Üzerine Bir Çalışma*
- ✿ **Yenilen Yiyecek**
Bir çiy tanesi
- ✿ **Ruh Hâli**
Baştan çıkarıcı, cilveli
- ✿ **İnsanlar Hakkında Keşif**
Bir Beckett klasiğinde yapılan en düzgün kedi canlandırmasını bile fark edemezler; kedi, sahnede yüzlerini tırmalasa dahi anlamazlar.



Hapşırık

... kahramanımızın tarçına bulanarak yuvarlandığı bölüm

Kedi kapısından burnunu uzattı; içeriyi yokladı. Bayram havası gibi iştah açıcı bir koku arıyordu, cazibesini artıracak bir koku. Bu kokular genellikle mutfaktan yayılırdı. O yüzden sessizce mutfağa yöneldi. Kısa süre sonra bir yaramazlık yapmayı planladığı için ortalıkta fazla görünmemesi gerekiyordu. Büyük bir sıçrayışla tezgâha atladı. Musluğun altından dikkatle geçti, sonra gaz ocağının yanından süzüldü.

Bir spatula yere düşüp “çınınnnnnnnggg” sesi çıkardı.

“Keeeeeiiiiii?!” diye bağırdı sahibi, şüpheyle, **oturma** odasından.

Kütüphane Kedisi sessizliğini korudu. Tezgâhın köşesinde ince, yeşil sapları olan çimensi bir bitki duruyordu; **onun** yapraklarını iştahla yemeye başladı. Hemen ardından **midesi** bulandı. Kusmaya başladı, tuzluk ve karabiberliklerin **yanına** ıslak, tüy dolu küçük bir top çıkardı.

Şimdi daha iyiyim, diye düşündü, biraz tazelenmiş **şekilde**. Aradığı şeyi diğer köşede fark etti. Tezgâh boyunca zarıfçe yürüdü, bu sırada yanlışlıkla su ısıtıcısının düğmesine bastı ve su ısıtıcısı kuru kuru kaynamaya başladı. Öfkeyle fokurduyordu. Sonunda baharat rafının yanına oturdu. Patisiyle rafı **dürttü**. Baharat rafı dönmeye başladı ve önünde duran baharat isimleri adeta bir hayal geçidi gibi, bir bilim insanının formülündeki atomlar gibi gözlerinin önünden hızlıca akıp geçti:

KİMYON – TARÇIN – MAYDANOZ – ADAÇAYI – KİMYON – TARÇIN – MAYDANOZ – ADAÇAYI – KİMYON – TARÇIN – MAYDANOZ – ADAÇAYI.

Patisini kaldırarak tarçın kavanozunu döner raftan aşağıya fırlattı. Kavanoz yere düşüp parçalandı.

“Keeeeeeeeediiiiiiiiiiiiiiiiii?!”

Aşağı atlayıp yere düşen kestane renkli tozu kokladı ve kendini içine yuvarladı. Tüylerinin beyaz kısımları artık beyaz değildi. Koku harikaydı. Bu kesinlikle ona bir avantaj sağlayacaktı —kalabalık arasında fark edilmesini sağlayacak o ince ayrıntı. Kim böylesine tarçın kokulu bir düşünen kediye karşı koyabilirdi ki? Kendini oldukça havalı hissetti.

Ayak seslerini duyunca döndü ve kapıda sahibini gördü.

“Ne halt ettin sen, küçük velet?”

Bunun sonucunun; hapisle, su spreyiyle ya da bir hafta kuru **namavle** **ona**çlanabileceğini bilen Kütüphane Kedisi

arkasına bakmadan kaçtı. Biraz koşturduktan sonra kilise merdivenlerinde durup soluklandı. Kendini iyi hissediyordu; can sıkıntısı yatışmış, tüy topağı dışarı atılmıştı. Mevsime ve aşk arayışına yaraşır biçimde mis gibi kokuyordu.

Artık dünyayla yüzleşmeye hazırdı.

Ama sonra tuhaf bir şey oldu. Aniden burnu gıdıklandı, derin bir nefes aldı ve üç tane dev kedi hapşırığı patlattı: “FFfftttt! ffffttt! FFFFFFFFTT!”

Şimdi burada şunu netleştirmeliyim, kediler için hapşırma bizim için olduğundan çok farklıdır. Biz insanlar hapşırınca burnumuzu siler, geçer gideriz. Hangi şeylerin bizi hapşırttığını biliriz –biber, toz, baharat, polen gibi– ama Kütüphane Kedisi hapşırdığında, neler olduğunu anlayamaz. Dünyası kendi içine çöker: Kendini tedirgin, ele geçirilmiş ve kontrolünü yitirmiş hisseder. Üstüne üstlük, korkar.

Tepkisi mi nasıl olur? Herhangi bir kedinin, ürkütücü ve açıklanamaz bir şeyle karşılaştığında verdiği klasik tepki gibidir. En yakınındaki İnsana öfke ve korku dolu bir bakış fırlatır, sanki tüm suç onlarınmış gibi...

Bu olayda ise o şanssız İnsan, George Meydanı’nda görev yapan bir otopark görevlisiydi.

Otopark görevlisi, onun yanından sadece yürüyüp geçmişti; o sırada, park süresi 23 saniye önce dolmuş bir adama ceza yazmakla meşguldü. Adam, elinde bir kahveyle taş döşeli yolda koşarak oraya doğru gelirken bağıırıyordu:

“Sen ne biçim bir insansın be! Sadece lanet olası Sainsbury’s’e girdim, senin gibi insanın *****!”

* Sainsbury’s, Birleşik Krallık’taki en büyük süpermarket zincirlerinden biridir. 1869 yılında Londra’da kurulmuştur. Genellikle uygun fiyatlı ürünleriyle bilinir ve İngiltere’de çok yaygın bir markettir. (ç.n.)

Tam anlamıyla korkunç, diye düşündü Kütüphane Kedisi. Belki de beni "Ffffffft" diye hapşırtan insanlar değil. Daha önce Kitapsever Kedi'ye bu garip "fffffft" olayının sebebi hakkında soru sorduğunu hatırladı.

"Ah evet, şu 'Ffffffft!' diye yanıtlamıştı Kitapsever Kedi. "Yazın ben çok 'Ffffffft' yaparım! Sebebi mi? Bir gizem..."

Bir gizem, diye düşündü Kütüphane Kedisi, hayal kırıklığıyla. Ama her şeyin bir sebebi olmalı değil mi? Bir neden? Bir amaç? Bir işlev? Hayır, bazen biz kediler... tüm cevapları bilemeyiz. Kabul etmemiz ve sayfayı çevirmemiz gerekir...

Bazen sadece kabullenip devam mı etmeliyiz?

Evet.

İnsanların saçmalıkları gibi mi, aşkın yasaları gibi mi? Evet, kesinlikle; insanların delilikleri ve aşkın yasaları gibi.

Kütüphane Kedisi esnedi. Bu çok fazlaydı. Bugünlük çok fazla şey olmuştu. Çok fazla eylem, çok az sonuç.

Artık uyuma zamanıydı.

- ✿ **Önerilen Okuma**
Joe Dunthorne'dan *Denizaltı*
- ✿ **Yenilen Yiyecek**
Tarçın
- ✿ **Ruh Hali**
Meraklı, irkilmiş
- ✿ **İnsanlar Hakkında Keşif**
Bazen kediler onları haksız yere suçlar.



Ortak Yaşam

...kahramanımızın her şeyin, kafasında kurduğu bir şey olduğunu fark ettiği bölüm

Ertesi sabah dışarıda kar yağıyordu ve Kütüphane Kedisi, son üç ayda İnsanlar hakkında keşfettiği tüm şeyleri düşünüyordu. Kedilerin bazı konularda kesinlikle işi çözdüğünü düşündü; mesela dinlenmek, yemeğin tadını çıkarmak, doğaya saygı duymak ve saçmalığa tahammül etmemek gibi. Ama sonra İnsanların da kedilerin henüz çözemediği şeyleri

çözdüğünü düşündü; hareket eden makineler, sağlık hizmetleri, binalar ve yolları nasıl onaracaklarını bilmeleri gibi. Ancak bir de İnsanların çözdüklerini zannettikleri ama aslında deliliğin birer tezahürü olan şeyler vardı: siyaset, savaşlar, havai fişek gecesi ve akademik makale yazımı gibi. Duygular ve hisler de vardı. İnsanlar duygularını gizleme eğilimindeydi; sessizlik ya da belirsiz bir dilin ardına duygularını saklardı. Kediler ise duygularını, yüz ifadeleriyle ve kuyruk hareketleriyle doğrudan gösterirdi, yazılı diliyse yalnızca öğrenmek ve keyif almak için kullanırlardı.

Kediler, yazının saçmalığını, anlamlar ve sesler arasındaki dansını severdi. Sınırlarını farkındaydılar. İnsanlarla kediler arasında konuşmaya dayalı bir iletişim kurmanın mümkün olmaması üzücüydü, ama sonra Kütüphane Kedisi şu baskın izlenime kapıldı: İnsanlar bazen etraflarındaki dünyaya o kadar kayıtsızlardı ki, kedilerden bir şey öğrenmeyi zaten beceremezlerdi. *Belki de bizi bu kadar sevmelerinin sebebi, kendi duygularım bize yalansız bir şekilde yansıtabiliyor olmalarıdır,* diye düşündü Kütüphane Kedisi, dudaklarını şapırdatıp yüzünü yıkarken. *Biz onların duygularına karşılık verebilecek bir çeşit yansıma sağlıyoruz.* En azından bu, tüyü olan dört ayaklı her şey karşısında girdikleri o saçma sevecenlik nöbetlerini açıklayabilirdi.

O an, bir kedi için en önemli duygunun memnuniyet olduğunu hatırladı ve bu duygunun İnsanlar için artık ne kadar değersiz görüldüğünü düşündü. Onun yerine, genellikle kötü ikizi olan arzu öne çıkıyordu. İnsanlar bazı nesne ya da kişilerin kendilerini bir anda mutlu edeceğini sanıyorlardı; çikolata gibi, ya da parası olan bir eş... Oysa memnuniyetsizlikleri kendi içlerinden kaynaklanıyordu ve bu diğer şeyler yalnızca gerçeğin üzerini örten birer sis perdesiydi, İnsan'ın kendi kendini kandırma sanatında ne kadar usta olduğunun göstergesi.

Ama sonra kedilerle İnsanların aslında ne kadar da benzer olduğunu düşündü. Duyguları aynıydı ve sonsuza dek öyle kalacaktı. Utanç her zaman utanç olacaktı, mutluluk hep mutluluk, kıskançlık ise her zaman kıskançlık. İkisi de zekiymi ve –en azından düşünen kediler açısından– her iki türün de önünde bir seçim vardı: *hayatı düşünmek* ya da *hayatı yaşamak*. Hayatı düşünmenin birçok zevki vardı. Düşünmek güzeldi nihayetinde. Düşünmek, Birikintideki Kedi'nin zarafeti gibiydi, Sote'nin mum ışığında görünüşü gibiydi, yazın George Meydanı'nda okunan edebiyat, Aydınlanma Çağı, romantizm, modernizm, klasikler ve uygarlığımızın renkli meyve kasesini süsleyen tüm bilgi bolluğu gibiydi. Ama düşünmek ters tepebilirdi. Sinir bozucu biçimde kaçamak olabilir, bir türlü özü yakalayamayabilirdi. Daha kötüsü, tehlikeli şekilde yanlış gidebilirdi: despotik rejimler, Orta Çağ'da şeytanın hizmetkârı sayılarak katledilen kediler, Kara Köpek... Bunların hepsi, hatalı düşünmenin ürünüydü, zihnin yazılımına sızan küçük zararlı kodlar gibi.

Hayatı yaşamak bambaşkaydı. Hayatı yaşamak, avlanmak ya da pusuya yatmak, okşanmak ya da tarçın kokan pervasız bir maceraya atılmak demekti. Hayatı yaşamak, insana deneyim kazandırır; onu, kendi düşüncelerinin ötesine taşır, başkalarının hayatlarına dahil ederdi. Elle tutulur bir şeydi bu. Yaşamak, anın içinde olmaktı. Güney Londralı Tom bunu çözmüştü: yarı düşünen kedi, yarı sokak kedisi; yarı beden, yarı zihin...

Kütüphane Kedisi kalp atışlarını dinledi. O ritim şunu diyordu: YUMS – YUMS – YUMS – YUMS. (Belli ki acıkmıştı.)

Hayatı yaşamak gerçek bir şey, diye sevindi ansızın. Gerçek, tıpkı şu an atan kalbim gibi gerçek.

Mama kabına burnunu uzattı ve büyük bir ton balığı parçası yedi. Güney Londralı Tom'la pusuya yatarken gördüğü o

minik kaplumbağa kabuğu desenli kediyi düşündü; kısa ama harika bir an paylaşmışlardı, ta ki dişi kedi tıslayana kadar. O mırlamanın gerçekliğini ve yanağının yumuşaklığını hatırladı; nasıl da canlı ve mutlu hissettirmişti ona. Sonra Birikintideki Kedi geldi aklına, o parıldayan tüyleri, zarif kuyruğu ve ardında bir sırlar dünyasını gizliyor gibi duran derin mavi gülümseyişi... Gözlerini kapadı. Onunla ilgili düşünceler, köy panayırındaki elma şekeri gibi göz alıcı daireler çizerek döndü zihninde; her biri lezzetli ama yakalaması zor. İç geçirdi. Bunlar sadece düşüncelerdi. Aklı tekrar İnsanlara kaydı. Onların, kendi düşüncelerini fazlaca önemsediklerinde başlarına gelen felaketleri düşündü: siyaset, savaşlar, barut komplosu, ton balığı satışıyla ilgili saçma “yasalar”...

O alacalı kediyi yeniden bulmalıyım, diye karar verdi hızlıca, kendi kararlılığına şaşarak. O gerçektir. Onu bulmalıyım.

❧ **Önerilen Okuma**

T.S. Eliot'tan *J. Alfred Prufrock'un Aşk Şarkısı*

❧ **Yenilen Yiyecek**

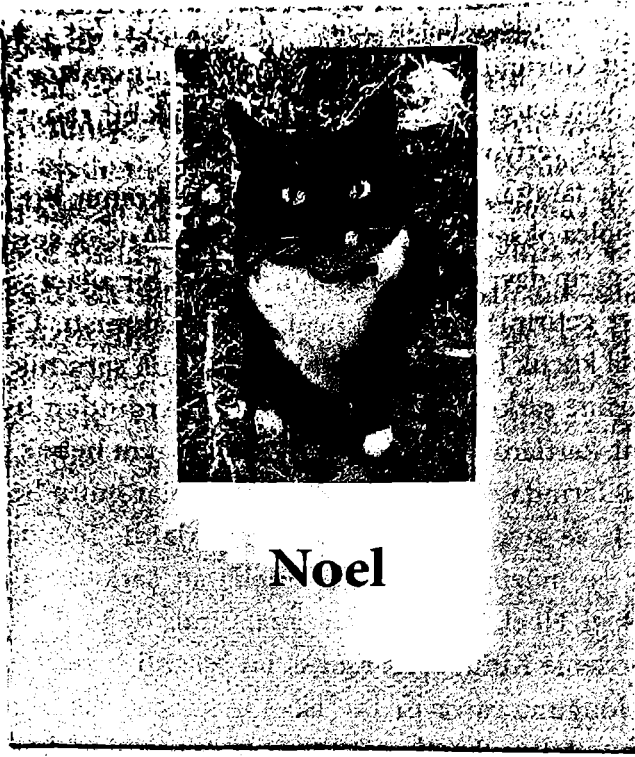
Kar topunun içinde kriyojenik olarak dondurulmuş
bir solucan

❧ **Ruh Hali**

Düşünceli, içe dönük

❧ **İnsanlar Hakkında Keşif**

Genellikle anda yaşamazlar.



...kahramanımızın teselliyi Noel'de bulduğu bölüm

İki hafta sonra, Noel tüm ihtişamıyla gelip çatmıştı. Meydan bomboştu, sadece arada sırada, taş döşeli yoldan homurdanarak geçen bir araba sessizliği bozuyordu.

Birkaç gün önce Kütüphane Kedisi'nin doğum günüydü.

İnsan'ı ona "9" rakamı ve üstünde kocaman "İyi ki Doğdun!!!" yazılı bir balon vermişti, balon fobisini (globofobi) hiç önemsemeden.

Kütüphane Kedisi balonu dikkatle izliyordu. Balon, ne tavanda ne de yerde, odadan odaya rahatsız edici bir şekilde süzülüyordu. Görünüşü, aşırı şişkinliği ve düşüncesizce yerleştirilmiş ünlem işaretleriyle birlikte, ona büyük bir rahatsızlık ve huzursuzluk veriyordu.

Olumlu taraftan bakıldığında, ona biraz krema, bir kediotu topu ve bolca okşama ile kaşıma verilmişti. Ancak sonrasında İnsanlar garip davranmaya başlamıştı. Biri, bir ağacı yerinden söküp eve getirmiş, üzerine küçük ışıklar takmıştı. Diğeri ise koridorda küçük bir ahır inşa etmiş ve minik seramik bir bebek figürüne şarkı söylemeye başlamıştı. Ardından bu bebeğin resmi, kartlarda yer almaya başlamıştı; aynı bebek televizyon ekranlarında da görünüyordu ve İnsanlar onun hakkında alçak sesle ve saygılı bir tonda konuşuyorlardı. Televizyonlar, radyolar ve müzik çalarlar ise sürekli şu şarkıyı çalıyordu: “Noel, Noel, Noel, Noel. İsa Peygamberimiz doğdu!”

Bu nedenle Kütüphane Kedisi, bu önemli bebeğin adının “Noel” olduğunu varsaydı. Bu “Noel”in neden önemli olduğunu öğrenmek için Sote’de araştırma yaptı; ancak çok az ipucu bulabildi. En yakın bulduğu bilgi, televizyonda kutuların içindeki sayıları tahmin ettiren bir program sunan “Noel Edmonds” adlı bir insandı. Kütüphane Kedisi, şu sonuca vardı: Bu Noel, kesinlikle İnsanları neşelendiriyor.

Kütüphane Kedisi, Noel yemeğini sindirmek için meydana doğru ilerledi. Kütüphaneye doğru baktı. Bomboştı; kapıları kilitli, ışıkları sönmüştü. Ona oldukça garip geldi. Dönem zamanlarını düşündü; kat kat, ışık ışık parlayan binasını... Bodrum katı teknikti, personeli ise hiyerarşik yapıda; bilgisayarları ise gizli şifrelerle korunan hikâyelerle doluydu. Ve her köşede, öyle derin düşüncelere dalmış zihinler vardı ki, biri yerinden kalksa o büyük düşünce gölünün fişi çekilmiş gibi olurdu.

Peki şimdi neredeler hepsi, diye düşündü.

Sessizliğe rağmen Kütüphane Kedisi içinde tuhaf bir “hafiflik” hissetti. Din Hizmetleri Merkezi’nde onu okşamışlardı. Hem de iki, üç kez! Ona yakışıklılığını pekiştiren, kırmızı bir tasma verilmişti; her ne kadar hemen dişleyip çıkarmış olsa da niyet kıymetliydi. Kucaklara oturmuş, iç mekânda duran garip bir ağacın etrafında kâğıt kovalamış, şöminenin yanında uyumuştur. Hindi, hayırseverlerden gelen Whiskas ve kediotu oyuncakları da oldukça hoştu. Ve neşeyle sunulmuşlardı.

Evet, neşe, diye düşündü Kütüphane Kedisi. Gerçekten hissediyordu. Daha da şaşırtıcı olanı, bu neşeyi başkalarına da dilemek istiyordu: diğer İnsanlara, diğer kedilere ama en çok da öğrencilere. Onları özlemişti.

Oturdu. Mırladı. Karnı hâlâ tok bir şekilde huzurla kestirdi.

Evet, Mutlu Noeller herkese, gerçekten Mutlu Noeller, diye düşündü düşler içinde, Din Hizmetleri Merkezi’ne geri dönerken, Ebenezer Scrooge’un kaderini kendine hatırlatmak üzere...

- 🐾 **Önerilen Okuma**
Charles Dickens'tan *Bir Noel Şarkısı*
- 🐾 **Yenilen Yiyecek**
Kaymak
- 🐾 **Ruh Hali**
Neşeli (ama balon karşısında tedirgin)
- 🐾 **İnsanlar Hakkında Keşif**
Ruhen son derece cömert olabilirler.

Kütüphane Kedisi'nin Bibliyografyası

- **George Douglas Brown**, *The House With The Green Shutters* (1901)
- **H. Jackson Brown**, *Life's Little Instruction Book* (1991)
- **Angela Carter**, *Fireworks: Nine Profane Pieces* (1974)
- **Charles Dickens**, *Bir Noel Şarkısı* (1843)
- **Joe Dunthorne**, *Denizaltı* (2008)
- **T. S. Eliot**, Alfred Prufrock'un Aşk Şarkısı, *Prufrock ve Diğer Gözlemler* kitabından (1917)
- **Stephen Fry**, *More Fool Me: A Memoir* (2014)
- **Matt Haig**, *Yaşama Tutunmak İçin Nedenler* (2015)
- **Seamus Heaney**, *Dingging, Death of a Naturalist* kitabından (1966)
- **Victor Hugo**, *Sefiller* (1862)
- **James Joyce**, *Ulysses* (1922)
- **Philip Larkin**, *Ambulances, The Whitsun Weddings* kitabından. (1961)
- **Philip Larkin**, *A Study of Reading Habits, The Whitsun Weddings* kitabından (1961)
- **Philip Larkin**, *Whatever Happened, The Less Deceived* kitabından (1955)

- **Harper Lee, *Bülbülü ldrmek* (1960)**
- **George Orwell, *1984* (1949)**
- **Robert M. Pirsig, *Zen ve Motosiklet Bakım Sanatı* (1974)**
- **William Shakespeare, *18. Sone***
- **John Timpane, *Poetry for Dummies* (2001)**
- **Irvine Welsh, *Trainspotting* (1993)**



Teşekkürler

Facebook'tan, Kütüphane Kedisi'nin fotoğraflarını bana gönderen tüm öğrencilere... Bu kitap sizin için. 2015 yılında bu kitabı yazarken, tereddütlerimi bastıran eşim ve editörüm Ellie'ye... Muhteşem fotoğraflarını kullanmama izin verdiği için Rahip Lawrence Lew'e ve kedisinin zihnini ödünç alma göz yumduğu için Rahip Dermot Morrin'e...

Ayrıca, Edinburgh Üniversitesi İngiliz Edebiyatı Bölümünden Penny Fielding, Jonathan Wild, Lee Spinks ve James Loxley'ye; edebiyat çalışmalarımı destekledikleri ve beni doktora yapmam konusunda teşvik ettikleri için... Yazarlar Tracey S. Rosenberg ve Alan Warner'a destekleri ve önerileri için, Sinéad Docherty'ye sektöre dair kıymetli düşünceleri için teşekkür ederim. Ve elbette, beni bu noktaya getiren anneme ve babama...

İllüstratörüm Miriam Wilson'a ve yıllar boyunca çalışmalarımı destekleyen Black & White Publishing'in örnek niteliğindeki ekibine de teşekkür ederim.

Ve tabii ki, gerçek “Kütüphane Kedisi” olan Jordan'a, düşüncelerinin benim aracılığımla dile getirilmesine bu kadar zarif bir şekilde izin verdiği için teşekkür ederim.